

Upravništvo: Ljubljana, Kraljeva
ulica 3. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126

Inseratni odelci: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492

Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11. — Telefon št. 2455

Podružnica Celje: Kocenova ulica št.
2. — Telefon št. 190

Računi pri post. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11842, Praga čisto 78.180,
Vina št. 10521

Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:

Ljubljana, Kraljeva ulica 5. Telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126 Maribor
Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1.
Telefon št. 65

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu

JUTRO

Obračun s hujskarijo

Načelna proračunska razprava v se-
natu, ki je bila v petek zvečer zaklju-
čena, je bila na visokem nivoju. V mir-
nejši atmosferi drugega doma se je mar-
sikatera beseda splošno političnega, zla-
sti pa tudi gospodarskega značaja čula
znatno jače, nego v živem ambientu
temperamentnejše Narodne skupščine, in
bo baš zaradi tega tudi jače odjeknila
v širokih krogih prebivalstva. Posebno
pozornost zasluži zlasti obračun, kate-
rega je ob zaključku načelne razprave s
svojim globokim nacionalnim občutjem,
z ostrijo svoje logike in s konstruk-
tivnostjo svojih argumentov naredil se-
nator Jovan Banjanin z defetističnimi
tezami, za katerih predstavnika v sena-
tu se je javil senator dr. Superina.

Govor dr. Superine je v neposredni
zvezi z nastopom narodnih poslancev
Preke in dr. Nikića v Narodni skupšči-
ni, ki sta tam zlasti poizkušala izgra-
vati Jugoslovensko nacionalno stranko
kot nositeljico državnega in nacionalne-
ga programa ter zasejati medsebojno ne-
zaupanje v njenih vrstah. Senator dr.
Superina je dopolnil to zgradbo še z za-
htevo po nekaki notranji mirovni kon-
ferenci, z zahtevo, ki jo vrača zopet v
stanje mračne dobe naših notranjih bo-
jev vseh proti vsem. Zavrnitev te teze
v senatu je bila tako močna in enoduš-
na, da so se celo najožjisti tovariši dr.
Superine morali jedro umakniti in da je
v njihovem imenu senator dr. Sverljuga
indirektno obsodil predsednika
svojega lastnega kluba.

Posebno globok vtis in navdušeno
odobravanje so izzvala izvajanja sena-
torja Banjanina o nalogah in o znača-
ju JNS. Protivniki JNS si stalno pri-
zadevajo, prikazati obstoj raznih lokal-
nih in taktičnih struj v stranki kot zna-
menje neenotnosti ali celo razdora. Sena-
tor Banjanin je upravičeno opozar-
jal, da nobena prava velika politična or-
ganizacija na svetu ni brez struj in da
v vsaki stranki opazimo levo in desno
krilo ter centum, kar je samo znak
krepkega strankinega življenja in raz-
voja. Prirodno je, da vidimo take poja-
ve tudi v JNS, a kdor iz tega dejstva
skuša kovati kapital za politične intri-
ge in misli, da more postavljati horo-
skop sebi v prid za bodočnost, ta se lju-
to vara, ker preze, da je stranka abso-
lutno enotna in homogena v načelih svo-
jega programa in v ciljih svojega dela.
Z bridko ironijo je senator Banjanin tu-
di potolkel aluzije dr. Superina na reke
nove »avtoritativne pravke«, ki se baje
javljajo neke kot novi voditelji nara-
da. Konstatiral je, da takih voditeljev
na žalost izven JNS nikjer ni videti. Oni
obstojejo le v lastnih domišljajah gla-
voh gotovih samozvanih rešiteljev nara-
da. Končno je senator Banjanin ostro
obsodil sistem laži in obrekovanja, ki ga
danes gotovi krogi uvajajo proti poli-
tiki režima in njegovim nositeljem ter
proti JNS.

Kakor g. Banjanin, tako so dvignili
svoje svarilne glasove proti politiki de-
magogije in neodgovornega hujskanja
tudi mnogi drugi senatorji, med njimi
tudi slovenska senatorja dr. Ravnihar
in dr. Novak. Čas je, da se na tej poti
ustavimo in pogledamo okoli sebe. Tudi
pri nas v dravski banovini se je v zad-
njem času razpasla v gotovih krogih ne-
ka razvezanost in oceni državne gospo-
darske politike, ki izgleda, da je v slepi
strasti izgubila vsako mero objektiv-
nosti ali pa v demagoški razuzdanosti
zavestno razpaljuje najhujše instinkte.

Gotovo živimo v težkih časih. Gotovo
so davčna bremena jedva znošna. Go-
tovo more biti mišljenje v oceni gospo-
darskih in finančnih ukrepov deljeno. Go-
tovo bo treba še v znatnejši meri nego
do sedaj koncentrirati vso pažnjo na go-
spodarske probleme. Pri njihovem pro-
učevanju in reševanju je v bodoče v
večji meri treba vpoštevati utemeljene
nazore in zahteve neposredno zainte-
riranih gospodarskih krogov. Toda, kar
je nedopustno in do skrajnosti škodljivo,
je metoda, ki se je je poslužil senator
dr. Superina, ki je z pasovno statistiko
v rokah dokazoval, koliko manj pride di-
rektna davka na glavo v vardarski ba-
novini nego v savski banovini. Seveda se
ti dve banovini glede svoje gospodarske
moči ne sami po sebi ne dasta primer-
jati. In v tem pogledu primerjanje šte-
vil vedno šepa.

V redu govornikov pa je prišel na
vrsto senator Hadži Ristić iz Skoplja,
ki je s svojimi računi dokazal, kako je
država, odnosno monopolska uprava
v zadnjih letih zredčila množico tobač-
nega pridelka v vardarski banovini — in
produkcija tobaka je za to banovino eden
glavnih virov dohodkov — od 15 mil-
ionov kilogramov na skoraj eno deseti-
no te množine in kako monopolska upra-
va plačuje tobak po eni petini ene cene,
po kateri ga sama prodaja v inozem-
stvo. Senator Hadži Ristić je pravilno
pripomnil, da velik delež onih sto in sto
milijonov, ki iz monopolov tečejo v
državno blagajno, gre na račun najšir-
ših krogov v vardarski banovini, ki na
ta način plačuje davke, kakoršnega kra-
ji, ki ne sade tobaka, pač ne poznajo.

SPORAZUM ALI RAZHOD V ŽENEVI

Razorožitvena pogajanja v odločilnem stadiju — Francija zahteva pred vsem jamstvo, da se bo razorožitvena pogodba res izvrševala

Pariz, 24. marca. AA. Uradni krogi iz-
javljajo, da je francoski odgovor na an-
gleško razorožitveno spomenico posledica
Edenove intervencije v Parizu, ki je po-
zval francosko vlado, naj kolikor mogoče
jasno pove svoje mnenje o angleški spo-
menici.

Da omogoči razorožitveno konvencijo,
sprejema Francija v smislu svoje note čim
strožjo kontrolo. Franciji se ni bati ničesar.
Francija nima kaj prikrivati. Ta odstavek
in pa predlogi o jamstvih, da bodo določbe
kontrole res izvršene, so najbolj pozitivni
del francoske note.

Vladni krogi priznavajo, da angleška vla-
da doslej še ni zahtevala podobnih pojasn-
il. Zunanji minister Barthou in njegovi sode-
lavci pa so računali s tako zahtevo in so
zato vsa vprašanja temeljito proučili. Fran-
coska vlada sicer odklanja načrt konvenci-
je, ki bi bila sestavljena na podlagi angle-
ške in italijanske razorožitvene spomeni-
ce, vendar pa to še ne pomeni, da odkla-
nja tudi konvencijo v skladu z načeli, ki jih
je sama zagovarjala. To zahteva tudi fran-
cosko javno mnenje. Stališče Francije je
popolnoma v skladu tudi z idejami držav-
nikov Male antante in Poljske. Verjetno je,
da se bo Franciji priključila tudi Belgija,
kar se bo videlo 27. marca na sestanku
Barthouja in belgijskega zunanjega ministra
Hymansa.

Listi pozdravljajo brez izjeme besedilo

francoskega odgovora in pravijo, da je plod
trezne presoje, ker je bil sestavljen v do-
govoru z vsemi političnimi in obrambnimi
činitelji. Značilno je, da pozdravljajo vse-
bino odgovora celo socialisti, ki so v opozi-
ciji. Po Blumovem mnenju je ta odgovor
edina podlaga, ki lahko omogoči ženevsko
razorožitveno konferenco.

Pred odločitvijo

Ženeva, 24. marca. AA. V krogih Dru-
štva narodov so splošno simpatično sprejeli
francoski odgovor na angleško razorožitve-
no spomenico. Delegacije, ki so prijateljsko
naklonjene Franciji, priznavajo, da je Fran-
cija ostala zvesta temeljnim načelom, za
katera so se borile mnoge države od vsega
začetka razorožitvene konference na strani
francoske delegacije. Bistvenega pomena bi
bilo, če bi se Nemčija vrnila v Društvo na-
rodov in ponovno sodelovala pri razorožit-
veni konferenci, odločitev o položaju, ki je
nastal v zadnjih mesecih glede razorožitve-
nega vprašanja pa je treba prepustiti glav-
ni komisiji.

Ženevski krogi domnevajo, da se bo pred-
sedstvo konference sestalo 10. aprila. Ver-
jetno je, da bo francoska delegacija zahteva-
vala od glavne komisije, naj sprejme odlo-
čilne sklepe.

Sporazum še vedno mogoč

London, 24. marca. V Brendsportu je
imel sredi lord Eden govor o razorožitve-
nih vprašanjih. Naglasil je, da predstavlja
angleška spomenica nedvomno najboljši

predlog za sporazum. Če bi se pogajanja
decela prekinila, bi nihče ne mogel oceniti
posledic, ki bi nastale zaradi tega, vendar
pa vse še ni izgubljeno. Obstaja še mnogo
okolščin, ki jih je treba izrabiti, preden po-
stane položaj decela brezupen.

Listi so mnenja, da bo francoska nota o
razorožitvi povzročila izmenjavo novih mi-
slil. »Times« pravi, da ponovlja nota sploš-
no stališče Francije napram vprašanju razo-
rožitve in da zato ne podaja določnega
odgovora na angleško razorožitveno spome-
nico. V francoski noti ni nič določnega gle-
de angleških predlogov o trajanju konven-
cije, glede letalstva, tankov in topničar-
stva, soglasja pa s italijanskimi in nemški-
mi predlogi v tem, da je vprašanje jamstev
za izvrševanje konvencij temeljno vpraša-
nje razorožitvene konference. Ni si mogoče
zamisliti sistema razorožitve, ne da bi po-
samezne države izpolnile sklenjeno kon-
vencijo. Nobenega dvoma ni, da drugače
ni mogoče urediti vojaških zadev na evrop-
ski celini. Prav tako pa mora vsaka kon-
vencija priznati, da sme vsaka država raz-
polazati z lastnim obrambnim materialom
in obrambno vojsko. Če bo prišlo do spora-
zuma, bo ta obrambni sistem za vse države
urejen in bo vsem znan. Vsaka država ga
bo lahko nadzirala. Če bo ta sistem ob-
veljal, potem obojevarjenje ne bo mogoče
preko dovoljene meje. To bo velikanskega
pomena za mednarodno zaupanje in za bla-
gostanje vsega sveta. Zato je treba za ta
cilj žrtvovati vse, dokler obstoja trohica
unanja. Angleška vlada lahko v tem pogle-
du računa na vsako podporo angleškega
ljudstva.

»News Chronicle« razpravlja o možnosti
sankcij, ki jih Velika Britanija predlaga
proti tistim, ki bi kršili konvencijo. Razo-
rožitvena konvencija bi omogočila, če-
prav ne popolno, prehodno dobo, v kateri
se sedanji položaj pač ne bi mogel posla-
bšati, rešila pa bi svet posledic, ki bi nasta-
le po neuspehu razorožitvene konference.

»Daily Herald« pravi, da je angleški pri-
stanež na sankcije proti kršitvi konvencije
odvisen od njihovega značaja. Če naj angle-
ški narod prevzame nove obveznosti, se to
lahko zgodi samo v zameno za izdatne
razorožitvene ukrepe, ki bi omogočili mi-
rovne cilje in bili v skladu s častjo. Nova
konvencija mora biti v skladu z določbami
predlogov iz l. 1932, in končno morajo biti
te obveznosti v skladu z načeli Društva na-
rodov.

Nemci nezadovoljni

Berlin, 24. marca. AA. »Völkischer
Beobachter« pravi, da izpreminja fran-
coska razorožitvena nota dosežanje podlago
razorožitvenih pogajanj v zadnjih mese-
cih, da obnavlja stare francoske zahteve
po sankcijah in apelira končno na Društvo
narodov. Razorožitve je vnovič potisnjena
v ozadje z novimi političnimi zahtevami.

»Deutsche Zeitung« smatra, da vsebina
francoske note ni naklonjena miru. »Der
Tag« piše, da se Francija popolnoma okle-
pa versailleskih določb, kakor jih razume,
ne da pri tem hotela prevzeti »razoro-
žitvene določbe te pogodbe. Francija ne
upoštevata nove pogodbe med Nemčijo in
Poljsko o nenapadanju in novega evrop-
skega razvoja. Po »Lokalanzeigerju« je
francoska nota negativna. »Deutsche Al-
gemeine Zeitung« pravi, da je argumen-
tacija note slaba, da ni prijateljska nasproti
Angliji in Nemčiji in da je vsebinsko po-
polnoma negativna. »Berliner Tageblatt«
smatra da se bo evropsko ozračje znova
poslabšalo.

Podrobna proračunska razprava v senatu

Senator Gregorin kritizira kreditno in devizno politiko
Narodne banke — Senator Rožič zahteva zakonsko za-
ščito starin in izločitev konkurence državnih tiskarn

Beograd, 24. marca. p. Danes se je
pričela v senatu podrobna razprava o
proračunskih posameznih ministrstvih. Po
predvidenem razporedu bo trajala po-
drobna razprava do torka in bo najbrž
že v torek zvečer zaključno glasovanje
o proračunu. V torek dopoldne bo na
dnevnom redu proračun zunanjega mi-
nistristva in pri tej priliki bo podal mi-
nister g. Bogoljub Jevtić ponovno ob-
stren ekspoze, v katerem se bo dotaknil
najnovejših dogodkov v mednarodni
politiki, ter na ta način nadačeval in
izpopolnil ekspoze, ki ga je imel pred
štirinajstimi dnevi v Narodni skupšči-
ni. Za njegove izjave vlada zato že
sedaj v vseh političnih in diplomatskih
krogih največje zanimanje.

Na današnji seji je senat v podro-
bnosti odobril proračune vrhovne držav-
ne uprave, pokojnin in invalidnin,
rezervnih kreditov in državnih dolgov
ter proračune finančnega, pravosodnega
in prosvetnega ministrstva. V debati
sta govorila med drugimi tudi senator-
ja gg. dr. Gustav Gregorin, ki je
obširno obravnaval politiko Narodne
banke in zahteval temeljite remedure,
in dr. Valentin Rožič, ki je v zvezi
s proračunom prosvetnega ministrstva
opozoril na nujno potrebo zakona o
muzejih in o zaščiti starin ter se tudi
toplo zavzel za zgraditev vseučiliščne
knjižnice v Ljubljani.

Vrhovna državna uprava

Dopoldanska seja se je pričela ob 9. Po
občajnih formalnostih je senat takoj pre-
šel na podrobno razpravo o proračunu vr-
hovne državne uprave. Finančni minister
g. dr. Djordjević je za uvod podal krajši
ekspoze, v katerem je pojasnil sestavo te-
ga proračuna, ki obsega izdatke za kra-
ljeviski dom, kralja, Narodno predstavi-
ništvo, ministrski svet, državni svet in glav-
no kontrolo ter omenil, da je bil tudi ta
proračun v skladu s splošno politiko šted-
nje znatno znižan. V zvezi je govoril sa-
mo senator dr. Superina, ki je v glav-

nam odgovarjal na večerajšnja izvajanja
senatorja Banjanina. Pomenjeval je svoje
politično delovanje ter izjavil, da so nje-
gova predvečerajšnja izvajanja napačno
razumeli. Končno je izjavil, da bo glas-
oval za proračun vrhovne državne uprave.
Pri glasovanju je bil ta del proračuna na-
to soglasno sprejet.

Po kratkih pojasnilih finančnega mi-
nistra dr. Djordjevića je senat brez de-
bate odobril tudi proračun za pokojnine in
invalidske podpore. O proračunu za odpla-
čilo državnih dolgov je govoril samo sena-
tor Djordjević, ki je v imenu opozicije iz-
javil, da bo glasoval proti, nakar je bil tu-
di ta proračun z večino glasov sprejet.

Finančno ministrstvo

Daljša razprava se je razvila o proraču-
nu finančnega ministra. V dvurnem eks-
pozeju je finančni minister enako, kakor
v Narodni skupščini, pojasnil smernice
gospodarske in finančne politike vlade ter
se bavil tudi s trgovinskimi pogajanja z
Nemčijo. Izjavil je, da poteka pogaja-
nja precej gladko ter da smemo upati na
zadovoljive uspehe. Veliko važnost pola-
ga pri tem zlasti tudi na izvoz tobaka v
Nemčijo, kar bi znatno olajšalo položaj
v južnih delih naše države, kjer je pride-
lovanje tobaka glavni vir dohodkov širokih
ljudskih slojev.

Senator dr. Gregorin

Po ekspozeju finančnega ministra je po-
zval besedo senator dr. Gustav Gregorin.
Obširno je razpravljal o gospodarskem
položaju in o ukrepih, ki bi bili potrebni,
da čim prej prebrodimo sedanje kritične
čase. Delo na ozdravljenju krize in lajša-
nju sedanjih gospodarskih in finančnih
prilik je najboljši otežkočen z dejstvom,
da se javna bremena stalno dvigajo, do-
šim davčna moč prebivalstva stalno na-
zaduje. Zai pa niti država niti samouprave
niti gospodarski socialni zavodi ne morejo
kreniti na pot zniževanja bremen, ker bi
potem ne mogli več vsrčiti svojih nalog.
Tako pridemo v absurdno stanje, da so
dandanes davčna bremena mnogo večja,
kakor so bila v dobi ugodnejše gospos-
darske konjunktore.

ki je osnovni pogoj za vsako uspešno
delo. In tako imamo pred seboj perpe-
pleksno sliko, da razna gospoda, ki od
tega naroda živi in je še tudi danes za-
vita v prav tople kožuhe, s kričavimi fra-
zami in brezvestnim hujskanjem, ki
tvorj danes že material za komunistično
literaturo, razgraja po zborih in shodih,
dočim široki sloji naroda, oklepani se
trezne nacionalne politike JNS, čuvajo
vero v dobro voljo onih, ki imajo v tež-
kih časih pogum nositi odgovornost in
pozitivno delati. Dočim ta gospoda go-
vori in piše o prelomu dosežanje nacio-
nalne politike, ki jo vodi JNS, naša stran-
ka pri vseh prilikah vedno znova doka-
zuje svojo notranjo moč in svojo globo-
ko vkoreninjenost v narodnih masah.
Kakšna razlika med frazami z govorniš-
kih tribun v Mariboru in Ljubljani in
odločno besedo naših zavednih prijate-
lev pri nedeljskih neprijetnih občinskih
volitvah v Motniku in Cerkvenjaku!

Senator dr. Gregorin je nato orisal raz-
voj krize denarnih zavodov, ki se je za-
čela z navalom vlagateljev. Takrat bi bi-
la morala Narodna banka, ako bi vsaj ma-
lo pravno pojmovala položaj in svojo
nalogu, rešiti situacijo, kar bi lahko sto-
rilo. Potrebno je bilo le kakih 200 do 300
milijonov, pa bi bilo rešeno zaupanje va-
gateljev do denarnih zavodov in nikdar
bi ne bili doživeli one panike, ki je po-
stajala z vsakim dnem vse večja ter je
omajala celo najtrdnjše in najsolidnejše
neše zavode. Toda Narodna banka ne se-
mo da ni priskočila ogroženim zavodom
na pomoč, ko je bilo to najbolj potrebno,
marveč je krizo še sama poostrila s tem,
da je skrbila vse kredite, ki jih je svoje-
časno podelila posameznim denarnim za-
vodom. Zato so prišli denarni zavodi v
še bolj mučen položaj. Le po krivdi Na-
rodne banke je prišlo do katastrofalnega
nezaupanja, čigar usodne posledice nosimo
še danes. Kako slaba je bila ta politika
Narodne banke, vidimo zlasti, če primer-
jamo, kako so v sličnih situacijah postop-
ala Narodne banke drugod. Tako je na
primer nemška Državna banka v teku par
tednov napravila konec navalu vlagateljev
na denarne zavode s tem, da jim je dala
na razpolago potrebne zneske. Nezaupanje
vlagateljev je izginilo in v kratki dobi so
se poprej dvignjene vloge vrnile v denar-
ne zavode. Če bi bila tako postopala tudi
naša Narodna banka, ne bi morlo priti do
take absurdnosti, kakor je prišlo, ko je
Narodna banka v začetku krize denarni-
štva sama ukinila že dovoljene kredite,
v kolikor se niso bili izražili, in to baš
najsolidnejšim zavodom, ki so mogli nu-
diti prvovrstna jamstva, dočim na drugi
strani vidimo, da je naša Narodna banka
pomagala manj solidnim zavodom, ki so se
tako rešili krize in še danes poslujejo brez
težkoč. Baš taka nesmiselna politika Na-
rodne banke je imela za posledico da je
v teku zadnjih treh let izgubila na dvom-
ljivih terjatvah nad 125 milijonov, ki jih
je morala oddisati, kar predstavlja dve
tretjini delniške glavnice Narodne banke.

Enako odločno, a stvarno je govornik
kritiziral devizno in valutno politiko Na-
rodne banke. Njene pretirane in neizvrš-
ljive devizne omejitve so imele poleg dru-
gih neugodnih posledic tudi to, da so se
začele pri nas kopičiti terjatve inozemcev.
Inozemcem se je sprito take politike Na-
rodne banke začelo polsati nezaujanje na
so skušali svoje terjatve pridaati za
vsako ceno. To je bil glavni vzrok naza-
dovanja dinarja. L. 1931., ko se je začel
dinar mašati, je imela Narodna banka še
dovolj razpoložljivih deviz (za 547 mil-
ionov dinarjev), da bi dinar držala na ta-
kratni višini. Vendar tega ni storila. Če-
prav spada to tudi po zakonu o stabiliza-
ciji dinarja med njene naloge.

V svojih nadaljnjih izvajanih je sena-
tor dr. Gregorin podvrge kritiki še cel-
niz ukrepov Narodne banke, ki nosi tudi
glavno odgovornost za postanek tako zva-
nih »črnih borz«. Zato je skrajni čas, da
se doseže pri Narodni banki korenita re-
medura. To je treba zahtevati v intere-
su vsega našega narodnega gospodarstva
in v interesu države same. Če bi se vodi-
la pri Narodni banki pametneša politika
bi se lahko mnogo uspešneje borili proti
vsem finančnim in gosposdarskim težko-
čam. S samimi restriktivnimi ukrepi krize
ne bomo rešili. To je ravno tako, kakor
da bi zdravnik zdrvil slabokrvnega s tem,
da bi mu odvzel še ono malo krvi, kolikor
je ima, namesto da bi mu dovajal no-
vo in posvečeval krvno cirkulacijo.

Senator dr. Gregorin je zaključil svoj
govor z anelom na finančnega in trgovin-
skega ministra, naj zavetavta vse svoje si-
le in ves svoj vnliv da se doseže pri Na-
rodni banki temeljita remedura, tako da
bo banka odgovarjala zahtevam in potre-
bam našega celokupnega narodnega gospo-
darstva.

Govorila sta še senatorja Stjepan Janko-

vić, ki se je bavil s politiko monopolne
uprave glede sijavca tobaka, in dr. Oton
Frangelj, ki je obširno govoril o mešanju
spirita z bencinom. Po njunih govorih se
je vršilo glasovanje in je bil proračun fi-
nančnega ministrstva z vsemi proti 6 gla-
sovom opozicije sprejet.

Ministrstvo pravde

Brez debate je senat nato odobril prora-
čun rezervnih kreditov, nakar je sledila
razprava o proračunu ministrstva pravde.
Po kratkem ekspozeju ministra Bože
Maksimovića je v debati kot edini govor-
nik senator dr. Josip Šilović obširno raz-
pravljal o zakonodaji za mladoletne in
predlagal razne izpopolnitve. Proračun
ministrstva pravde je bil nato z večino gla-
sov odobren, nakar je bila dopoldanska
seja zaključena.

Prosvetno ministrstvo

Na popoldanski seji, ki se je pričela ob
16.30, je bil na dnevnem redu proračun
prosvetnega ministrstva. Po ekspozeju, ki ga
je podal minister dr. Ilija Šumenković, je go-
voril najprej senator Svetozar Tomić, ki se
je obširno bavil s prosvetno politiko in
predvsem zahteval, naj se definitivno esla-
vi osemletni učni načrt za srednje šole. Opo-
zarjajoč na hiperprodukcijo inteligence, je
zahteval uvedbo omejitve na vseh filozof-
skih fakultetah v državi, ker imamo filozo-
fov absolutno preveč. Tudi naslednji govor-
nik senator Slavo Ulmansky je v svojem
govoru zahteval določitev točnega prosvet-
nega načrta in programa za srednje in vi-
soke šole in se pridružil zahtevi predgovor-
nika glade omejitve doloka na visoke šole.
Nato so govorili senatorji Petar Djirdić, dr.
Dragoslav Djordjević, Jeremija Živanović,
Stjepan Janković, dr. Georg Grassl, nakar je
povzel besedo senator dr. Valentin Rožič.

Senator dr. Rožič

V prvem delu svojega govora je senator
dr. Rožič opozoril na svoja lanske izvajanja
glede potrebe zaščite starin in zakona o
muzejih. Omenil je, da se je ravno letos,
29. januarja, vršila v Newyorku velika lica-
tacija, na kateri so bile za drag denar pro-
dan: mnoge starine in izkopnine ogromne
vrednosti iz dravske banovine, pa tudi iz
drukih krajev naše države. Temu vprašanju
se poseveča vse premalo pozornosti in posled-
ica je, da je naša država naravnost objek-
t ropanja s strani onih, ki vado, kolike kul-
turne vrednosti eo starine in izkopnine.
Mnogo se je že zamudilo, toda sedaj je
treba rešiti, kar se še da.

V drugem delu govora je dr. Rožič govo-
ril o potrebi zaščite privatnih tiskarn, ki
preživljajo najtežjo krizo in so skoro brez
izjeme brez posla. Največjo konkurenco jim
delajo državna tiskarna, ki jih imamo nad
40. Samo v Ljubljani so 4 državne in ena
banovinska tiskarna, v Beogradu pa je nič
manj kakor 21 državnih tiskaren. Ne samo
gospodarski, tudi socialni razlogi govorijo
za to, da se mora zasebnim tiskarnam ustiti
možnost dela in zaslužka, kar je prav tako
v državnem interesu. Na drugi strani pa je
itak splošno znana stvar, da so zasebne ti-
skarne v strokovnem in kvalitetnem pogle-
du mnogo nad državnimi podjetji.

Končno je senator Rožič opozoril na nujno
potrebo zgraditev poslopja za univerzitetno
knjižnico v Ljubljani in opozarjal, da nala-
ga to tako nacionalni, kakor tudi važni so-
cijalni razlogi. Zavzel se je tudi za to, da
se omogoči absolutnomu srednjim tehniškim
šol zopet vpis na tehniške fakultete.

Z govorom senatorja dr. Rožiča je bila
debata končana ter je senat z veliko večino
proti glasovom opozicije odobril tudi pro-
račun prosvetnega ministrstva, nakar je bila
seja zaključena.

Volitve predsednika ČSR

Praga, 24. marca. AA. Listi poročajo, da
so volitve predsednika republike določene
na dan 24. maja.

Razsodba v sredo

Včera je bil zaključen atentatorski proces v Beogradu — Kes zločinca in prošnja za milo kazen

Beograd, 24. marca. Danes dopoldne je bil pred sodiščem za zaščito države zaključen proces proti Orebu, Begoviću in Podgorelcu zaradi pripravljanja atentata na Nj. Vel. kralja.

Razprava se je pričela ob 8.20 in je predsednik takoj dal besedo branitelju obtoženega Podgorelca, odvetniku Simi Ivančeviću, ki je v uvodu s strogo pravnega stališča obravnaval Podgorelčev delovanje, nato pa pobijal trditve obtožnice o posameznih obtoženih kazenskih dejanjih. Zlasti je pobijal veljavnost Podgorelčeve prisige Orebu. Poudarjal je, da nosi največjo krivdo za vse te zločine neka evropska veselica, katere razvoj je včasih vsaj gledal z navdušenjem. Za svojega varovanja je končno prošil upoštevanje vseh olajševalnih okoliščin in milo kazen.

Predsednik dr. Arneri je nato vprašal vse tri obtožence, ali nameravajo še kaj navesti v svojo obrambo.

Peter Oreb je razburjen stopil pred sodnik in dejal: »Kriv sem, ker sem ubil detektiva, deloval pa sem po nagovarjanju tujih ljudi in na njihovo prizadevanje sem stopil tudi v »ustaško« organizacijo. Meni ni bilo za ideale, ker nisem idealist. Delal sem zaradi denarja. Jaz sem siromak in nimam ničesar kakor to-le (pri tem je pokazal svojo pokableno levo roko). Še prevaro so me privedli v Zader in Trst, me

spravili v »ustaško« organizacijo, v službo Italijanov, katerim so tudi oni sami služili. Šele v taboru sem izvedel, da obstoja Hrvatska in da smo imeli nekak hrvatske kralje, Tomislava in druge. Mislim sem, da je od nekada obstojala le Jugoslavija. Nato se je Oreb poklonil pred senatom in sedel na obtožniško klopi. Predsednik ga je še vprašal, če sprejema obrambo svojega branitelja, kar je pritrdil.

Begović je v svojo poslednjo obrambo izjavil: »Zavedam se svojih težkih dejanj. Z bolesto razumem, da sem se pregrešil proti življenju najvišje osebe, kakor je včeraj rekel g. državni tožilec, proti življenju Nj. Vel. kralja. Kakor pa je velik moj zločin, tako je moj kes, moje obžalovanje sedaj še večje. Prosim vas zato gg. sodniki, da me sodite kot ljudje z dušo in srcem in da se spomnite mojega očeta, ki je v času Avstro-Ogrske in v dobi najljubejših parlamentarnih borb zastavljal svoje življenje za kralja. Prosim vas, da me milo sodite. Sprejemam obrambo svojega odvetnika.«

Podgorelec pa je na vprašanje predsednika dejal: »Nimam ničesar povedati, gospod predsednik. Sprejemam obrambo.«

Predsednik dr. Arneri je nato zaključil razpravo in razglasil, da bo razsodba objavljena v sredo, dne 28. t. m. ob 11. dopoldne.

Notranji zapletljaji v Franciji

Tajno oboroževanje ekstremnih strank — Blum zanika, da bi se socialisti pripravljali na oboroženi odpor

Pariz, 24. marca. V Parizu se vedno znova pojavljajo glasovi, da se ekstremne politične skupine, tako na desnici kakor na levi, tajno oborožujejo. Svak bivšega pariskega policijskega predsednika Chiappa, Horace de Carbucci, je v »Matin« objavil članek, v katerem je naslovil na vlado naslednja vprašanja:

1. Ali je res, da prevažajo od 6. februarja dalje v Francijo vedno večje množice orožja in da prihajajo v roke ekstremnih strank puške in streljivo v velikih količinah? 2. Ali je res, da so obmejne straže ponovno opozorile vlado na tajne pošiljave orožja, ki prihajajo na francosko ozemlje preko španske in belgijske meje? 3. Ali je res, da so pred kraljico postavili na švicarski meji sumljiv avtomobil in da zaplenili večjo količino orožja, ki je bilo skrito v vozu? 4. Ali je res, da so vojaške oblasti vladji že večkrat poročale o tlapatstvu orožja v državo ter opremile svoja poročila s točnimi podatki? 5. Ali je

res, da pošljuje na francoskem ozemlju tajni komunistični generalni štab, odvisen od Čeke, ki pošilja orožje članom komunistične centrale.

Glede na ta vprašanja je takoj odgovoril socialistični voditelj Blum, ki je v imenu svoje stranke izjavil: »Mi ne pripravljamo nikakih oboroženih spopadov. Nimamo tudi nobene tajne oborožene organizacije, niti skladišče granat in streljivo, niti okovanih palic, toda naši tovariši so trdno sklenili braniti javne svoboščine. Dosedanje ustanove naše stranke se bodo ohranile tudi v bodoče ne glede na dogodke 6. februarja in naslednjih dni.«

Francoska javnost se sedaj izredno zanimata za stališče, ki ga bodo zavzele ekstremne stranke glede na Carbuccijeve obtožbe. Poleg drugih so bili objavljeni tudi letaki, s katerimi poziva socialistični voditelj Blum ves francoski narod, naj čuva demokratske ustanove republike in jih brani do poslednjega diha.

Konflikt med Poljaki in Čehi

ab. — Brno, 22. marca. Petnajstletnica razdelitve Tješina na češkoslovaški in poljski del je na poljski strani vzbudila zelo čudne manifestacije, ki so znova skalele že prijateljske odnose med češkoslovaški in Poljaki, odnosno bolje: med Čehoslovaki in Poljaki. Gotovi krogi med Poljaki so enkrat pokazali, kako malo jim je za realno slovaško politiko in kako ozkosrčna in kratkovidna je njihova politična miselnost.

Kakor znano, bi se po sklepu pariške mirovne konference moralo vršiti na Tješinskem ljudsko glasovanje, da bi odločilo državno pripadnost onega dela Slezie, ki smo ga na nekdanjem avstrijskem zemljevidu videli v obliki trapeza, popolnoma ločenega od ostale avstrijske Slezie. Ker pa sta imeli tedaj tako Praga, kakor Varšava dovolj drugih težkoč, ni bilo varno trditvi sile za tako malenkostno vprašanje. Poljski in češkoslovaški zunanji minister sta se zato dogovorila za sporazumno razmejitve brez ljudskega glasovanja. Zlasti Poljski je bila taka ureditev vprašanja dobrodošla, ker je morala vsvo svojo pozornost posvetiti borbi zoper Nemce. Imela je pred seboj dva plebscita, od katerih je ljudsko glasovanje med protestantskimi Mazuri izpadlo v prid Nemcem, negotov izid v Gornji Slezijski pa je prehitela vstaja pod vodstvom Korfantijskega.

Na Nemškem ozemlju je ostalo z Mazuri vred do 900.000 duš poljskega življa, ki drži nekako ravnostne z nemško manjšino na Poljskem, broječo nekaj čez milijon Nemcev. To navidezno ravnostje je podkrepil morda nedavno sklenjeni nenapadali pakt med Nemčijo in Poljsko ter nekaterim galiskim šovinistom razvezal roke za neumestne napade na Čehe. Galiska goja proti slovaškemu sosedu je postala zadnji čas naravnost sistem. Že pozimi je v Krynici prišlo do neljubih izpadov proti češkemu sportnikom, ki jim je poljska publika živževala, ostenativno pa pozdravljala madžarsko moštvo. Pomenit človek za tako nevljudno in nespartno početje ni mogel najti drugega razloga nego sistematično hujskanje voljekega krakovskega dnevnika »Ilustrowanego Kurjerja Codziennega«. In potem je šlo dalje, dokler gonja ob sedanjih petnajstletnici tješinske razmejitve ni dosegla vrhunca.

Češki listi ob tej priliki spominjajo, da avstrijski Poljaki nikoli niso imeli smisla za ostale avstrijske Slovence. Njihovo plemstvo, ki je bilo odločilno za politiko galiskih Slovačkov, je bilo vedno pozitivno dunajsko orientirano, kar je moralo seveda vplivati tudi na meščanstvo. Poljska politika je zaradi tega ponovno prihajala v konflikt s Čehi, večinski bojevniki proti dunajskim vladam. V Krakovu se še danes čutilo usledine te neslovanske, čisto galiske usmerjenosti in tem ostanom je pripisati nespartno in obžalovanja vredno gonilo proti Čehom, ki vedno na novo izhaja iz Krakova.

Za borih 100.000 problematičnih Poljačkov, ki imajo vrhu vsega še toliko pravic

ko nobena narodnostna manjšina v Evropi zastuplja krakovski šovinizem odnosa med češkoslovaško in Poljsko in pri tem popolnoma spregleda, da je v Poljski še doore 4 milijone Rusov, ki imajo vse več povoda za pritožbe. Poljsko ljudsko števje navaja na Poljskem 10 oostotkov pravoslavni prebivalcev, ki so vsi nedvomno Rusi ali Rusini, in 14 odstotkov unijskatov, ki so po poreklu zgodnj Rusi, Rimokatolikov je na Poljskem komaj 64 odstotkov in znano je, da tam odloča vera tudi o narodnosti. Po številkah verstva bi bilo na Poljskem dobrih 6 milijonov Rusov, a tudi uradna statistika jih šteje še dobre 4 milijone. Zato se mora človek čuditi kriku zaradi 100 tisoč Poljačkov na Tješinskem, ki jim v ničemer ni prav nikakršne sile. Polovico toliko živi na Volinškem Čehov a tem se ne godi nič bolje kakor galiskim Rusinom.

Ako bi krakovski šovinisti imeli le kolikaj uvidevnosti, bi morali molčati in ne iznašati malenkostnih obdolžitev, ki jih erimeri na poljski strani odbijajo stoterno. Toda ostri napadi na Čehe tem kratkovidnežem še ne zadostujejo. Prav zadnji čas so se namreč sumljivo pomnožili primeri brutimljenja med Poljaki in Madžari. Razumljivo je, da poljski veleposelstniški plemiči simpatizirajo z madžarskimi plemiči iste kategorije. Manj razumljivo pa bo, da se poljska akademska mladina zopet v prvi vrsti ona iz Galicije, kaj rada zateka v Budimpešto in tam sodeluje pri revizionističnih slavnostih, govori tople besede za okrnjeno Madžarsko in poaja vence na razne irendentistične spomenike...

Nedavno pa je potoval po Slovaškem poljski poslanec Dzieduszycki, ki je potem poročeval »Esti Kurjerja« v Budimpešti dal naslednjo zanimivo izjavo: »Po sporazumu z Nemčijo spremljamo mi Poljaki z veliko simpatijo madžarske težnje po reviziji. Mi že vemo, da revizija ne more povzročiti nikake izgube našega ozemlja, odkar smo se pogodili v Nemčijo, Donus Poljska moralno podpira madžarski revizionizem, česar prej ni mogla, ker je bila revizija nevarna niti sami. Poljska bi imela za svojega sosedo raje Madžarsko, nego kak drugo državo.«

Zelo zrel mož pač ni ta poslanec, ki misli, da je s pogodbo s Hitlerjem za Poljsko za vse večne čase pokopana nevarnost revizije in da Poljaki sedaj lahko krenejo v tabor revizionistov in so zavzemajo za Madžare. Slučno neokusnost proti češkoslovaški je zagrešil neki drugi poljski publicist, ki je potoval po Slovaškem in v krakovskih listih sedaj piše, kako si Slovaki na vso moč žele pod — Poljsko. Tega mu menda tudi šovinisti v Krakovu niso verjeli.

Varšava pa tako gonilo molči, je poznanski Poljski so toliko pametni, da obsojajo to zločinsko početje, naglašajoč, da poljsko-nemški pakt niti malo ne odstranjuje nemške opasnosti in da je Poljakom ter Čehoslovakom skupni sovražnik le Nemec. Bratski razdor je tedaj le Nemcem v veliko veselje. Kdor tega ne vidi, pravi gnezinski list »Lech«, ta vodi politiko žabje perspektive.

Zadnje odobritve za regulacijo Ljubljane

Beograd, 24. marca. V Gradbeni minister je dovolil terenaki tehniški sekciji v Ljubljani, da prične s regulacijskimi deli v Ljubljani na odseku med Francišanskim in Čevljarskim mostom v smislu že odobrenih načrtov v lastni režiji. Odobreni kredit znaša 1.200.000 Din. Ta odobritev omogoča takojšnji pričetek regulacijskih del v tem odseku.

Obenem je notranji minister g. Žika Lazić odobril ljubljanski mestni občini, da lahko najame pri Poštni hranilnici v svrhu dokončanja regulacijskih del na Ljubljani posojilo v višini 6.5 milijona dinarjev. Svoj pristanek na to posojilo je dal že tudi finančni minister g. Milorad Djordjević. Ker je upravni svet Poštne hranilnice po predhodnih pogajanjih že pristal na to posojilo se bodo mogla obenem z zgoraj omenjenimi deli takoj prijeti tudi zaključna dela za regulacijo Ljubljane od Čevljarskega mostu do Grubarjevega kanala.

Vsak jo rad ima!

je povsod doma!

Komasacija občin v lendavskem srezu

Beograd, 24. marca. V Notranji minister je danes podpisal dodatno uredbo k revizijski komasaciji občin v dravski banovini, nanašajočo se na novo ureditev občin v dolnolendavskem srezu. Z novo ureditvijo se zmanjša število občin od 12 na 10. Ukinitvene so občine Bratonic, Gaberje, Gentorovi in Poljana, na novo pa sta formirani občini Hotiza in Lendava-okolica. Ime občine Dolnja Lendava se izpremeni v Lendava. Srez Dolnja Lendava bo obsegal naslednje občine:

1. Beltinci, sedež Beltinci (dosedanje upravne občine Beltinci, Izakovci, Dokležovje, Bratonic, Lipovci in Grančani).
2. Bogojina, sedež Bogojina (dosedanje upravne občine Bogojina, Bukovnica, Filovci, Ivanci, Motvarjevci).
3. Črenšovci, sedež Črenšovci (dosedanje upravne občine Črenšovci, Dolnja Bistrica, Srednja Bistrica, Gornja Bistrica, Trnje in Žižki).
4. Dobrovnik, sedež Dobrovnik (dosedanje upravne občine Dobrovnik, Kobilje, Strehovci, Žitkovci in Kamovci).
5. Hotiza, sedež Hotiza (dosedanje upravne občine Hotiza, Mala Polana, Velika Polana, Kapca in Koč).
6. Lendava, sedež Lendava (dosedanje upravna občina Dolnja Lendava, brez kraja Tri mlini).
7. Lendava-okolica, sedež Lendava (dosedanje upravne občine Gentorovi, Banuta, Mostje, Dolga vas, Dolnji Lakoš, Gornji Lakoš, Gaberje in kraj Tri mlini iz upravne občine Dolnja Lendava).
8. Odranci, sedež Odranci (dosedanje upravne občine Odranci, Lipa in Melinci).
9. Orešje, sedež Orešje (dosedanje upravne občine Centiba, Dolina, Petiševci in Plince).
10. Turnišče, sedež Turnišče (dosedanje upravne občine Gomilica, Nedeljica, Renkovec, Turnišče, Radmožanci in Brezovica).

Jugoslovenska in češkoslovaška vojaška misija v Bukarešti

Bukarešta, 24. marca. AA. Semkaj je prišla češkoslovaška vojaška misija. Tvorijo jo general Krejčí, načelnik glavnega generalnega štaba, general Husarek, pomočnik načelnika glavnega generalnega štaba, poikovnik Drgač in majorja Burger in Lukas.

Jugoslovensko vojaško misijo, ki je prav tako prišla v Bukarešto, tvorijo general Milovanović, načelnik glavnega generalnega štaba, general Kosić, pomočnik načelnika glavnega generalnega štaba in general Živković.

Na železniški postaji so goste pozdravili tukajšnja poslanika češkoslovaške republike in kraljevine Jugoslavije ter zastopniki rumunske vojske. Jutri dopoldne obiščejo gosti rumunski glavni generalni štab. Opoldne bodo sprejeti na dvoru. Zvečer pa jim bo prirejen sprejem v vojaškem klubu.

Obnovev našega konzulata v Bratislavi

Beograd, 24. marca. V S sklepom ministrskega sveta je odobrena zopetna ustanovitve jugoslovenskega konzulata v Bratislavi, ki je bil ob priliki lanskoletnih redukcij v proračunu zunanjega ministrstva ukinjen. Ta redukcija je izzvala v češkoslovaški javnosti globoko obžalovanje in ministrski svet je sedaj ugodil ponovno izraženi želji da se ta konzulat v svrhu tesnejših medsebojnih kulturnih in gospodarskih stikov zopet obnovi. Ukine pa se dosedanj konzulat v Braili v Rumuniji.

Nezgoda našega parnika ob čilski obali

Beograd, 24. marca. Naš tovarni parnik »Gundulić« je 19. t. m. zavezil pri Punta Bueno na južni čilski obali na sipino. Parnik je dokaj poškodovan. Povnelnik poroča da posadki ne grozi nobena nevarnost in skušajo parnik rešiti. »Gundulić« ima 8800 registrskih ton. Posadka šteje 35 oseb. Parnik je krenil iz Buenos Airesa prazen v Cile, da tamkaj prevzame tovor.

Za spomladansko zdravljenje

čiščenje krvi in pri slabi prebavi uporabljajte znani PLANINKA-ČAJ-BAHOVEC. Pristen je le, če nosi:

1. zaščitni žig, 2. ime proizvajalca: APOTEKA MR. BAHOVEC, LJUBLJANA, 3. paket mora biti vezan in plombiran.

TOREJ ZA SPOMLADANSKO ZDRAVLJENJE samo pravi:

„PLANINKA — ČAJ — BAHOVEC“ iz LJUBLJANE

Reg. pod Sp. br. 76 od 3. II. 1932

Veličastna skakalna prireditve v Planici

Danes ob 11.30 bo mednarodna skakalna elita pričela s skoki, ki obetajo rekordne uspehe

Planica, 24. marca. Kdor sedi sedaj v Ljubljani, ga je res težko prepričati, da je komaj nekaj ur železniško vožnje lepa gorska postojanka še vsa v snegu in da v sredi zimske narave pripravljata tako veličastno prireditve, kot bodo jutrišnje skakalne tekme. Planica je takšna, kakršna je bila meseca januarja, čeprav cveto nedaleč od nje že trobentice in se v bližnjih logih že oglašajo drobni pevci. Snega je še več kot en meter in je sedaj morda še bolj privlačen kot sredi zime, ko ga je dovolj tudi drugod.

Vreme je krasno

Vreme je zadnje dni gledalcem iz Ljubljane obetalo turbo perspektive. Kljub precejšnji skopi na nas je današnje jutro zbudilo vedre. Sem in tja se je za pooblaščenim nehom pokazalo sonce, popoldne pa je nad Planico prav pomladansko toplo prigravelo. Po vetru in zadnjih oblakih so dež — tako pravijo izkušeni domačini, se obeta jutri najlepša cvetna nedelja. Zelja vseh je, da bi jutrišnji veliki spored dobil še primerno svetlobo od neba. V teh okoliščinah bo jutrišnja nedelja dosegla res višek letošnje sezone in prinesla obenem največjo skakalno prireditev, kar smo jih doslej videli v Jugoslaviji.

Silajna udeležba skakačev

Po dosedaj navzočih tekmovalcih bo prireditve kvantitetno nekoliko manjša kot redne, po kvaliteti pa bo izvedba sporeda med najznamenitejšimi daleč na okrog. Med pričakovanimi gosti se bo najbrž treba odredi Poljakov in Avstrijcev, zato pa je prispela elita Norvežanov in odlični Avstrijec Gregor Höll, torej 10 imen, ki jamčijo za uspeh prireditve. Med Norvežani komaj čakata na start brata Sigmund in Birger Ruud, naš stari znanec Guttormsen, Sörensen, Lassen, Hoff, Jonson, Allsten in Uland, sama imena povprečnih 23letnikov, ki na skakalnici ne kažejo nobenega strahu. Prav tako neupogljiv je tudi Avstrijec Höll, ki je vodil do danes z rekordom na skakalnici, a med našimi so na startu Palme, Šramel, Istenič, Dečman, Pribovek in Novšak.

Včerašnji trening

Pri današnjem treningu sta se poškodovala Šramel in Istenič, da bosta morala jutri na start s krajino previdnostjo ali pa sploh ne. Edina naša velika nada ostane torej Palme, na katerem bo jutri ležala teža našega skakalnega sporta.

Današnji dan je bil v glavnem posvečen pripravam in sicer skrbni ureditvi skakalnice in zadnjem treningu tekmovalcev. Za ureditev skakalnice in prostora za gledajoče občinstvo je poskrbel Ilirija čim bolj

Narodno delavstvo in »sodrug«

Iz Trbovelj nam pišejo: Cilj »narodnih« — pod tem naslovom se nekoč zaleta v »Delavski Politiki« v narodno delavstvo, ki mu je trn v peti. Razumemo, da so sodrugi jako neveljavni nad lepim razmahom narodne delavske organizacije, saj polagoma uvidevajo sami, da ni več daleč čas, ko bodo tudi v rudarskih revirjih definitivno odigrali, saj so se poprijeli že zadnje rešilne bilke — žensk. Pa pustimo to. Kolo časa se suče naprej in zastaviti ga ne more nihče, najmanj pa, marksisti.

V dotičnem dopisu namiguje pisec na različite, katere so baje delali narodni delavci ob onih dneih, ko se v rudniku ni delalo. Dokler so te šilte delali samo »sodrug«, je bilo kar v redu. Ker pa je pozneje kak tak šilt odpadel tudi na narodnega delavca, je bil takoj ogenj v strelhi, kajti oni so trdno prepričani, da morajo uživati »sodrug« pri rudniku privilegije, pri njih pa je »sodrug« in sotripnik samo on, ki je pri njih organiziran ali vsaj glasuje za nje. Vsi drugi delavci so pri njih bolj osovraženi kakor največji velekapitalist.

S tega vidika moramo presoati tudi našo današnje izbrube na narodno delavstvo v dotičnem dopisu. Gre za podeljevanje rudniških stanovanj. Tudi v tem pogledu so sodrugi mnenja, da morajo imeti najboljša stanovanja pravoverni »sodrug« in še le kar ostane, naj bodo eventualno tudi narodni delavci. In ker zadnje čase to ni šlo več tako gladko, je zopet ogenj v strelhi. Ker so ostali voditelji narodnega delavstva na stališču, da se morajo pri podeljevanju stanovanj upoštevati službena doba ter družinske in zdravstvene razmere prosilca, so »sodrug« iz same ljubezni do narodnega sotripna polskali in nahajalski drugega sodruga, ki je imel morda službe kak mesec več, da je prošil za dotično stanovanje in na tak način odjedel stanovanje narodnemu delavcu. Narodnemu prosilcu pa so direktno povedali, da stanovanja ne bo dobil, ker je volil »rodoljubarje«. Čisto naravno je, da so morali narodni delavci opozoriti meročajne činitelje na to prakso »sodrugov«, saj ima narodno delavstvo popolnoma iste pravice do življenja kakor »sodrug«. Pravijo, da je 22 let več kot 8; mi pa pravimo, da je tudi 8 let več kot 5 ali 7.

Ugaja nam v dopisu stavek: »velikim truznam večja stanovanja, poročeni brez otrok manjša stanovanja«, ker smo prepričani, da bo sedaj oni zaupniki, ki imajo dvoosobna stanovanja, odstopili leta onim sodruzom, ki imajo še večje družine in se mora smesti v eni sobi no 8 do 10 oseb. Rudarji in delni stanovanj na jih tudi ne bo, ker to ni njegov posel. Pač pa bo budno pazil na vsako krivico, ki se bo delala na-

skrbno, da jutri ne bo nobenih pritožb. Treninge so imeli tekmovalci še dvakrat in so že v teku dopoldneva dvignili rekord na skakalnici na 85,5, torej za 2 in pol metra nad oficilnim svetovnim rekordom in za pol metra pod oficilnim.

Zastavo nosi Sigmund Ruud, njegov brat Birger je sicer v drugem skoku potegnil na 87, toda na žalost ga je v isteku zasukalo in je sedel v snegu, pri čemer si je zlomil še smučko. Mladi in simpatični Lassen je s krasnim skokom izravnal včerajšnji rekord Hölla. Sigmund pa je imel smolo, da je pri 85 metrih oblezel v snegu. Odlično izveden pa je bil prvi Birgerjev skok na 82 m. Höll dopoldne ni prav prišel do sapa, toda po drugem zaletu je spet krasno stal na 78 m. Njegov rojak Weissbacher je pokazal, da je preiskusil že mnogo strmin, toda preko 71 se ni mogel pogati.

Naši so dopoldne kar gledali in strmeli skupno s precej številnimi gledalci, ki so prišli občudovat Norvežane zastoj in brez starnih števil. Pozneje je poskušal svojo srečo samo Bohinjčan Novšak, ki je pa prišel samo na 45 in 55 m. Popoldanski trening, ki se ga je pa udeležilo tudi nekaj naših, je potekel v znamenju poskusnih skokov skoki 3 m skrajšanega mostu. Povprečni skoki, v katerih so Norvežani dokazali, da so svetovni mojstri v tej stroki, so se končavali med 60 in 70 metri, a Sigmund Ruud se je pogel na 81. Birger pa je moral ostati v postelji, ker si je poslabšal koleno, tako da so v skrb za njegovo jutrišnji start.

Prihod odličnih gostov

V teku popoldneva se je dom Ilirije polagoma napolnil, med drugimi so prispeli tudi zastopnik ministra za telesno vzgojo, predstavniki JZSS, a prihod predsednika bana dr. Marušića je javljen za jutri dopoldne. Razpoloženje se je po krasnem vremenu vidno dvignilo.

Planica se je dostojno pripravila, da sprejme letošnje velikonočne goste v snegu, skakalnica pa čaka na svoj veliki dan, kateri ji bo prinesel evropsko ime. Imena Sigmunda in Birgerja Ruuda, Sörensen, Lassena in drugih, ki so na takih strminah in globinah tako bleščala, bodo s svojo slavo odela tudi grandiozno skakalno naravno Ilirijo pod Slatno.

Začetek prireditve ob 11.30

Ker pride zagrebški posebni vlak šele nekaj pred 11. je začetek prireditve določen na pol 12, tako da bodo pravočasno prišli k tekmovanju tudi oni, ki se bodo z rednim jutranjim vlakom odpeljali iz Ljubljane.

rodnemu delavstvu od strani »sodrugov«, in bo na to krivico opozarjal meročajne činitelje toliko časa, dokler ne bodo te krivice ponehale in ne bodo vsi delavci enakopravni.

Truplo Staviskega prepeljeno v Pariz

Pariz, 24. marca. w. Danes so v ChamoniXu odkopali krsto pokojnega Staviskega. Preiskovalni sodnik je odgrnil jopit, ki je pokrival pokojnikovo prsa in dejal navzočim: »Poglejte in prepričajte se sami! Na prsnem košu ni nobene rane, ki bi jo bila povzročila krogla iz revolverja!« Vsi prisotni so pristopili bliže in se na lastne oči prepričali, da Stavisky ni bil zadet od krogle v prsa, temveč, da so take rane samo na glavi. Krsto so nato prenesli na postajo, da jo prepeljejo v Pariz, kjer bodo truplo Staviskega preiskali štirje zdravniki strokovnjaki.

Vojno ministrstvo je danes objavilo, da je bil general Bardi de Fourton obtožen zaradi udeležbe pri aferi Staviskega in da so mu odvzeli šaržo brigadnega generala. Policija je bila danes obveščena, da so v Londonu našli dragulje Staviskega, ki so jih že dalje časa iskali. Dne 22. marca so je odpeljal v London policijski komisar Peudepeice, ki je stopil v zvezo z angleškimi policijskimi oblastmi. Po natančni preiskavi so ugotovili, da so bili dragulji Staviskega v dveh zavojih zastavljeni v času od 25. septembra 1933 do 8. februarja 1934 pri zastavljalnici Sutton za 600.000 frankov.

Iz prometnega ministrstva

Beograd, 24. marca. V S kraljevim ukazom je imenovan za referenta prometnega ministrstva dosedanj šef administrativnega odseka dr. Ivan Kavčič.

Vremenska nanoved

Zagrebiška vremenska napoved za danes: Pretežno oblačno, zmerno hladno. — Situacija včerajšnja dne: Barometrični cirkul prevladuje nad večjim delom kontinenta. Relativno višji pritisk se je pojavil nad južno Evropo. Zaradi razlik v pritisku se kaže tendenca, da bo ostalo pri slabem vremenu. Pritisk je neznačajno narasel v vzhodnih krajih. Gorskem Kotaru in srednjem Primorju drugod je ostal neopremenjen ali pa je padel za 1 do 2 mm. Temperature so po večini narasle za 1 do 3 stopinje zlasti v gornjem Primorju in v zahodnih ozkih krajih. Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Mogoče še poneči lahna motnja z nekoliko hladnejšim zapadnim zrakom in na severni V splošnem milo vreme, precej oblačno.

Naši kraji in ljudje

Nad 15.000 članov — nad 60.000 knjig

Z občnega zbora Vodnikove družbe

Občni zbor niso nikdar pravo merilo za presojo društvenega delovanja. Tako tudi občni zbor Vodnikove družbe, ki se je vršil v petek ob 18. uri v prostorih ZKD, ni imel take vnanje podobe, kakor bi jo kdo pričakoval pri organizaciji takega obsega in pomena. V zvezi s tem je podal zanimivo sliko delovanja te naše knjižne organizacije v minulem poslovnem letu.

Predsednik Rasto Pustoslavšek

Občni zbor je otvoril predsednik Vodnikove družbe, narodni poslanec Rasto Pustoslavšek, ki je v svojem predsedniškem poročilu razvil naslednje misli:

Z današnjim občnim zborom stopa »Vodnikova družba« v deveto leto svojega obstoja. Kdor sodi nepristransko, bo priznal brez vsakega pridržka, da je družba od svojega rojstva 1. 1926. pa do danes v polni meri izvrševala vse ono, kar je ob svoji ustanovitvi vzela v svoj program, to je da bo skrbela za dobro čtivo leposlovne in poučne vsebine, namenjene najširšim slojem našega naroda. Možno je, ki so družbo osnovali, njim na čelu blagopokojni doktor Jerjav, niso bili optimisti. Od vsega začetka so računali s tem, da se bo morala družba boriti z najzadnejšimi vojnami in da bo morala premagati najraznovrstnejše zapreke, preden si bo mogla utrti pot v najširše sloje našega ljudstva. Toda »Vodnikova družba« si je proti vsakemu pričakovanju že takoj prva leta pridobila s svojimi lepimi knjižnimi darovi med ljudstvom žive simpatije, ki so se javljale v stalno naraščajočem krogu članov in čitateljev. Že v nekaj letih je članstvo preseglo našo razmere naravnost presenetljivo številko 20.000, kar je najzgovornejši dokaz za to, kako nujno je že bila našemu narodu potrebna takšna ustanova, kakršna je »Vodnikova družba«.

Res je, da pripada zasluga, da se je družba v par letih tako lepo razširila po slovenskem ozemlju, v veliki meri številnim poštovnim in neutrudljivim poverjenikom, toda takisto je dejstvo, da bi ostalo delo teh poverjenikov, in naj bi se še tako trudili in žrtvovali, brezuspešno, ako bi že ne našli za to delo ugodnega razpoloženja med ljudstvom samim.

Splošna naobrazba je pri nas v zadnjih desetletjih tako napredovala, da že najpreprostejšemu človeku ne zadostuje več, kakor je to bilo nekoč, molitvenik in nabozna knjiga, marveč da hoče imeti čtivo, ki mu širi duševno obzorje, ki mu izpopolnjuje njegovo izobrazbo in ki mu nudi — v današnjih časih je to razumljivo — tudi potrebno zabavo. Zato si je naša družba tako hitro in mnogo preje, kakor se je pričakovalo, utrla pot v najširše sloje našega ljudstva.

Splošna gospodarska kriza, ki je zajela tudi naše kraje, je seveda neugodno vplivala tudi na razvoj in razmah naše družbe. Ob silni gospodarski depresiji, ki je zavladala v zadnjih letih tudi pri nas, se je tudi število našega članstva skrčilo, vendar pa ne toliko, da bi nas to moglo omajati v trdem prepričanju, da je »Vodnikova družba« — in naj kriza traja še nekaj let — zagotovljena najlepša bodočnost.

Ali zato je pri tem potrebno, da vsakdo, ki ve ceniti pomen in važnost lepe in dobre knjige za ljudstvo, stori svojo dolžnost in posveti vse svoje sile in sposobnosti v to, da pridejo knjige »Vodnikove družbe« ne samo v vsa naša mesta, trge in vasi, marveč v vsako slovensko hišo in koč.

V tem delu za razširjenje naše knjige pa naj prednjači naše razumnost, vzgled pa naj dajo naša mesta, pred vsemi pa naša bela Ljubljana, ki je prva poklicana, da vodi kolo v delu za narodno prosveto.

Prepričan sem, da se bo »Vodnikova družba« v doglednem času razvila v močnejši prosvetni faktor, ako bodo Ljubljana in ostala slovenska mesta napram njej storila svojo narodno in moralno dolžnost.

To pričakujemo od naših kulturnih središč vsi in zato zremo z zaupanjem v še lepšo bodočnost »Vodnikove družbe«.

Nadalje se je predsednik spomnil v teku lanskega leta umrlih poverjenikov: Otilije Rusove, učiteljice v Tišini v Prekmurju, Toma Petrovca, upokojenega nadučitelja v Domžalah in prof. Ludevita Mikarja v Ljubljani. Izrekel je zahvalo listom, ki podpirajo »Vodnikovo družbo« (»Lutro«, »Slov. Naroda«, »Mariborski Večerniki«, »Domovina« in »Naša doba«).

Ko sta bila za overovatelja zapisnika izvoljena ravnatelj Mir. Ambrožič in inspektor Fr. Vrhovnik, je poročal tainik prof. dr. Pavel Karlin. V svojem poročilu je omenjal odhodno delovanje (šest sej) in obsežno delo družbine pisarne, ki je razposlala v minulem poslovnem letu 741 dopisov na posamezne naslovnike in 2215

okrožnic poverjenikov, pozivov in raznih drugih dopisov. Ekspedicija knjig se je pričela okrog 15. novembra in se končala okrog 15. decembra.

O blaginjskem stanju je poročal družbin blaginjak Milan Sterlekar, a ravnatelj Fran Jeran je v imenu nadzorstva poročal o vzornem blaginjskem poslovanju in predlagal odboru razrešnico.

Stanje Vodnikove družbe je orisal v svojem poročilu njen gospodar načelnik Jos. Breznik. »Vodnikova družba« je štela v zaključenem poslovnem letu skupaj 15.248 članov, in sicer: v ljubljanskem okrožju 9175 (—248 v primeri z letom 1932), v mariborskem okrožju 5012 (—467), izven dravske banovine 801 (—278), izven države 95 (—361) ter 165 ustanovnikov. V dravski banovini je bilo v mestih 5356 članov (—1156), od teh v Ljubljani 2687 (—326), v Mariboru 646 (—100) in v Celju 450 (—77), na kmetih pa 8831 (+376). Družba je imela 560 poverjenikov, izmed teh je uspešno delovalo 470. Nato je odbor predložil bilanco za novo poslovno leto.

Vsa navedena poročila so bila sprejeta in bilanca odobrena. Članarina ostane neizpremenjena. Občni zbor je izrekel posebno zahvalo in priznanje delavnim poverjenikom in jih pozval, da tudi v sedanjem letu zastavijo ves svoj vpliv za »Vodnikovo družbo« ter če le mogoče dvignejo število nje članstva. Saj znesek 20 Din tudi v teh težkih časih ni tako visok, da ga celo manj imovit prijatelj naše knjige ne bi mogel utrpiti!

Nato je poročal književni referent prof. dr. Ivan Lah, ki je izjavil:

Občni zbor Vodnikove družbe nam daje vsako leto priliko, da govorimo o našem književnem programu. Sicer — bi rekli — se ta književni program najbolje zrcali v naših publikacijah, vendar je treba vsako leto naglašati, da družba izdaja samo najboljše iz tega, kar ji je na razpolago, da torej s tem še ni rečeno, da moramo družbine publikacije presojati z nekakega absolutnega stališča. Lahko bi rekli, da so publikacije takih družb vendarle nekako merilo našega književnega stanja, kar je treba tudi slovestno presojati ne le po njegovi absolutni vrednosti, ampak tudi po tem, koliko je to slovestno že seglo v širše sloje naroda. Književne družbe so posredovalke med pisatelji in ljudstvom in gotovo moremo smatrati za uspeh, ako s pomočjo teh družb prodor v narod tudi oni pisatelji in pesniki, ki ostajajo sicer znanici le zgornjih desetstotcev. Seveda je to mogoče le tedaj, če izpogovore ti pesniki na način, ki je tudi masi razumljiv in govore o stvarih, ki zanimajo tudi širše plasti. Višje naloge te družbe nimajo, kajti mislim, da je dovolj lepa in velika naloga širiti med tisoče in tisoče čitateljev vseh slojev naroda dobro in poceni knjigo. Za višje namene imamo še dovolj drugih založništva, zbirke, revij in kulturnih ustanov, ki so morda bolj poklicane, da vrše svoj posel kot gojiteljice izključno visoke literarne umetnosti. Odbor smatra, da vrši v polni meri svojo dolžnost, ko poskrbi, da dobe družbini člani vsako leto štiri lepe publikacije in misli, da bolj deluje v korist slovenske kulture in literature, če izdaja knjige, ki so članstvu blizu, kakor če bi izdajali knjige, ki bi ne našle čitateljev. Kljub slabim časom naše književne družbe še vedno večje našega človeka na slovensko knjigo in s tem je poslanstvo teh družb izpolnjeno. Pod ugodnejšimi finančnimi in gospodarskimi razmerami bi »Vodnikova družba« rada izpopolni svoj program s peto knjigo, oziroma s publikacijo, ki bi odgovarjala višjemu namenu in bi tudi v širših plasteh budila smisel za lepo knjigo, žal, da je to v sedanjih razmerah težje in bolj nemogoče, ko kdaj prej, upamo pa, da bomo prišli tudi do tega višjega programa. Odvisno bo to od splošnih gospodarskih prilik, pa seveda predvsem od naših prijateljev, podpornikov, ustanovnikov, poverjenikov, članov itd. Vsač član že s svojim številom prispeva k onim bodočim uspehom, ki jih more roditi le veliko skupno delo. Letošnje publikacije »Vodnikove družbe« so našle med našim članstvom mnogo radostnega odmeva. Odbor more na podlagi poročil konstatirati, da so vzbudile letošnje knjige v najširših vrstah mnogo zadovoljstva in priznanja. To ni tako lahko, če pomislimo, da so pri nas tudi zahteve tako zvanega povprečnega čitatelja precej visoke. Seveda ne manjka tudi kritikov in kritikastrov, a teh je največ izven družbinih vrst. Vedno se najdejo ljudje, ki ne znajo ničesar sprejeti tako, kot je dano, ki so veliki v zabavljanju, a majhni v žrtvovanju. Za družbo ne žrtvujejo niti bome članarine, a zahtevali bi od nje, da dela čudeže.

Od letošnjih publikacij je bila deležna posebne pozornosti naša četrta knjiga »Skozi Sibirijo«, ki je vzbudila mnogo spominov posebno pri bivših bojovníkih in ujetnikih, in je vsakemu prinesla mnogo zanimivega iz daljnega neznanega Vstoka. Leposlovni knjigi sta našli vsaka svoja navdušena čitatelja: ena zaradi svoje krepke idejne strani in živih vojnih dogodkov, druga zaradi zgodovinskih zanimivosti in fantastičnih zgodb. Pratika je kot vsako leto izpolnila svojo dolžnost. Za prihodnje leto ima odbor na programu sledeče publikacije:

1. »Vodnikova pratika«, lepa in bogata kot dozdaj.
2. Vladimir Levstik: Pot v mladost. Povest.
3. Vinko Bitenc: Solne pege. Povest.
4. Martin Muc: Skozi Sibirijo. II. del.

Za vsak slučaj si odbor pridržuje pravico, da izpremeni ta knjižni program. Letos se je odzvalo vabilu »Vodnikove družbe« izredno mnogo pisateljev, žal, da pride v poštev le par rokopisov, ki si jih bo odbor osvojil za program prihodnjega leta. Kajti prej ko slej mora odbor stati na stališču, da zato, ker mora biti njegov književni program prilagojen širokim vrstam naroda, ne sme popuščati glede umetniške

kvalitete svojih publikacij in mora v tem oziru doseči čim višjo stopnjo. Le tako bo opravičeno tudi njegovo stališče, da imajo domača originalna dela prednost pred prevodi. Glede našega književnega programa bo še čas, da izpregovorimo javnosti po listih. Sedaj je prva in glavna naloga nas vseh, da zopet napolnimo in pomnožimo vrste »Vodnikove družbe«.

Poročilo književnega referenta je vzel občni zbor z odobravanjem na znanje, kmalu nato pa je predsednik zaključil občni zbor s pozivom na delo za Vodnikovo družbo in dobro domačo knjigo!

Poljski poslanik v Ljubljani

Izredni poslanik in pooblaščen minister republike Poljske pri jugoslovenskem kraljevskem dvoru, gospod Vladislav Schwarzbürg-Günther bo prišel v torek 27. t. m. v Ljubljano. Med drugim bo prisostvoval slavnostni predstavi poljske opere »Halka« v Narodnem gledališču. Predstava, ki se bo vršila v proslavo godu maršala republike Poljske Josipa Piłsudskega, bo pod njegovim protektoratom in bo gospod poslanik

sam govoril o pomenu praznika pred predstavo. Ob tej priliki bo izvajal operni orkester prvič v Ljubljani poljsko himno. Ta izredna prireditev bo gotovo narodno zavedne Ljubljančane zanimala, saj se zgodi prvič, da se bo nahajal med nami tako odličen gost bratov Poljakov.

Društvo prijateljev poljskega naroda aktivno sodeluje pri proslavi godu maršala Piłsudskega in vabi vse narodno zavedno občinstvo, da se polnoštevilno udeleži svečane predstave.

Mirim kraljica čokolade

Specijalitete so:
MLEKITA — polmlečna čokolada
KAVITA — mlečna s kavinim okusom
MASLITA — dezertna čokolada brez primesti
GRENKITA — plemenita gorična naravne čokolade.

Zapomnimo imena, da moremo zbirati po svojem okusu, ko kupujemo čokolado.

Pesem preganja skrbi...

V krogu svoje družine praznuje danes svoj 60. rojstni dan gospa Gabriella Lumbareja. Od vseh »slovana, vzorja mati do šestim otrokom, se je udeleževala na prosvetnem poprišču. Bila je odlična pevka, od mladosti znana na odru ljubljanskega gledališča. Prepevala je že v stari Filharmoniji, od 1. 1890. do upokojitve 1. 1926., torej celih 36 let. Bila je seveda tudi članica raznih p-vskih društev.

Pred šestimi leti je izzubila ljubljene soproga Jakob, ki je takisto bil odličen pevec. V petju sta pozabljala na žalost in skrbi, ki jih ni bilo malo pri toliki družini. Vdova ni obupala nad izgubo, dala se ji ostali otroci nepreskrbljeni sredi studija. Premagala je ovire in jim pripravila pot v življenje. Da so tudi otroci pevali, je v Ljubljani znano. Gospa pa še sedaj vedno rada prepeva v krogu svoje družine lepe pesmi, ce in arije. Želimo ji ob 60letnici, da bi ostala tako vedra in zdrava in da se ji izpolni njena najljubša želja: videti vse svoje otroke preskrbljene in preživeti z njimi še dolgo vrsto let!

Strojvodja Konečnik Viktor — 60letnik

Danes obhaja v krogu svoje družine 60letnico g. Konečnik Viktor, strojvodja drž. železnice v Mariboru. Iz zavedne slovenske rodbine v Mozirju, se je podal po vojaškem roku pri vojni mornarici v širni svet in se ustavil na Češkem in je bil v letih 1897 — 1898 tudi redni telovadelec Češkega Sokola v Teplicah. Pozneje je deloval kot odbornik tudi pri Savinjskem Sokolu v Mozirju. V kritičnem času nadvalde Nemcev v Celju in okolici je l. 1910 s svojo neustrašenostjo pripomogel Slovincem do popolne zmage pri občinskih volitvah v celjski okolici in je bil tudi izvoljen za občinskega odbornika.

Ko se je pričela svetovna vojna, je oblekel vojaško suknjo in služil do prevrata. Nato je stopil takoj pod zastavo g. generala Maistra. Ko so novembra 1918 stavkali

železničarji za nemški Maribor, je kot nadrednik kljub grožnjam stopil na lokomotivo in neopretrgoma celih 18 ur vozil kot strojevodja in s tem pripomogel s svojimi rednimi tovariši, da se stavka dosledno ni

mogla izvajati. Pri prevzemu mestne občine v slovenske roke je bil eden najvažnejših objektov tudi mestni vodovod. Ker se prvotno nemški strojnik ni hotel odločiti za nadaljnje delo tudi pri Slovincih, se je napotila komisija s strojevodjo Konečnikom k vodovodu za prevzem mestnega vodovoda. Uvidevši položaj je nemški strojnik nadaljeval svoje delo, a g. Konečnik je bil v vsakourni pripravljenosti. Ob desetletnici osvobodjenja je bil jubilat odlikovan z zlato kolajno za državljanske zasluge. V čistem jugoslovenskem duhu je vzgajil 8 otrok in dočkal kljub težkim preganjanjem lepi jubilej še povsem čil in zdrav. Vrlemu jublatu želimo še mnogo srečnih in veselih let!

Pri slabosti je naravna »Franz Josefov« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav mlo učinkujoč način »Franz Josefove« vode, ki je zlasti pripravna za nežno rast ženskega telesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Smrt dolgoletnega gledališkega garderoberja

Maribor, 24. marca. Včeraj je umrl Ivan Poseb, poštni poduradnik v p. in dolgoletni garderober Narodnega gledališča v Mariboru. Pokojnik je bil dolga leta pred vojno garderober in eden najagilnejših članov slovenskega Dramatičnega društva ter sploh ena najbolj popularnih osebnosti predvojnega slovenskega življa. V časih najhujših narodnostnih bojev je ostal mož na svojem mestu ter ni podlegel prečestim vabam nemških krogov, ki so ga hoteli pridobiti zase. Največ svo-

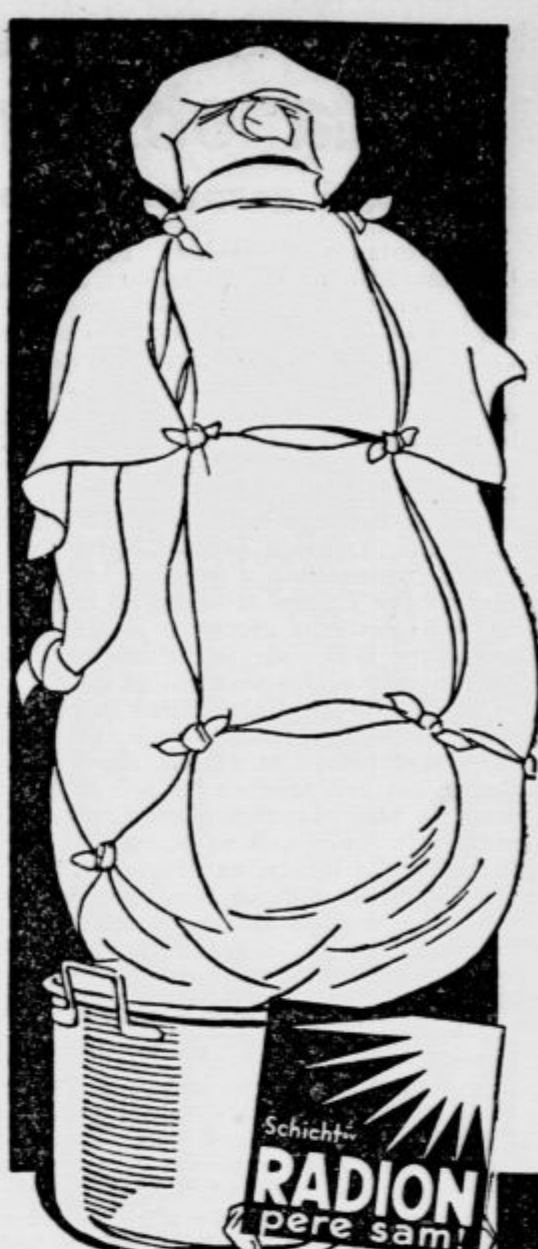
jega dela je zapustil gledališču. Takorekoč za občinstvo neviden, je opravil ogromen kos napora. Ni mu bilo težko pričarati najdragocenejših rekvizit ali izvesti odkod obleke, ki je nihče rad ne posojuje. In kdor je imel priložnost opazovati, s kakim veseljem je prinesel težko pričakovano rekvizito ali obleko, je lahko zaslužil, koliko duševnega bogastva je bilo v tem preprostem človeku. Pokopali ga bodo to nedeljo popoldne. Naj mu bo lahka slovenska gruda, ki ji je bil vdan do poslednjega utripa srca!

Zadeve Fotokluba

Ljubljana, 24. marca.

Snoči je imel Fotoklub v svoji prijazni hišici za Mladiko svoj občni zbor, ko je predsednik gosp. Lojze Pengal predvsem poročal o velikih in tudi uspešnih pripravah za mednarodno fotografsko razstavo, ki bo najnika meseca v prekrasnih Hadžetovih prostorih v Franciškanški ulici. Za razstavo so se prijavili in že tudi poslali svoja dela naznemenitejši mojstri iz Amerike, Anglije, Francije, Nemčije, Avstrije, Italije in Pojske, a Češkoslovaška Zveza fotografskih društev pripravlja celo izlet na razstavo, saj bo tudi Češkoslovaška na njej razen jugoslovenskih fotografov najmočnejše zastopana. Potovalna mapa bo blane seznanjala z najboljšimi dali domačih amaterjev, pošiljali bomo pa te mape tudi drugim klubom, oni pa s pet nam svoja dela. Prav dobro so se obnesli skupni izleti in sestanke ter družabni večeri, zlasti so bila pa koristna strokovna predavanja vsake ponedeljek in petek zvečer v klubovem laboratoriju. Člani so dosegli velike uspehe na razstavah v naši državi, lep uspeh je pa dosegel gosp. Ante Kornič tudi na razstavi v Budimpešti in v Rimu, a več članov se udeležijo velike razstave na Dunaju, Londonu in Tokiju na Japonskem.

Posebno zahvalo je predsednik izrekel ministru gosp. dr. Albertu Kramerju, ki vsestranske podpira klub kot pokrovitelj razstave, in pa županu gosp. dr. Dinku Pucu, ki je vzoren predsednik odbora za internacionalno razstavo. Posnemale naj bi ju zlasti oblasti pri podpiranju klubovih akcij, posebno na tudi pri mednarodni razstavi, ki bo prva v Jugoslaviji. Klubu, ki nudi članom vsestranske koristi, naj se pridružio vsi fotograf, ki streme za umetnostjo v fotografiji, ter naj svoje najlepše stvari pripravi za mednarodno tekmo. Prostor, ki jih je Fotoklubu za razstavo odonil gosp. Hedžet, so tako lepi, da primernejših še ni imela nobena razstava v Ljubljani, razen tega bo za razstavo aranžiral klubov član priznani arhitekt inž. Strenar. Za sedaj ima Fotoklub v programu nižje tečaj za začetnike, v torek na ž. prične o plemenitih tiskih predavati gosp. inž. Micheli. Obravnaval bo najrazličnejše tiske v teoriji in praksi. Za nagrade in v izpodrubo je znana češka tovarna poklonila najboljšim vrstam panirja, da bo dolet materiala za poskuse. Naj bi češko tovarno posnemali tudi naši trgovci in zastopniki tujih tovarn!

25.000 Kil perila...

Ali ste si kdaj ustvarili sliko o velikanski količini perila, ki ga mora gospodinja v štirih desetletjih oprati za svojo družino? Aliste že kdaj pomislili, koliko neskončnih ur se je morala sklanjati nad pralnim čebrom in menci in otepati perilo?

Moderni ženi se dandanes ni več treba ubijati s perilom. Zakaj dandanes pere Schichtov Radion sam.

Tako lahko je zdaj to:

- A) zvečer se perilo namoči,
- B) drugo jutro se Schichtov Radion v mrzli vodi raztopi, v raztopini pa se potem kuha perilo vsaj 15 minut,
- C) nato se perilo izpere najpoprej v topli, potem v mrzli vodi, dokler ni voda čista ... in perilo je oprano!

Brez mencanja, brez otepanja prizanesljivo in hitro kakor sneg belo perilo s Schichtovim Radionom.

Ne muči se!
Vzemi SCHICHTOV
RADION

Za tajnika gosp. Cirila Gogala je poročal blaginjak g. Karel Kocjančič o internih zadevah in upravnih poslih ter je zlasti opozoril na rigoroznejše postopanje pri sprejemanju članov, obširno je pa govoril tudi o prav dobro uspehi internih razstav, ki jo je obiskalo blizu 1000 oseb. Iz njegovega blaginjskega poročila smo posneli, da je g. Gogala stanje kluba razmeram primerno ugodno, saj se je leto končalo s pribitkom. Ko je bil na predlog g. Habiča soglasno sprejet absoletorij, so bili pri volitvah soglasno izvoljeni naslednji gg.: Pengal Lojze za predsednika, Gaber Ante za podpredsednika, Vertin J. za tajnika, Kovjančič Karel za blaginjaka in ostali odbor.

KJERKOLI SI BODI

Ki-Ki POVSODI!
ČOKOLADO?
SEVEDA ZOPET SAMO
Union

Nar. posl. Vekoslav Spindler:

Za obnovo naše vasi

Nujni gospodarski problemi šmarskega sreza

Že z ustanovitvijo sklada za pobiranje brezposelnosti na osnovi zakona, sklenjenega v Narodnem predstavništvu meseca decembra 1932, s pomočjo kojega so se tekoni 1. 1933 vršila po celi državi v manjšem obsegu razna javna dela, zlasti popravila in deloma tudi novogradnje občinskih cest, je bila pojava osnova za razmišljanje in razpravljanje o načrtih za obnovo naše vasi, kakor drugod, tudi v šmarskem srezu. Ustanovitve posebnega banovinskega bednostnega sklada, katerega dohodki se naj prvenstveno uporabljajo v podobne svrhe, ter ustanovitve državnega fonda za javna dela, na podlagi vladne uredbe o javnih delih iz novembra 1933, sta to veliko socialno in gospodarsko akcijo postavili na mnogo širše in solidnejše temelje. Socialna in gospodarska je ta velikopotezna akcija, ker ima na eni strani nalogo in namen, da tisočim in stotisočim brezposelnih po celi državi pripomore vsaj do skromnega zaslužka za vsakdanji kruh, da se odvrne od naroda najhujše zlo: lakota, na drugi strani pa naj služi veliki in globoko zamisljeni in zasnovani obnovi naše vasi v pogledu prometa (popravila starih in gradnje novih cest), zdravstvenih prilik (gradnja vodnjakov, vodovodov itd.), obrambe plodne zemlje pred poplavnimi katastrofami (regulacije rek in potokov) itd.

V vseh teh pogledih je naš šmarski srez eden izmed onih srezov v naši banovini in v državi, kjer živi narod v najtežjih gospodarskih in socialnih prilikah, kjer so prometne razmere ponekod naravnost obupne, kjer zdravstvene prilike niti oddaleč niso normalne. Dovolil si bom v bližnji bodočnosti naslikati te prilike v šmarskem srezu v posebnem članku, to se zlasti iz razloga, ker sem celo iz ust uglednega gospodarstva človeka, ki je moj poslanski tovariš, moral nedavno čuti sarkastično opombo, češ da šmarski srez ni tako reven, kakor ga v javnosti slikamo. Kdor je samo enkrat imel priliko, si od bližje ogledati revščino in bedo našega naroda v haloškem delu našega sreza, okrog Zetala in Stopre, dalje v Sv. Roku pri Rogatcu, v delu bivše kostrivske občine, v delu občin Pristava in Zusem, v vršajnskih hribih itd., mora priznati polno upravičenost trditve o veliki bedi velikega dela naroda in o nujni potrebi, da vse morda ne bi bilo v tih krajih, ki so i socialno i gospodarsko i zdravstveno i kulturno še močno zaostali. Prvenstvena je v našem srezu skrb za socialno šibki element naroda, ki nima ali sploh ni svoje obdelovane zemlje ali pa v tako majni izmeri in v takih legah, da ne zadoščajo niti za polovico leta za potrebno prehrano, da o drugih

potrebah vsaj nekoliko civiliziranega človeka (o obleki itd.) niti ne govorim. Kdor pozna statistiko emigracije iz našega sreza, koliko tisočev ljudi gre leto za leto v svet s trebuhom za kruhom, mu te žalostne slike ni treba izpopolnjevati. Javna dela, ki se bodo odsej vršila iz banovinskega in državnega fonda, imajo nalogo, da omilijo socialni položaj naroda.

A medalja ima tudi še drugo stran: prometne prilike v našem srezu so vse prej kot vzorne. Kdor ve, da je celi ogromni vršajnski vinski in sadni okoliš še danes na vse strani odrezan od sveta, da tamošnji sadjarji sadja skoro ne morejo spraviti na tovrstne postaje v svrhu eksporta, da o prevozu grozdja niti ne govorim; kdor ve, kako je še danes odrezan od prometa svetofanski vinski okoliš, kdor pozna prilike v Sv. Florijanu ali pa v velikih delih bivših občin Presečno, Dobje, Zdole itd., mu bo jasno, kako ogromnega pomena bodo nove cestne zveze, ki jih je sreski odbor za javna dela na svoji prvi seji in ki jih je tudi sreski cestni odbor vzel v program svoje »petletke«. To je predvsem cestna zveza iz Loke preko Virštana v Golobinjak, cestna zveza iz Lesičnega v Virštani, cestna zveza iz Zibike preko Ločnice v Grobelno s stransko zvezo preko Sv. Stefana na bivšo krajino cesto Loka-Slavinca, cestna zveza Sv. Florijan-Rogaška Slatina, cestna zveza Zetale-Ceremošnje-Stopre, cestna zveza Zetale-Marina vas, cestna zveza Zibika-Pristava, obsestelska cesta iz Rogatca do Podčetrčka itd. Vse to je deloma že v teku, po večini pa še »muzika bodočnosti«, ki pa nam je danes že bližja, ker so podani zanj materialno-financijski predpogoji. In kdor ve, kako ogromne, milijonske škode povzročajo Sotla, Bistrica in drugi potoki leto za leto našim kmetovalcem ob teh potokih, mu bo jasno, kaj bo pomenila ureditev teh voda. Kdor ve, kako je za zdravstveno stanje naroda kvarno pomanjkanje dobre pitne vode v Šmarju, v Zusemu in v mnogih drugih krajih našega sreza, mu bo jasno, kaj bo pomenila za te kraje izgradnja vodovodov odnosno vodnjakov z dobro vodo.

Velika obnova naše vasi je na vidiku. Naša naloga je, da ji posvetimo vso svojo pažnjo in skrb, da od začrtanega programa ne samo ne popustimo, ampak da ta program še stalno izpopolnjujemo in stalno pripravljamo predpogoje za njegovo realizacijo, v okviru razpoložljivih sredstev. Narod sam bo nedvomno po svojih najboljših močeh v tem delu sodeloval, zavečajoč se velikih koristi od dobrih cest, od uredenih voda, od dobrih zdravstvenih prilik.

Lov na žabe spomladi

Ne hodi za mano,
ne boš me dobil,
sem tišča župana,
k' je žabe lovil.

(Iz stare žabinske popevke.)

Ta mesec proslavljamo 90letnico pisatelja Jurčiča, ki je nekako pred šestimi desetletji preživel prijetno jesensko noč med našimi polharji. Pa so se časi spremenili — polhovi ni več in vnučkom iz Jurčičevega okraja so ostale za približek le še — žabe...

Smo v štiridesetdanskem postu. Pa nam v tem času ni tako hudo, kakor pravi beseda, saj smo zadovoljni tudi s spokornimi jedili: s prestami, ribami, »kranjskimi ribami« — ki jih človek brez poezije imenuje omalovažujoče le — fižol... — s polzi in žabami.

Za tiste, ki si pozele žab, je lahko. Kupi jih od fantičke, ki jih uslužno prinese v hišo. Na trgu pa stopiš do žabarja, izbereš jih, prešteješ, plačaš... in na drugo ne misliš.

E, pa ni stvar kar tako lahka in enostavna biti žabar in služiti s prodajo svetle dinarje...

Komaj se je odmaknila ledna skorja z naših mlak, že nastopijo žabarji svojo službo. Pa ne mislite, da stopi lahko vsakdo k vsaki luži, kamor ga vleče sres. Le pridite k mlaki, kjer nimate domovinske pravice! Med žabarji vladajo red in stare postave. Vsiljivca in potepina odpravijo kar na kratko. Če ne pomaga svarilna beseda, skale vodo in je v takem vsak le nemogoče. Če še nima dovolj, ga postavijo med — žabe... Ves premočen se skobaca z luže in mora domov za peč. Tako so nezapisane postave naših mlak. Zato pa je poprej vprašaj, ali si pristojen k Ponoviščim mlakam, ali spadaš pod Štrangerjev ali Homanov bajer na Bregu. Ali imaš morda domovinsko pravico v Mrzli dolini za Smartnom, ali si delničar v črnotopskem žabjem kraljestvu. Kaj pa

če si domovinsko pristojen pri nas v Tičarjevem bazarju na Grbinu? Pošteno te bomo premerili in pretehtali, če prideš k nam z vrečo, s kajfežom, trnekom, palico, karbidarico in drugim, ki je vse nujno potrebno orodje in lovski pripomoček sodobno opremljenega žabarja. Če pa prideš le kot gost in radovednež, bode pozdravljen! Toda le mirno stoji na tregu, ne stopaj ob mlaki in nikar ne govori glasno. Sicer dobiš ukor, saj velja pri nas pravilo: — imenu postav — žabam mir! Za radovednega ogleduha je dovolj, če pride na lovišče zvečer, ko se pričena lov. Ni pa tako za one, ki se udeležujejo lova kot lovci. Ti so v času visoke žabje sezone zaposleni skoro ves dan.

Priprave za lov se začne že popoldne. Najmlajši žabarji znašajo iz soske dratje, trske in drugo kurivo. Treba ga je precej, saj bo gorela grmada skoro tja do polnoči, če bo lov kolikoli uspešen.

Stemnilo se je in tedaj se prično zbirati žabarji. S prižiganimi karbidaricami stopajo neslišno preko travnikov. Ob ognju si nato še urejajo lovne priprave in čakajo svojega vodjo.

»Že gre!«, napove straža na gornjem robu mlake, ki je opazila, da se pomika lučka od samotne hiše njihovega vodje. — »Nooj bo bržkone dober lov!« pozdravi došlec. »Temo je kakor v rogu in toplo kakor za pečjo. Naj prične še pomalem rositi, pa bo žab, kolikor si jih le želimo...« modruje izkušeni nadžabar.

— »Kar pričnimo, da bomo popreje doma,« silijo drugi.

— »Kako pa se bomo nooj razpostavili?« vpraša eden starejših.

Vodja jih nato razvrsti ob bregu in do loči vsakemu svoj revir. Kakor večje ležejo žabarji na odkazana mesta. Nočni šetalec, ki ne ve, kaj se dogaja tu ob mlaki, bo preplašen obstal in gledal zanimiv prizor. Skoraj bi verjel, da so se sestala k nočne miru piru bajna bitja. Z lučnicami v rokah plešejo okrog mlake kolo in svatujejo v temni noči...

Tak je pogled in domneva od daleč. Pri mlaki pa je vse drugače. Žabar oceni na hitro roko svoj del obrežja. Neslišno se postavi tik nad vodo. S karbidarico se nagne nad mlako. Močna luč jo osvetli do tal, da se razloži vse: bilje, trava, suhljad... žuželčne stvari v mokrem svetu. Sence se majoje pod mirno gladino, a lovca to ne zanima. Z bistrim pogledom išče plena. Ugladajo, ki neprimerno ždi med protjem. Močan svetlobni pramen iz karbidarice jo omami kakor udarec s kolom. S široko razprtimi očmi se zagleda v luč in se ne zave preteče nevarnosti. Lovca pa oceni razdaljo med sabo in plenom. »Dosegej jo bom!« se okorajži, počepne in z odsekanim sunkom poseže v vodo. Žarek zadovoljstva mu prešine obraz, ko mu zacepta v roki plen. Naglo se okrene, njegov drug, ki stopa za njim ves čas brezglasno, kakor senca, odpre vrečo in žaba se znajde v novem domovanju.

Žabar se nato prestopi proti desni, potepa pa nadaljuje, kakor od začeta. Oprezno išče plena. Spet vzdrhti. Ugladajo jo je. Neumno strmi žaba v žarko luč. Žabar pa sodi: »Predaleč je, ne bom je dosegel z roko.« S kretajočimi svojimi »senci« dogovori znak. Padaja mu potisne v roko kajfež. To je lovski pripravka, ki je dobila ime po cerkvenem kajfežu, ugaševalcu za sveče. Žabarski kajfež je skrajni prav tak, le da je spleten iz žice.

Žabar postavi žabi kajfež, nato sunkoma potegne in dvigne žabo s spleteno kočarico iz vode. V roku pada na breg. Dolgokraka se hitro zave nevarnosti, se hoče odgnati, pa je že prepozno. Žabarjev pomagač jo krenko drži in hip nato je tudi ona v vreči.

Nekateri žabarji pa love kvakvice tudi na trneke. Ta je pritrjen na koncu daljše palice. Ko žabar ugleda žrtev, jo natakne na trnek in jo potegne na suho.

Z drobnimi koraki je oblezel žabar ves dodeljeni revir, in je prišel do prostora, koder je pričel njegov sosed. Zastoj bi bila vsa mija, ko bi takoj nadaljeval na tem prostoru z lovom. Lov bi bil brez plena. Saj kar ni polvil njegov prednik, se je pokril in zarilo v dno luže. To vedo dobro tudi naši fantje. Zato se po končanem obhodu zbera spet pri ognju. Mokri so in prezeblji. Voda, v kateri so brodili, je še

Hitite, da ne zamudite!

Zadnji izvod nepozabnega romana

Prokletstvo ljubezni

bodo kmalu razprodani. Pišite takoj upravi Slovenskega Naroda, da vam pošlje knjigo, ki jo boste čitali z največjo naslado in užitkom. — Cena: broširana Din 20.—, vezana Din 40.— (s poštnino 3.— Din več).

mrzla. Treba si je ogreti in posušiti obleko, saj so mnogim omočeni rokavi prav do ramen. Zaradi močvirnih tal in malih nesreč, pa je premočena tudi obutev in često tudi hlačnice. V ognju navdušenja ne opaziš, da si zašel v vodo...

Za silo so si ogreli premrle ude in se pomnili o lovski sreči. Preplašene žabe se še med tem niso spravile k bregu. Čas naših lovcov pa je predragocen, da bi se mehkužili še nadalje pri ognju.

— »Zdaj gremo pa na travnik,« odloči vodja. Lučice se razkrope širom po travniku, ter iščejo žab, ki so se podale na šetnjo iz vodnega domovanja. Tak način lova sicer ni tako dobičkanos, vendar ni brez koristi.

Moti se tisti, ki misli, da je vse, kar je žabi podobno in iz luže potegnjeno, dobro za mizo. Izkušeni žabar zna prebrati in loči dobre vrste žab od slabih. Slednje bo pometal nazaj v lužo, da si ne pokvari dobrega imena pri stalnih odjemalcih. Tiste, mu ki pa je potegnil iz luže in spravil v svojo vrečo »krecmana«, sploh ni več obstanke v tovarišiji žabarjev. V sedem vasi se raznese glas o takem žabarju, ki je lovil — »krecmane«, grde, grampove in neokusne žabe, ki se jih ogibajo pošteni žabarji, kakor hudobec križi.

Lovski uspehi so različni. Ni vedno enako. Sto drobnih vzrokov je, od katerih zavisi uspeh posameznih večerov. Največ so vremenskega izvora. Taki pomladanski večeri, ko sije sredi zvezdnate neba polno ozarjena luna in si jih žele dvojnose pesniške duše, so za žabarje za nič. Tudi mrzle noči niso žabarjem dobrodošle. Dvoživce se namreč ob hladnih nočeh zarijejo v blato in dremujejo...

Ob uspešnem lovu se giblje število lovčih žab okrog 50. Seveda, spetnejši ujeti močno prekorajajo tudi to število. Rekord, ki ga dosegaš če ni pobil nihče izmed naših okoličanov, drže Brežani, kjer je eden njihovih sovačanov ujel nekakega večera 201 žabo. Tako smo žuli in tako zapisemo. Če so pa drugje še srečnejši žabarji, pa naj povedo in bodo spravili Brežane ob žabjo slavo, sebi pa postavili nov rekord.

Po končanem lovu pogasijo žabarji ogenj

za otroke, ki še niso za šolo odrasli, medtem ko se starejša mladina bolj veseli Jurjevanja in budnice tega dne.

Pozne jeseni 1915. leta je šlo preko Albanije s srbsko vojsko in begunci precejšnje število šolske mladine, tudi mlajše, in malih šolskih otrok. Ti otroci so morali prebiti mnogo gorja in trpljenja, dokler niso v zimi 1916. dobili zavetja v Franciji. Oni so to šolsko leto do konca prebili največ ob učenju francosine, da bi mogli jeseni stopiti v francoske šole kot redni učenci. Srbski šolski otroci so bili razmešeni po raznih mestih Francije. Vsaka skupina je dobila po enega srbskega učitelja, večje celo po dva. Do pomladi 1916. so bili vsi ti otroci že razporejeni, in šolanje se je pričelo. In ko je bilo mogoče misliti, da so vse ovire že premagane, so nastopile za srbske učitelje in vzgojitelje velike težave s šolsko mladino, s katero oni v velikem številu primerov prej niso bili znani, marveč so jo šele na francoskih tleh prvič videli in sprejeli.

Medtem ko so otroci trpeli na potovanju do morja, potem na ladjah in v karantenah ter v Marseilleu, bili so ves čas v gibanju in borbi za obstanek ter niso imeli niti časa niti možnosti, da bi intenzivno mislili na svoje, ki so jih zapustili v Srbiji. Ko pa so se razmetili in se odpočili ter morali začeti zopet redni in ustaljeni način življenja, so nastale nove, duševne muke in tegobe. Obšlo jih je domotožje in skrb za

Ali so boleznijo pljuč ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima odlično vse, ki trpe na astmi, pljučnem katarju, zastarelem kašlju, zaslinjenju, dolgotrajnem prehladu in hripi, a dosedaj še niso našli zdravila. Vsi taki bolniki dobe od nas

popolnoma brezplačno knjigo s slikami

Izpod peresa dr. med. Guttmanne, bivšega šef-zdravnika v zavodu za Finsenovo zdravljenje (kurjo) o temi: »Ali so pljučne bolezni ozdravljive?« Da damo vsakemu bolniku priliko, da si razjasni vrsto svoje bolezni, smo se odločili, da pošljemo to knjigo vsakomur brezplačno in franco zaradi splošnega blaga. Treba je pisati samo dopisnico (frankirano s Din 1.75) s točnim naslovom na Puhlmann & Co., Berlin 614, Müggelstrasse Nr. 25-25a. Odobreno od min. soc. politike, sanitetni oddelek 8. br. 2416 od 12. decembra 1933. 2844

in se vrnejo s plenom domov. Mnogi še tisti večer končajo z mesarskim opravilom.

Žabo ubijejo, potegnejo iz kože in ji odrežejo zadnje krake, ki so užiti del živali. Zaradi pozne ure pa tega posla čestokrat ne opravijo še isti večer, kar se jim včasih mašuje. Žabe zrahajo zavezano vrečo in se porazgube v prostost...

Žabarji se s svojim plenom le redkokdaj sami poslužajo. Vsak krak je denar, in tega denarja manjka povsod. Če najmlajši žabarčki so vneti računarji in vedo: dve ali v slabih časih so štiri žabe za dinar. Zato so tudi taki, ki rabijo denar, med najbolj pridnimi lovci.

Na litjskem sredpostnem sejmu so bili naši žabarčki med najbolj podjetnimi sejmarji. Da ste jih videli, kako so jim sijala lica, ko so si s prislužkom omislili prepotrebne dobrate. Sam sem videl fantičke, ki si je iz žabjih prihrankov kupil: srajco, nogavice in hlače... Stop! Pa ne bom povedal več. Bojim se, da poseže tudi med nje davčni vijak, ki jim bo pripeljal ali žabji davček ali pa jim bo predpisal žabovolske kar-

te. Zatorej jaz nisem nič — rekel, vi pa niste ničesar slišali...

Iz žabjih albumov posnemam pesmico, ki jo je napisal onegavi France iz Brega, tam, kjer drže žabarski rekord. Morda imajo tam celo lastno žabjo poezijo, kakor posnemamo iz Francetovih poezij:

Bržanski fantiči,
to so fejsi tiči,
ko se mrak nar'di,
vse k mlaki leti.

Žabe se po dinarji,
krecmani po goldinarji,
»krote« pa po vinarji.
Še bomo imel kupčijo,
in šli v oštarijo.

Jez pa nisem tak »osu«,
dab' žabe v Litijo »nosu«,
rajše se bom sam mastil,
zraven tist'ga z luže pil...

Jože Zupančič

Nazadovanje naše turistične propagande na Češkoslovaškem

Značilen glas iz vrst čeških prijateljev Jugoslavije — Silna propaganda za Avstrijo in Italijo — Delo praške »Jadranske straže«

Praga, 19. marca.

Jugoslovensko trgovinsko ministrstvo je skupno s »Putnikom« priredilo na prvak zaključnem pomladnem vselejmu v Pragi veliko turistično in kopališko razstavo. Razstava je bila deležna živahnega obiska veselejših posetnikov. Češkoslovaški prijatelji Jugoslavije so to kvitirali z zadovoljstvom, vendar bi si želeli, da bi se propaganda za obisk Jugoslavije vodila v najširši javnosti, in sicer trajno, zlasti pa sedaj pred bližajočo se turistično in kopališko sezono.

Na Češkoslovaškem sta v zadnjih dveh letih propagandistično zelo delavni Italija in Avstrija. V časopisih se smoteno pojavljajo članki, slike in oglasi, na ogalah ulic in na kioskih plakati, v kinematografih pa kratki filmi, ki prikazujejo lepote italijanskih in avstrijskih krajev, mest in pokrajin. Obiščite Italijo! Obiščite Avstrijo! — to so gesla, ki jih Čehoslovaki čitamo in slišimo podnevi in ponoči. Zakaj ne čitamo in ne slišimo gesla: Obiščite Jugoslavijo? Na to vprašanje naj bi odgovorili predvsem v Beogradu.

Za jugoslovensko turistično propagando skrbijo na Češkoslovaškem prostovoljno in nesebično nekoliko čeških prijateljev Jugoslavije, izmed korporacij pa praška »Jadranska Straža« in kdaj pa kdaj tudi odbor Csl. jugoslov. lig. »Jadranska Straža« izdaja v Pragi že tretje leto iz lastnih sred-

stev poseben časopis, dalje pošilja listom stalno jugoslovensko korespondenco in prireja predavanja na osnovi več sto diaporitivov, ki si jih je sama preskrbela. Predlaskim, lani in letos je opozorila pristojne činitele v Beogradu na nujno potrebo, da se ji pošljejo kratki propagandni filmi o lepotah Jugoslavije, ki bi jih »Jadranska Straža« vrtila v vseh češkoslovaških mestih. Vse prošnje, da bi se taki filmi, ki so že izdelani, posodili na Češkoslovaško, so bile doslej zaman. Tudi letos jih nismo prejeli. Izostali so celo plakati. V Hstih in-serijah samo posamezni češki hotelirji iz Dalmacije.

Novinarska propaganda Jugoslavije v dnevnih je bila lani — iz razlogov, ki bi živo zanimali tudi jugoslovensko javnost — sorazmerno slaba. Zdi se, kakor bi nekaterim činiteljem v Jugoslaviji bilo do tega, da odbijejo preizkušene prijatelje Jugoslavije, namesto da bi jih še bolj pritegnili! Kako bo v tem pogledu letos? Iskreno bi želeli, da bi bilo boljše! Zlasti bi želeli, da bi nekateri merodajni činitelji v Jugoslaviji pokazali več zanimanja in razumevanja za poštvalna in idealna stremeljenja češkoslovaških prijateljev Jugoslavije. Letos si prizadevamo, da se bo izmed vseh turističnih gesel na Češkoslovaškem slišalo najpogostejše geslo: Obiščite Jugoslavijo!

Adolf Veselý

Usoda vlomilcev iz vinskih goric

Semič, 23. marca

Že več mesecev so naši dnevniki poročali o vlomih po Beli Krajini, zlasti v okolici Semiča. Največji med vsemi je bil vlom pri posetniku Golobiču na Lipovcu, kjer so tatovi odnesli 221 dolarjev in veliko vsoto naše valute. Že po prvih vlomih je vodja semiške orožniške postaje G. Pirkovič pričel previdno zasledovati vlomilce, ki so jih naši ljudje krstili s »pojašci«. Ko je imel že dovolj dokazov v rokah, je s svojimi orožniki 4. t. m. presenetil v spajno družino Dajčmanov in sicer mater Ivanjo s hčerko Mico, sinom Jakobom in njegovo ženo. Pri zaslišanju je družina vedno bolj padala v protislovja. Zato so jo orožniki izročili črnomeljškemu okrajnemu sodišču.

Orožniki seveda še niso mirovali, ampak so se cele tri tedne neumorno zasledovali in preiskovali različne vlope, dokler jih niso pojasnili še devet, od katerih so dobili v hiši Dajčmanov razno obleko, kuhinjsko posodo in druge stvari, po katere so pokradeni lastniki kar trumoma prihajali. Največ najdenega blaga je bilo last G. Sinkoviča iz Črnomlja, pri katerem je bilo nedavno vmlomljeno v zidnico. Mnogo pokradenih stvari so našli tudi pri stariki Hočevarjevi, ki je Dajčmane podpirala in v svoji hiši skrivala mnogo pokradenega blaga. Mnogi so našli celo obleke, ki so jim bile ukradene pred dvema in več leti, a za denarijem posestnika Golobiča kljub vsemu prizadevanju ni bilo sledu.

G. Pirkovič je zatorej preiskavo nadaljeval, večkrat tudi ponoči. V sredo 21. t. m. so se orožniki ponovno podali k stariženici Kočevarjevi, da nadaljujejo zasliševanje. G. Pirkovič je na prav lep način zasliševal 12 let starih Jakobovega brata in ga povabil na sprehod, kjer mu je deček marsikaj zaupal. Slednjič, ko mu je orožnik zagotovil, da mu ne bo mati ničesar storila, če mu pove, kam so skrili pokradeni denar, je deček priznal tudi to skrito mesto in ga odpeljal v hrib do neke škarpe, kjer je v zidu premaknil nekaj z blatom premazanih kamnov in iz odprtine vzel aluminizirano škatlico. V tej je G. Pirkovič našel 221 Golobičevih dolarjev. Po zaslugi poštvalnih orožnikov je tako odkrita tatinska družba, ki je že nekaj let vznemirjala vso semiško župnijo in druge kraje. Najdelavnejša pri vlomih sta bila brata in sestra Jakob in Mica Dajčman, ki je tudi zmagala dolarje in drugi denar in katero že tudi v Begunjah dobro poznajo. Nekajkrat je šla v Karlovac, od koder si je po pošti nakazovala po 1000 Din in se potem zagovarjala, da dobiva ta denar za alimente. Vrti orožniki zaslužijo pohvalo. Nekateri člani vlomilske družine pa bi kazalo po kazni spraviti v poljskojevalnico, da ne bodo še naprej razburjali mirnih ljudi.

Naročite — čitate „LJUBLJANSKI ZVON“

srečni, ko so zvedeli, da se bo vršila proslava Vrbice. Zanimivo in značilno je, da so baš najstarejši učenci, ki bi jih v rednih razmerah Vrbica ne zanimala mnogo, izvedli proslavo. Sodelovali so tudi trije ali štiri srbski uradniki, ki so se tu znašli kot roditelji otrok, prišli pa so tudi francoski učitelji. Z našimi učenci so korakali v sprevidu tudi njihovi francoski tovariši. Učenci so peli znano cerkveno pesem ter nesli vrbove vejice, a mlajši so imeli tudi kruglajčke na vratu. Skratka, storilo se je vse, da bi se proslava po možnosti izvršila na način, sličen onemu, ki so ga bili otroci vajeni iz ranih let mladosti. Ni potreben poseben opis cele proslave, sledi pa naj tu objava govora, ki ga je na tej svečanosti izgovoril učencem eden izmed vzgojiteljev. Govor, ki je dokument časa, naj živo priča, kaj smo v tistih težkih letih strahote in groze čutili, mislili in mlademu rodu govorili:

»Dragi otroci! Vi veste, da je ta naš lepi narodni običaj in praznik v rednih razmerah predvsem praznik mladine, največješnji dan otrok osnovnih šol in še mlajših otrok. Tako so nekateri izmed vas še prejšnje leto v naši domovini bili srečni na današnji dan, medtem ko so drugi, starejši med vami, še nekoliko let prej se topili v sreči in zadovoljstvu na dan Vrbice. Vi vsi ste se veselili novih oblek, ki jih je tudi najsiromnejša ožitelj za vsako ceno skušala nabaviti, odpuščujoč se drugim nujnejšim potrebam. Veselili ste se zvončka, ki vam je na današnji dan visel na vratu, božajoč vaše no-

Vrbica

Proslava srbskega praznika v Franciji 1916. leta.

Vrbica je najbolj vesel dan za srbske otroke in roditelje. Ta dan pada vselej na soboto, toda datum ni vedno isti, ker je Vrbica premakljiv praznik, kakor Velika noč. Na zadnjo nedeljo pred Veliko nočjo pada splošno krščanski praznik Cveta (Cvetna nedelja), a sobota pred Cvetno nedeljo se imenuje Lazarjeva sobota, in na ta dan se praznuje Vrbica. Na Cvetno nedeljo se praznuje Kristusov vohod v Jeruzalem, na Lazarjevo soboto pa spomin, kako je Kristus obudil Lazarja od mrtvih, s čimer je še pred svojim trpljenjem in vstajenjem premagal smrt. S cerkvenega stališča obadva dogodaka iz Jezusovega življenja tvori eno celoto glede praznovanja, dočim sta v srbskem narodu do neke meje ločena, tako da je postala Vrbica praznik otrok in njihovih staršev, posebej mater, ter intimen rodbinski praznik, a Cvetna nedelja se je v teku 19. stoletja istočasno razvila tudi v narodni praznik, srbske Cvetke, kot spomin na drugo vstajo v Sumadiji 1. 1815, ki je kronala z uspehom težnje in napore srbskega naroda za obnovitev njegovega samostojnega državnega življenja. Z Lazarjevo soboto in Cvetno nedeljo so v srbskem narodu zvezani razni običaji, ki v glavnem predstavljajo radost nad prerjenim življenjem v prirodi po dolgi zimi:

gre se na polje in v gozd po cvetje in zelezje, s čimer otroci okrasijo sebe in domove, dekleta lazarice ali lazarke gredo po vsi pevačje pesmi, katerih glavni smisel je izražanje želja po rodovitnosti ljudi in zemlje ter veselja zaradi upanja na obilje in blagodat, ki ju prinaša s sabo novo leto. Ni se preučevalo ter ugotovilo, ali so taki in podobni običaji nastali v krščanski dobi pod vplivom evangelijskih izročil o Kristusu kot zmagovalcu smrti in o navdušenju ljudstva zaradi tega, ali pa so se na te dni (kakor je to gotovo za nekatere druge krščanske praznike, n. pr. za Jurjevo) prenesli neki starejši, predkrščanski običaji in pesmi, ki izražajo veselje in upanje, ko se pomlaja narava.

Praznovanje Vrbice pa je v tesni zvezi s srbsko cerkvijo ter se obhaja samo v mestih in vaseh, kjer sta 1 šola i cerkev. Vrbica je Srbom tako cerkveni kakor narodni praznik in običaj ter popolnoma odgovarja cerkvenemu troparu (pesmi) Obščeje voskresenje... ki se poje tudi na Vrbico (Lazarjevo soboto) in Cvetno nedeljo. Vrbica je srbskemu narodu ljub, dražesten dan za starše in otroke. Otroci ga s hrepnenjem pričakujejo zaradi novih oblek in zvončkov in vrbovih vejic, starši pa — da uživajo v lepoti in veselju svojih otrok. Zato staršem ni žal žrtve, da za ta dan svoje otroke čim bolje obidejo in opremijo za svečan sprevod, ki gre po vrbove vejice in potem v cerkev. Vendar pa je ta praznik in običaj predvsem drag in vesel dan za otroke, male šolske otroke, kakor tudi

Tragedija naših rojakov v Avstraliji

Po opustošenju velike delavske kolonije na zlatih poljih — Kako so cenili škodo in „kaznovali“ divjaške napadalec

Zveza izseljenskih organizacij v Zagrebu je prejela več poročil od naših rojakov iz Avstralije o divjaškem napadu na tuje delavce, o katerem je »Jutro« pred dnevi obširno poročalo. Iz zbranih poročil je razvidno, da so naši rojaki v zapadni Avstraliji doživeli krivice in strahote, kakršnih doslej še ni zabeleženih v zgodovini izseljenstva. Kakor nekdanji v Avstraliji udeleženci so se naši rojaki tudi v Avstraliji udeleževali že od nekdaj pri najtežjem delu. Bili so »gnoj prosperitete« in ko je bilo z njihovo pionirskim delom in naporom urejeno kakšno področje, so se selili drugam, kjer jih je čakalo spet najtežje začetno delo. Na zlatih poljih zapadne Avstralije so se naši ljudje udeleževali že 50 let, ker se domače delavstvo ni trgalo za naporno in nevarno delo. Okrog Boulderja in Kalgoorlieja, v največjih rudnikih zapadne Avstralije, je še danes zaposlenih okrog 3.500 delavcev. V teh rudnikih dela že dolga leta preko 500 naših rojakov. Pred leti je poleg podjetnikov tudi avstralska vlada skrbela za to, da so se v to težavno področje stekali tuji delavci iz drugih pokrajin, kjer se je delalo pod boljimi delovnimi pogoji.

Zlata polja so bila tako rekoč že od nekdaj določena, da se na njih izčrpa tuja delovna sila, ki je ne samo zelo produktivna, marveč tudi prav poceni. Do pred nekaj leti se domače delavstvo sploh ni brigalo za delo v zlatih rudnikih. K delu na tem težavnem področju pa jih tili sedaj kriza in v precejšnji meri tudi to, ker so se razmere v primitivnih rudnikih po zaslugi tujih delovnih moči uredile in izboljšale.

DIVJASTVO PO NACRTU

Spopad med italijanskim uslužbencom bara in domačim delavcem, ki se je po nesrečnem naključju ubil, je bil, kakor vse kaže, zaželenja pretveza za divjaški napad na tuje delavce sploh in posebej še na veliko kolonijo naših rojakov pri Boulderju. Razdivjana množica napadalec je po velikem zborovanju, na katerem se je hujškal proti tujim delavcem, v samem Boulderju izropala mnogo lokalov, kamor so zahajali italijanski, grški in tudi razni drugi tuji delavci. Hiš pa napadalec niso rušili in požigali, kar dokazuje, da so najhujši teror namenili jugoslovanskemu taboru, ki je precej daleč od mesta. Po ropanju in divjanju v Boulderju bi bila imela policijska posadka še dovolj časa za zaščito delavske kolonije, ko je bilo vendarle že na zborovanju jasno, da je ves pohod namenjen njej. Od ropanja v Boulderju pa do napada na kolonijo naših rojakov je preteklo polnih 24 ur. Napadalec so v koloniji, kakor že znano, z ognjem in krampi uničili okrog 80 hiš jugoslovanskih delavcev. Znatel del teh bivališč so sicer tvorile kolibe, zgrajene iz jamskega lesa in iz vreč, napolnjenih s peskom, bilo pa je med njimi vendarle precej dobro urejenih in trdnih zgrajenih hiš. Porušeno pa je bilo vse in prebivalstvo je bilo razkropljeno daleč na okrog po pustinji.

ŠKODA IN »KAZEN«

Značilno je, kako avstralski listi pišejo o povzročeni škodi. »Morning Herald«, ki izhaja v Sydneyu, je cenil škodo na 100.000 šterlingov — v našem denarju 25 milijonov. To škodo pa deli takole: na hotele, prodajalne in druge prostore tujcev 60.000, na izgubljen delavski zaslužek 18.000, na izgubljen dobiček rudniških podjetij 13.000, samo 9.000 šterlingov pa za porušene in zažgane hiše naših izseljencev. Komisija, ki so jo tvorili sami oškodovanci, pa je v prisotnosti jugoslovanskega konzula v Perthu Nikole Marića povprečno cenila škodo na 30.000 šterlingov ali na 7 in pol milijona dinarjev.

V primer, da avstralske oblasti s hujškalci in napadalcem vred smatrajo tuje delavce tako zane »Južno-evropece« za neka inferiorna in brezpravna plemena, ki jih je treba samo izkoristiti, so tudi ukrepi proti teroristom. Policija je pri mnogih naših celih zalogo ukradenega in izpropanega blaga ter jih je naposled izročila sodišču. Sodisce pa je take zločince obsodilo pogojno na 6 mesecev ter jih proti jamstvu od 10 do 20 šterlingov pustilo na prosto. Ogojna obsodba pomeni, da bodo obsojenci, če v 6 mesecih ničesar podobnega ne zagrešijo, dobili nazaj tudi vloženo kavičjo in da bo do 6 mesecih lahko spet požigali in plenili v nevarnosti nove take pogojne kazni. Da pri takih razmerah naši rojaki nimajo zaupanja v oblastva in postave, je seveda razumljivo. Najbolj tragično pri tem pa je to, da so mnoge žrtve divjaškega napada Avstraliji kot svoji drugi dom in po svetile vse svoje življenje. Eden od teh rojakov je izseljenski organizaciji v Splitu pisal med drugim tudi to-le:

Drugi dan po katastrofi sem prišel na

razvaline Hrvatsko-slavonskega društva, čigar član sem bil že 10 let. Soze so me obile, ko sem videl strašno opustošenje našega družabnega središča. Vse so podrli in polomili do zadnjih ostankov. Z rušenjem doma so imeli težko delo, kajti doma niso zažgali zaradi tega, ker so v neposredni njegovi bližini poslopja nekih Avstralcev, ki bi se bila morebiti vnela. To je najboljši dokaz, da so divjaki delali po načrtu. Hrvatsko-slavonsko društvo je bilo ustanovljeno leta 1912, imelo je preko 200 članov ter lep in bogat inventar. Shranjevalo je tudi mnogo lepih spominov iz svetovne vojne. To je bilo središče našega narodnega pokreta za vso Avstralijo. Tu so se zbirali nekdanji prispevki za Jugoslovanski odbor v Londonu in tudi za avstralski Rdeči križ. Tu so se zbirali tudi dobrovoljci, ki so vstopali v avstralsko vojsko ter odhajali na solunsko fronto. V arhivu so bile tudi pobotnice o zneskih, ki jih je društvo dajalo za avstralsko vojno posušilo. Listi, ki opisujejo divjanje, pa niti ne omejujejo našega društva. Samo v enem listu je bila slika porušenega doma, pod njo pa je bil napis kakor v zasmeh, da je bil to nekak — italijanski klub. Na razvalinah našega društvenega središča in aršiča sem šele prav razumel besede pesnika Preradovića: »Tudja majka ljubi svoje, ne pozna je tvojega.« Sama dvorana doma z inventarjem je bila vredna preko 3.000 šterlingov. Pošiljam vam nekaj dokumentov, ki sem jih našel med ruševinami: Tu je zapisnik našega odbora v North Queenslandu 23. septembra 1917, iz katerega je razvidno, kako so zavedni izseljenci zbirali prispevke za Jugoslovanski odbor v Londonu, za dobrovoljce na solunski fronti in za dobrovoljce-izseljence, ki bi se iz zavezniške vojske vrnili kot invalidi. Poleg tega zapisnika je nekaj proglašev jugoslovanskih izseljencev v Avstraliji. Pošiljam vse te zgodovinske dokumente izseljenskiemu ruzeju v Zagreb, da jih ob drugi priliki ne bi uničila tuja drhal.

Poročila o divjaškem napadu na jugoslovansko kolonijo je dnevnik »Truth« iz Melbourneja prinaša z napisom »Generacija mržnje prodira na zlatih poljih« ter indirektno valji vso krivdo na tuje delavce, češ da so nezavedni, da ne stopajo v delavske organizacije in da dajejo bosom (podjetniškim nameščenem) podkupnine, da bi jih sprejeli na škodo organiziranih delavcev v službo. Ta list, kakor tudi drugi avstralski listi skušajo predstavljati vse

izseljence kot nezavedno, manj vredno delavsko maso, ki je kriva slabih razmer v raznih podjetjih. Po takih razlagah bi imeli delavci boljše eksistenco, če ne bi bilo v obratih nezavednih tulcev. V resnici pa je baš obratno!

ZAROTA PROTI PRISELJENCEM

Organizacije domačih delavcev ne gojijo prav nobene delavske solidarnosti. Te organizacije so deloma ustanovljene od podjetij samih, deloma pa so od podjetnikov neodvisne. Dokler so bili, kakor nekdanj v Ameriki, priseljenci zaposleni samo pri delu, ki se ga ni hotel lotiti domači delavec, so bile priseljencem vse delavske organizacije itak zaprte. Pozneje, ko so se priseljenci pomešali z domačimi delavci v raznih obratih, pa so unišile in samostojne delavske organizacije skrbela za to, da so priseljencem stavile vedno najtežje pogoje za sprejem v organizacijo ter da so organizacije tako v pravem pomenu besede postale orodje domače manjšine proti večini tujega delavstva. Delavske organizacije, ki so jih ustanovili in podpirali podjetniki, so tvorile posebno delavsko kasto in to postaja očito še bolj, kakor kadaj poprej, sedaj v pomanjkanju dela in zaslužka. Tako n. pr. so avstralske delavske organizacije odredile, da imajo možnost sprejema le oni priseljeni delavci, ki so popolnoma večji angleškega jezika in tudi pisnemi. Tudi od podjetij se zahteva, naj zaposlujejo samo plemene in jezike večje delavce, češ, da se samo taki razumejo na razne varnostne naprave in na napisa opozorila, dokim bi drugi lahko povzročili s svojo nevednostjo pri delu veliko škodo podjetju in drugim delavcem. Med organizacijami in podjetniki je seveda tih dogovor, da veljajo take zahteve le v onih obratih in pri onem delu, na katerega se reflektira tudi domače delavstvo. To so navlavi, kakor tih in neopazko opisal veliki ameriški pisatelj Jack London v »Zeleni netje«: bedni izseljenci na od vseh strani izkoriščani in tlačena brezpravna raja.

DARMOL
čokolada za odvajanje
deluje blago in zanesljivo
Ne škoduje!
Odobreno od Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja
S. šte. 249 od 13. 6. 1932.

Blizu 50.000 butar za cvetno nedeljo

Butarski sejem, ki je bil letos nad vse bogato založen z butarami, je bil nocoj končan. Trajal je dobrih 14 dni, druga leta so »butaršice« prinašali butare naprodaj šele tili teden. Pred vojno sploh ni bila navada, da bi se cvetne butare prodajale v takem obsegu. Na Orliem, pri Sv. Lenartu in okoli Sostrega se je razvila prava domača industrija. Z butarami so si služili kruh sprva revni sloji, delavci in kočarji. Sila hudi gospodarskih težav pa je letos prisilila k temu celo imovitejšje posestnike. Dela in potrpljenja je treba mnogo. Najprej gredo možki po gozdovih, celo na Krim in tja proti Trebeljevemu in Besnici, da narežejo brinja in lepih ravnih leskovih palic. Januarja se prične pravo delo, ki traja ponoči in dnevu tja do srede posta. Možki nabavijo čiste jelove deske in pripravljajo oblanice, ki jih potem ženske vtičajo v prežljivo in tako barvajo. Vsi domači so pri tem zaposleni. Letos so nekateri napravili 500 do 1000 butar in butaric. Povprečno pa je vsak pripeljal na trg 300 butar.

Mestna, tržno nadzorstvo je dalo ljudem prostor pred Kresijo in na Cankarjevem nabrežju brezplačno. Bilo je nad 150 prodajalcev. Lahko torej računamo, da je bilo na trgu blizu 50.000 butar. Cene so bile najrazličnejše. Od dinarja do kovača. Na Cankarjevem nabrežju je neki mož iz St. Lenarta napravil velikansko butaro, nad 4 m veliko, da je bila ponos sejmu. Vpra-

san, kdo jo bo kupil in koliko velja, je stari moz odvrnil: »Pet kovačev, če je ne prodam, jo bom pa podaril franciškanski materi božji. Lani je takšno kupil neki Logatčan. Promet na butarskem sejmu je bil letos razmeroma živahen. Cenijo, da so butare vrgle najmanj 60.000 Din. Dobri so, čeprav le skromno poplačajo obilno delo.

KRK tri ure od Sušaka. Ugodno in mirno letovišče. Glavna sezona od 1. junija do 31. avgusta.

Hotel »Krk«, renomiran, 17 sob. Vsa oskrba Din 50—54. Hotel »Jugoslavija«. Prav na obali. Vsa oskrba 50—56 Din. Izven sezone popusti po sporazumu. Informacije in prospekte zahtevajte pri kopališčnem po-verjeništvu in od hotelov.

vo oblačilce. Vsi se dobro pomnite, kako vas je nekdo mati, preden ste začeli hoditi v šolo, vodila za roko, pa kako ste potem kot učenci šli v red s svojimi tovaršji s pesmijo v grlu iz šole po vrbove veje ter z njimi v cerkev. Vsi se še živo spominjate, kako ste se bali ter kar trepetali, ali bo ta dan lepo vreme.

To je našemu narodu pretežno praznik še nedoraste mladine, dočim nekoliko starejša mladina navadno manj sodeluje pri praznovanju tega praznika krščansko-srbske cerkve. Toda danes, otroci, ni tako. Sedaj mi vsi drugače čutimo pomen tega našega narodno-cerkvenega praznika in običaja, ker ga danes občutimo kot nekakšno uteho v bolečini, ki nam jo je zasekala zla usoda naše domovine in naroda, ter globoko čutimo upanje na boljšo bodočnost svojih rodbin in svoje domačije. To je danes drag dan ne le posameznih izmed vas, malih učencev, marveč je to tudi dan starejših učencev, pa tudi vaših roditeljev, kakor tudi nas učiteljev.

Na današnji dan je prišel Jezus Kristus v Betanijo, kjer je umrl prvi mož in kristjan, Lazar, za katerim sta žalovali njegovi dobri sestrji, Marta in Marija. Strto srce nesrečnih sestrji ni izgubilo vere in upanja v Boga, in zato jima je Kristus njunega brata obudil k življenju.

Spominil sem vas te znane svetopisemske zgodbe o Lazarju in njegovih sestrah, da bi razumeli, zakaj nas današnji dan veže in krepi vse, otroke in može. Za vsakim od vas žaluje in hrepeni mati, oče, brat ali sestra. Za vas ne vedo, niti kako vam je niti ali ste živi. Za nje ste kot mrtvi. Danes kleče v naši domovini ob mašni sveči in

sveti podobi vaše matere ter molijo za vas Gospoda, da vas vrne v življenje in njihovo naročje. Mi vsi smo pustili v svoji lepi in dragi domovini koga, ki je našemu srcu najdražji. Zategadelj se danes mi vsi spominjamo usode Lazarjevih sestrji. Vsi se zatekamo k Vsemogočnemu, naj usliši naše želje in molitve, da nam ohrani naše drage in ljube, da nam jih, sedaj za nas kot mrtve, zopet vrne v naš objem. Zato je današnji dan dan upanja in tolažbe srbskih rodbin, dan tolažbe v velikem domu srbskih mater, očetov, bratov, sester ter srbske dece.

Današnji dan, otroci, nam podžiga pogum, da vzdržimo v svoji ogromni bolesti ter ohranimo zdravje v naši hudi nesreči. Brez nade bi sicer morali podleči in končati. Toda mi se nadajamo, da bo Predobri ponudil roko pomoči nesrečni srbski materi in njenim ubogim otrokom. Ta nada nas bo storila močne in dobre, da bomo zaslužili milost Boga mogočnega. Nada nas bo okrepila, da nam tudi v tem tako težko preizkušajočem nas času ne upade pogum, da se ne zapustimo, da se ne predamo brezdelju in slabosti. Trudite se, otroci, da ohranite vse lepe vrline, ki morajo diti mladino: poštenost, krepkost, skromnost in marljivost. Ako boste ohranili te vrline, sladak vam bo ne le prvi objem z domačimi, marveč tudi vse vaše pomembnejše življenje bo jasno in koristno tudi vam, nič manj pa tudi vaši rodbini in naši domovini.

Dragi otroci! Poleg čustva rodbinske skupnosti, imamo mi vsi še širša, splošnejša čustva. Tu je na prvem mestu ljubezen do domovine in naroda srbskega. In to našo ljubezen so nam neprijatelji zelo skali. Oni

so nam zaslužili domovino, narod podjarmili in državo uničili. Ta bol nas pritiska ter nas bo pritiskala tako dolgo, dokler ne bomo videli svoje domovine osvobodene in države obnovljene. Vi danes niste samo ločeni od svojih ljubih in dragih, marveč ste oropani tudi domovine, zemlje, v kateri ste se rodili, v kateri ste se tudi Vrbice veselili in za katero živite. Težka bolečina teži vaše mlade duše ter vas napravlja nesrečne kljub vsej negi in nežnosti vaših francoskih tovaršev ter njihovih roditeljev in učiteljev. Toda, glejte, nastopajo svetli dnevi iz zgodovine srbskega naroda in krščanstva, ki nam lajšajo našo bol z nado v bodočnost. Na jutrišnji dan, na Cvetno nedeljo, kakor veste, se je pred sto leti nadaljevala junška borba za ponovno vzpostavitev naše narodne države, in ta borba je bila kronana z vencem zmage. Tudi jutrišnji dan nam bo lajšal našo bol za izgubljeno domovino in državo ter nam bo vili nove nade, da si tudi to pot izvojujemo svojo zemljo in svobodo.

Pred vrati je tudi svetli krščanski praznik, praznik Kristusovega vstajenja. Po vseh mukah in trpljenju, usmrčen od hudobnih ljudi, se je Kristus dvignil iz groba in šel v nebo na prestol nebeski, kjer sedi na desnici Boga visokega. In mi se nadajamo, da bo tudi ves naš narod po tolikem trpljenju vstal iz tujega suženjstva, zgradil zopet svojo močno in civilizirano državo ter stopil v nerazdružno kulturno zvezo s Francozi in drugimi naprednimi ter plemenitimi narodi.

V tem imenu vam čestitam na današnjem prazniku ter vas pozivam, da se spominu na svoje ljube in drage ter usodo naše lepe domovine in naroda lažite in razveselite.

Ali potrebujete pomoči?

Pokličite mene!

ČISTILKA VIM ČISTI VSE!

Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal

Bolj kakor kedaj poprej, velja ta stari pregovor v sedanjih časih gospodarskega zastoja vsem pridobitnim krogom. Mnogi žilavi, vztrajni in moderni trgovci ter drugi podjetniki so že davno uvideli, da morajo v prvi vrsti pomagati sami sebi. V tej uvidenosti se poslužujejo s priznanja vredno vztrajnostjo, ki je poplačana z vidnimi uspehi, raznih reklamnih sredstev, med katerimi je pač najbolj učinkovito to, da svoje trditve in svoje blago redno predstavljajo občinstvu in kupcem s časopisnimi oglasi. Občinstvo se spominja trditi, ki se mu redno predstavljajo v časopisju, za one, ki v svoji zaostalosti tega ne store, pa se seveda ne more zanimati.

Pomlad, ki buči naravo

k novemu življenju ter prepusti naravnemu poginu vse to, kar nima več lastne moči in volje za življenje, drami in budi tudi človeka k samoobrambi in samopomoči. Podjetnikom in trgovcem je sistematična reklama pri tem najboljše sredstvo, poleg tega pa tudi v pravem pomenu besede stanovska dolžnost, kajti občinstvo pričakuje upravičeno od njih, da mu bodo na razpolago z nasveti, s ponudbami in s sporočili o dobavnih virih najrazličnejših potrebščin.

Velikonočni teden in velikonočni prazniki

so baš oni dnevi, v katerih so podjetniki in trgovci najtesneje zvezani s potrošniki in kupci iz najširših slojev. Ta zveza in vzajemnost ima pač najboljši izraz in tudi najboljše učinke s časopisnimi oglasi. Časopisni oglaš je najbolj zanesljivo sredstvo, ki nikdar ne odreče in nikdar ne zgreši poti do potrošnikov. Časopis je dnevno stotisoč pred očmi in to vedno tedaj, kadar si ga človek sam zaželi, da bi si v njem poiskal vse, kar potrebuje. Ta reklama je najboljša tudi zaradi tega, ker ne pride nikdar ob nepravem času in ker je ne more zadeti niti najmanjši očiitek vsiljivosti. Za reklamo pa je treba izbrati seveda časopis, ki ima čimvečji krog čitateljevin ki se je že izkazal z reklamnimi uspehi.

Vsi naši pridobitniki, ki imajo še dovolj zdravja, moči in volje, na plan, na delo ob pravem času z najboljšim svojim sotrudnikom — z »Jutrovim« oglašom!

Ob velikem muslimanskem prazniku

Danes je prvi dan velikega muslimanskega praznika Kurban Bajrama, ki ima svoj izvor v znani svetopisemski zgodbi o očku Abrahamu. Islamske knjige govorijo o preroku Ibrahimu, ki je hotel Bogu žrtvovati svojega sina Ismaila, a mu je Bog, ko je vi-

kel se tedaj v Meki zbera muslimanski romariji iz vsega sveta. Muslimani, ki obišče grob preroka Muhameda, je srečen v mislih na prerokove besede: Vse, ki obiščejo moj grob, bom varoval, kajti obisk po smrti vlija toliko kakor obisk v duhu življenja. Oni.

Meka z največjim islamskim svetiščem, kjer se danes zbirajo hadžije iz celega sveta

del njegovo pripravljenost za največjo žrtev, poslal ovna - kurbana, da ga žrtvuje namesto sina. V spomin na ta dogodek in v znak naše vdanosti v božjo voljo zakolje vsak musliman na praznik Kurban Bajrama ovna. V prenočnih hišah zakoljejo za vsakega rodbinskega člana po enega kurbana. Mese pa potem razdelijo revnim sosedom Kurban - Bajrama se veselijo bogati verniki, kajti za te dni jim nalaga vera izpolniti tev najvažnejše verske in življenjske naloge hadža - romanja v sveta mesta Meko in Medino. Praznika pa se veselijo v enak meri tudi reveži, ker jih premožnejši bogato obdarujejo po svoji sveti verski zapovedi. Prvi dan Kurban Bajrama je najvažnejši

ki ne morejo v sveta mesta, pa opravljajo doma posebne molitve za srečno vrnitev hadžijev in so sploh v duhu v svetih krajih. Kurban Bajram ima velik etičen pomen. Poleg dolžnosti izdatnega podpiranja revežev, je v teh prazničnih dneh vsak vernik pripravljen tudi na spravo z ljudmi, s katerimi se je pre, kda' spri, in tudi s takimi, ki so mu storili kako veliko krivico. Če za v prazničnih dneh prosijo za odpustitve, jim mora odpustiti, ker so ti dnevi posvečeni miru, prijateljstvu in ljubezni. Da bi bratje islamske vere v tem duhu praznovali svoj praznik, jim kličevo: »Bajram mubarek!« slum!

Srečke

Iržavne razredne loterije 28. kola so prispele

One, ki se nameravajo udeležiti igranja, opozarjamo, da si morejo nabaviti srečke v podružnicah »Jutra«, pri podpisanih hranilnici in pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani na Aleksandrovi cesti. I. žrebanje bo 11. in 12. aprila!

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

GOSPODINJE!

PRIVOŠČITE DRUŽINI ZA PRAZNIKE PITANO ŠTARSKO PERUTNINO IN FINO PRAŠKO ŠUNKO.

Ni dražje od manjvrednih. Narezki, sardine, sadje, šampanjec, izborna domača vina izredno poceni.

Delikatosa V. A. JANEŠ, Aleksandrova c., telef. 3455

Domače vesti

Lep pouk

V svoji prilogi »Gospodar in gospodinja« objavljamo »Domačubec« tudi razne pravne nasvete. V zadnji številki je med drugimi nasveti in pouki izšel tudi ta-le:

Prekoračenje policijske ure in ples. M. Č. D. V neki gostilni se je vršil ples, ac da bi imel gostilničar za to dovoljenje. Tudi se v isti gostilni večkrat popiva preko policijske ure. Vprašate, komu se lahko to prijavljuje. — Ples brez dovoljenja prijavitelj finančni kontrolni, prekoračenje policijske ure pa sreskemu načelstvu. Če se nečete podpisati s svojim imenom, morate pač v prijavi točno navesti priče, ki bodo vaše navedbe mogle potrditi, ko bo oblast začela polizevanja.

Kaj pravite, kaj bi rekli pri »Slovenec« in »Domačubec«, ali še marsikje drugje, ako bi »Jutro« ali »Domačubec« objavila kako slično navodilo, kako je treba bližnjega na skrivaj oškodovati?

NAJVEČJO IZBIRO POVRANKOV IN OBLEK ZA GOSPODE IN OTROKE ima

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta šte. 12.

• Pionirsko delo naraščajočega Rdečega križa. Poleg Sokolov so tudi člani Rdečega križa poizkuševali in uspešni pionirski prosvetnega in gospodarskega dela v najbolj zapuščenih pokrajinah. Pionirsko delo Rdečega križa in njegovega naraščajočega kroga seboj velike uspehe v Bosni in Hercegovini. V Srbski Grocki pri Dobouju so podmladkarji Rdečega križa uredili sedaj tudi vaški studene, prej pa so se odlikovali kot iniciativni ustanovitelji in voditelji raznih dobroteljskih ustanov. Tako n. pr. so ustanovili in vodili kuhinjo za revne solarje, po njihovi iniciativi se je vršilo tudi več nadaljevalnih tečajev, sedaj pa se ustanavlja čebelarstvo društvo. V siromašnem kraju in okolici so mladi člani Rdečega križa doslej nabrali za razne dobroteljske ustanove že preko 80.000 Din.

• O brezposelnosti jugoslovenskih inženjerjev je razpravljala beogradska kraljeva organizacija Zdrženje inženjerjev in arhitektov. Govorniki so navajali, da je v raznih naših obratih zaposlenih precej več inženjerjev iz inozemstva, kakor pa je domačih inženjerjev brez posla. Če bi se do slednjim izvajali predpisi o zaposlitvi tujcev, bi bilo vprašanje brezposelnosti med domačimi inženjerji po mnenju organizacije sploh odpravljen.

• Diplomirana sta bila na elektrotehničnem oddelku ljubljanske univerze gs. Karl Kunaver in Zdenko Rupnik.

Udeležite se tekmovanja

»Agfa-Box-Kamera 24«

Vsak fotograf vam da informacije.

• Rudarji in delavci povratniki iz Nemčije, pozor! Kdor je zaostal s plačilom priznanih prispevkov za invalidsko rento ali rento za nameščence v Nemčiji, to se pravi, kdor ni plačal priznanih (dobrovoljnih) prispevkov do konca leta 1931 za dobo od 31. decembra 1930. do 31. decembra 1931. in dalje, da si ohrani pravico na rento, naj nemudoma naznanijo svoje ime, datum rojstva, ter ime zavarovalnice, pri kateri je bil v Nemčiji nazadnje zavarovan, in sicer naj to piše takoj na naslov: Izseljenško izaslanstvo, Düsseldorf, Capellstrasse 9a, Nemčija. To vsaj do 29. t. m. To velja seveda le za one, ki čakalne dobe še niso dovršili, ali pri katerih invalidnost še ni nastopila. Dovoljuje se jim popraviti zamudo in oživiti udeležbo pravico. Isto velja seveda tudi za delavce, ki bivajo še v Nemčiji.

TEDEN

moške mode

Kamgarni, flaneli, fresco za moške obleke, double trenchcoats za površnike in plašče

Angleški in domači proizvodi

že od Din 98.— naprej

najlepši vzorci — ogromna izbira za fino perilo, moderni tricolini, popelini, twist itd.

za srajce

razstavljeno v desetih izložbah.

Ogled in nakup pri nas vam bo užitek!

SPECIALNA TRGOVINA

NOVAK — Ljubljana

KONGRESNI TRG 15 (pri nunski cerkvi)

• Smrt odličnega narodnega borca iz Vojvodine. V Beogradu je umrl po dolgi bolezni 49 letni inž. Milan Jovanović, bivši voljni dobrovoljec in eden od najglednejših narodnih delavcev iz Vojvodine. Pokojni inž. Jovanović je v Vrhu izdal in urejeval »Jugoslovenski novi list«, s katerim je propagiral jugoslovensko nacionalno idejo ter odločno pobijal korupcijo in javnem življenju. Kot dobrovoljec se je boril vsa leta svetovne vojne, ker je prišel v Srbijo takoj po balkanski vojni ter bil nekaj časa zaposlen kot inženjer na Kosovem polju.

• Za veliko noč v Graz. Cena avtobusne izlete Zveze za tujski promet v Graz, t. j. vožnja, prehrana, potočni list, vizum, postrežba in napitnine je 540 Din in ne, kakor je bilo prvotno javljeno, 630 Din.

DENTOSAN

je najboljša zobna pasta. Ima izredno čistilno in razkuževalno vrednost in preprečuje nabiranje zobnega kamna. Dobi se povsod! Velika tuba stane Din 12.—.

Zaloga Drogerija Gregorič LJUBLJANA, Prešernova 3 3035

RADENSKA MINERALNA VODA JE:

1. Najmočnejša natron-litijska voda Jugoslavije. Liti je glavni mineral za raztapljanje in izločanje sečne kisline iz telesa.
2. Najboljšeje vode Jugoslavije po količini vsebujejo ogljikove kisline, katere je panhormon krvi.
3. Edina min. voda Jugoslavije v kateri so najdeni in določeni težki metali, katere ima telo v krvi in so važni za zdravje.
4. Radio-aktivna.
5. Nenadkriljiva po svojem okusu in kot krepčilo.
6. Zato je Radenska slatina tako dobra za zdravje in tako pitna!

jaško kuhinjo v Kranju in sirotišnico Vincencijeve družbe v Kranju. Vsem darovalcem iskrena hvala!

Na prosti Novo mesto-Straža-Topolice je prišel redni voziški avtobus. Voziški red, ki je v skladu s prihodom in odhodom vlakov iz Novega mesta, je naslednji: Odhod iz Novega mesta ob 6. in 16.30, prihod v Novo mesto ob 7.30 in 17.15, odhod iz Toplice ob 7. in 16.30. Strikrat na teden, in to v nedeljo, ponedeljek, četrtek in petek vozi avtobus tudi v Črmošnjice ob 14. uri. Iz Črmošnjic odhaja v Novo mesto ob 16.15, in sicer vsak ponedeljek, torek, petek in soboto.

POMLADNE PLAŠČE

ravnokar dosepele novosti od

250.— Din

dalje nudi v veliki izbiri in

najnovejših krojih t v r d k a

Fr. Lukič

LJUBLJANA

Stritarjeva ul.

• Slavonski Brod je dobil definitivno ime. Kakor znano, je občinska uprava Broda uvedla akcijo, da bi dobilo mesto definitivno ime, ker so bili doslej v rabi trije nazivi, in sicer Brod na Savi, Slavonski Brod in Brod. Iz starih listin so občinski odborniki ugotovili, da je bil prvotni naziv Brod in da sta ostala dva iz novejšega časa. Občinska uprava se je zaradi enotnega naziva obrnila tudi na bansko upravo, ki pa je občinskemu odboru prepusila, naj si sam izbere definitivno ime. Na zadnji seji so se odborniki odločili za naziv Slavonski Brod.

• Modri vlak v Liki. Vlak s poljedelsko razstavo se je po vrnitvi iz Dalmacije za nekaj dni ustavil v Liki ter obiskal doslej Gračac, Lovinac, Medak in Gospić. Ker je v Gospiću ostal samo en dan, je imela razstava rekorden obisk. Tekom dneva jo

Telovadna akademija

Ljubljanskega Sokola

danes popoldne ob 15. uri v »Unionu«.

je obiskalo okrog 2600 kmetov iz širše okolice. Iz Gospića bo krenil modri vlak v Perušić, kjer bo ostal tudi samo en dan.

• Požar v drvarnici butar. V petek ponoči je izbruhnil ogenj v šenkovturnski sosedi v vidliki občini na posestvu posestnika Janeza Tomažiča. Gorela je bupa, ki je služila za drvarnico in je bila polna cvetnodeljskih butar. Ogenj je kot prvi zapazil Jernej Vrtačnik iz Potoka ter prihitel na pomoč. Zudil je domačine, ki so se vsi spali. Takoj nato je sosede zbudil plat zvona in prihiteli so šenkovturnski gasilci, ki so takoj omejili ogenj, da se ni polastil stanovanjske hiše in ostalih poslopj. Požar je bil nevaren, ker bi se bil ožen v primeru velike razširila daleč na okrog.

OD DNEVA DO DNEVA SE BOLJE DOČUTIM

Naj bo star ali mlad, debel ali suh, velik ali majhen, — ROGAŠKA SLATINA osveti in okrepi vsakogar! Zato razumno ravna tisti, ki ROGAŠKO SLATINO pije redno vsaki dan! Skladniše rogaške slatine v Ljubljani, Gospodarska 13 (kolizej). Telef. št. 3943 1990

• Neznana utopjenka. Pretekli ponedeljek so opazili ljudje v Savi pod vasjo Slapnico pri Dolu utopjenko. Ko so potegnili truplo na suho so ugotovili, da ima posnete domala vse lase. Utopjenka je bila stara okrog 25 let. Truplo je bilo precej obočeno, vendar brez vidnih znakov nasilja, zato je sklepali na samomort. Truplo je bilo golo, le na nogah je imela utopjenka rjave nogavice in visoke rjave čevlje. Ali je morda identična s eno izmed obeh dveh deklet, ki sta izgubili iz Tržiča?

• Nova razprava o za državo škodljivi liferaciji premoga se bo v kratkem vršila pred zagrejskim sodiščem. Lani decembra je bil ugotovljen, da je imel premoglar Ivan Malinar pogojno obsodjen na mesec dni zapora, ker je pisal o liferaciji premoga iz zagorskih rudnikov za železniško upravo. Te liferacije so, kakor znano, oškodovale državo blaginjo za mnogo milijonov. Urednika g. Malinarja je tisti nekdajni liferant Grünwald in sta se proti navedeni razsodbi pritožila tožitelj in toženec. Za razpravo vlada veliko zanimanje ne samo v gospodarskih in novinarskih krogih, marveč v vsej naši javnosti.

ZVOČNI KINO »SOKOLSKI DOM« V SISKI. — Telefon 33-87.

Liane Haid, Willy Forst

v veleopereti

Nj. Vis. prodajalka

Za zabavo skrbi PAUL KEMP

Predstave: nedelja ob 3., 5., 7. in 9.,

ponedeljek ob pol 7. in pol 9. uri

Dopolnilo nov zvočni tehnik

PRIDE! Izgubljene hčere PRIDE!

Ali ste že kdaj stilišali spakedranj pogovor dveh fotoamaterjev? Za to ni več opravila, odkar imamo nemško-slovensko

FOTOGRAFSKO TERMINOLOGJO

ki jo dobite za Din 10.— v

DROGERIJI GREGORIČ, LJUBLJANA

Prešernova ulica 5

• Po veliki poplavi pri Sisku. Banska uprava je odposlala v Sisk komisijo, ki bo ugotovila, na kak način je prišlo do velike poplave. Govori se namreč, da je bil obrambni nasip, ki ga je Sava razdrla na dolžino 50 m, slabo zgrajen in da je zaradi tega prišlo do katastrofe. Izid preiskave pričakuje prebivalstvo z ogromnim zanimanjem. Vodna zadruga je dobila novo vodstvo in je v njem tudi inž. Novak, ki je zgradil nov kamenit most preko Kolpe. Komisija banske uprave bo istočasno razpravljala tudi o zgradbi novega nasipa. Od novega nasipa je odvisna preprečitev podobnih nesreč v bodočnosti. Voda se je zalajala za dober meter in to zaradi tega, ker je precej vode s poplavljenega področja odteklo v Kolpo. Cesta proti Zagrebu je že prosta in je samo še na Tišinski cesti okrog 40 cm vode. Tudi železniška proga v Galovo ni več pod vodo.

• Uradnik, ki je poverjal za druge. Pred sodiščem v Požarevu je po dolgih presledkih le končana razprava proti bivšemu blaginju sreskega sodišča v Petrovcu ob Mlavi, Stamenkoviću, ki je bil nekdanji važna politična osebnost in je baje tudi državni denar poverjal za politične agitacije. Kakor znano, je Stamenković prvi dan razprave zatrjeval, da bo ob njenem zaključku imenoval ljudi, ki so mu obljubljali modro z neba, in za katere je jemal denar iz državne blaginje. Te obljube na moč ni držal, kajti tudi zadnji dan razprave je govoril samo to, da ni od poverjenega denarja potrošil za sebe niti pare. Prosil je za milo kazen ter dejal, da bo enkrat pozneje, ko se bodo obravnavale njegove nove, med razpravo priznane povere, govoril o »rahlih svoje usode«. Obsodili so ga na 6 let robije.

• Sleparski duhovnik. Po deželi okrog hodi nekdo Vlado Bodnik, ki se izdaja za duhovnika iz Parazujaja. Oglašuje se najraje po župniščih, kjer vrši razne sleparije. Govori hrvaško, nemško, rumunsko in latinsko. Star je okrog 30 let in v svojem nastopanju izredno okreten.

• Zasledovan slepar. Poročali smo že o sleparjih, podvikih nekoga Franceta Žičkara, doma iz Leskova, ki je odnesel iz celjske bolnice več obleke, povrh pa okradil tudi nekaj pacientov. Pozneje se je klatil po deželi in se sedanjčijo pojavil v Ljubljani, kjer je najprej osleparil neko gospo, stanujočo na Rimske cesti. Žičkarja sicer zasledujejo varnostni organi, a se zna srečno skrivati. V zadnjih dneh je osleparil za večje vsote gostinčarja Josipa L., od nekoga drugega pa je izvalil črno zimsko suknjo in 100 Din gotovine. Pred sleparjem svarimo.

Prijeteljski sestanek

v proslavo Murnikovih jubilejev ob 20. uri v Kazini.

Velika poverba v Vojvodini.

V Starem Vrbsu so zaprli nekatere bivše funkcionarje občinske uprave, proti katerim se je dalje časa vršila preiskava zaradi raznih zlorab. S temi zlorabami je bila oškodovana v znatni meri tudi občinska imovina. Vse občinske knjige je že pred tedni pregledala preiskovalna komisija, ponovno pa jih bodo pregledali strokovnjaki, ki jih je imenovala sodišče v Somboru. Poleg drugih je bil aretiran tudi bivši občinski predsednik Stjepan Milovanović.

• Odlikovanje domače tvrde. Znana ljubljanska veletrgovina z vinom g. Pia Radonič, ki ima svoje prostore na Stari poti št. 9, je bila na vinski razstavi v Bruslju odlikovana z najvišjim odlikovanjem Grand prix. To visoko odlikovanje je ugledni domači tvrki najboljša priznanje, da so njena vina res prvovrstna. G. Radonič je dober poznavalec vin ter kupuje najodličnejša štajerska vina, kakor priznava vina grašine samostana Admonta in grašine De Senibus. Tako se pri tej tvrki še danes dobi v lepi izbiri vino letnika 1932. in 1933. dalje prvovrstni dolenski cvček, kakor tudi dalmatinska vina v največji izbiri. Tvrda Pia Radonič je bila ustanovljena pred 15 leti in uživa ves čas največji ugled, ki ji služi v najboljši priporočilo.

• Velikodušni dar Društvu slepih. G. dr. Hugo Baumgarten iz Trbovelj je daroval Podpornemu društvu slepih v Ljubljani namesto honorarja za operacijo 500 Din. — Društvo se darovalcu iskreno zahvaljuje.

• Sejem. Uprava občine Studenec pri Sevnici naznanja, da bo letni sejem namesto 31. t. m. dne 28. t. m. in vabi kupce in prodajalce.

• Opozorjamo vse trgovske, obrtniške in industrijske kroge, da si zamorejo pustiti še nadalje tiskati račune za svoje potrebe v tiskarnah kot dosedaj, edino s to spremembo, da morajo biti računi vezani v blokih ter jih mora stranka pred uporabo predložiti davčni upravi v kolikovanje.

• Se je čas, da plačate naročnino za strokovni list Rejec malih živali v znesku 30 Din in postanete s tem delničar. Načrt, ki so razpisane v 3. številki lističa, pošlao-čkovni račun je 11763. Poleg tega Vas seznanja list z raznimi praktičnimi nasveti in strokovnimi navodili za rejce malih živali, ki sicer ne morejo lastnega zemljišča, a si vendar pametno prizadevajo izboljšati svoj gmetni položaj.

• Velik napredek v negovanju zob. Eden od največjih neprijateljev zob je brezdvomno zobni kamen. povzročitelj mnogih težkih obolenj. Zobni kamen se odpravi v večini primerov z mehaničnimi sredstvi, kar povzroča bolečine in izgubo časa. Sedaj ima priljubljeni Sarzov Kalodont v sebi dodatek sulfonoliceolata po dr. Bräunlichu ter je doblil poleg svojih znanih odlik še eno neprecenljivo novo svojstvo, t. j. da odpravi zobni kamen in prepreči, da se ne naredi drug. Pri tem niti najmanj ne oškoduje zobe. Ta novi dodatek v Sarzovem Kalodontu predstavlja velik napredek na polju negovanja zob.

• Kraste, izpuščaji, lišaji itd., ki se čisto tako upirajo vsakemu zdravilstvu, odpravi vendarle »Fitonine«, ki razkužuje in tako odstranjuje tudi arhectice. Steklenice »Fitonine« stane 20 Din v lekarnah, po pošti pa se dobe dve steklenici proti novotni od 50 Din. Pošto knjižico št. 14 pošljite brezplačno »Fitonine« dr. a. o. i. Zagrada, I-78. (Reg. pod št. 1281. od 28. VII. 1933.)

sledite teku časa!

Doramad

radioaktivna zobna krema

za najvišje zahteve!

Dobite jo povsod!

• Borba proti glavobolu. V dobi naglega tehničnega napredka napreduje seveda tudi medicina in so že razna znamenita odkritja omogočila uspešnejše zdravljenje. Pri vsem tem napredku pa vendarle še muči ljudi glavobol. 90 odstotkov primerov te nadloge izvira iz slabe prebave in črevesnega zaprtja. Klinike in zdravniki izkazujejo največje priznanje dražejam Artina. Zadoštuje namreč, če vzamemo zvečer dvo komada, do dosežemo jutraj normalno izpraznitve črevesja, kar nas reši mnogih glavobolov.

KLOBUKE

v najnovejših pomladanskih barvah in oblikah ter sportne čepice nudi po nizkih cenah

Mirko Bogataj

trgovina klobukov in čepic

Ljubljana, Stari trg št. 14.

Sprejemajo se popravila. Solidna postrežba.

Iz Ljubljane

u— Devi Kralj-Volavskovi v slovo smo prešli naslednje vrstice: Lepo je živeti pomladi, a težko je umirati v dobi, ko se prebujajo narava in novemu življenju! Pomladi umira celo starček težko, stokrat težje pa mlada, 26 letna mamica, ko se poslavlja od svojega dveletnega Saška od komaj cvetetelega čveta. Nad vse si ljubila cvetje, bilo Ti je v tolažbo ob mnogih bridkih trenutkih — in s cvetjem so zasula iskrena prijateljstva srca nizki griček, pod katerim počiva Tvoja zlata srce. Kdor Te je poznal, Te je moral ljubiti. Kakor nežen svet, — poparjen od slane, si povsila svojo nedolžno glavo! Usahnul nam je naš dragoceni cvet, ovenelo bo cvetje na Tvojem grobu, toda Tvoja zlata duša bo živela v srcih nas vseh, ki smo Te poznali in ljubili — dokler tudi nas ne sprejme zemlja v svoje hladno naročje. Obnovila se bo pomlad. Na Tvojem grobu bodo cvetetele cvetke, vzgojene od Tebe, presajene s Tvojih vrtnih gredic! Tvoja duša pa bo veravala vonj pomladi in vijočice, Tvojih ljubljank. Lahko je Tebi, Deva! Ti spavaš mirno, a mi se krčimo v boli za Tvojim zlatim srcem. Edina tolažba nam je cvet, ki si ga nam zapustila. Tvoj zlati Saško! — Vsi, ki smo Te ljubili.

u— Predavanje v društvu »Pravniki«. V sredo 28. t. m. ob 18. ur predaval v justični palači, dvorana št. 79. g. dr. Josip Wilfan o »Pomeni in ciljih kongresov evropskih nacionalitet«. Dr. Josip Wilfan se je tle dni pripejal v Ljubljano in predno nastopi skupaj s soprogom namenavano dalje potovanje po Jugoslaviji, ga je društvo »Pravniki« povabilo, da pri v nizu predavanj, ki jih to društvo prireja, izgovori o predmetu, kateremu se je zadnja leta pretežno posvečal. Na kongresih evropskih nacionalitet se od leta 1925. vsako leto sestajajo predstavniki večjega dela evropskih narodnih manjšin; predzadnji teh kongresov je bil na Dunaju leta 1932. lansko leto v Bernu. vsi prejšnji pa so se vršili v Ženevi. Eden od treh sklicateljev prvega kongresa evropskih nacionalitet je bil naš dr. Josip Wilfan, ki je predsedoval vsem devetim dosedanjim kongresom in načeljuje tudi izvršilnemu odboru. Ko pozdravljamo odličnega tržaškega rojaka v našem mestu, ne dvomimo, da bo njegovo predavanje vzbudilo zanimanje naše širše javnosti. Vabimo vse člane in prijatelje društva, da se predavanja v čim večjem številu udeležijo. — Odbor.

POLNO VESELJA

bo v Vaši hiši za Velikonoc, če naročite svojim odlično družabno revijo

NAŠA POT 2790

Celoletno 60 Din, Ljubljana, pošt. pred. 114

u— Društvo prijateljev Poljske vabi prijatelje Poljske k udeležbi pri proslavi godu marsalske republike Poljske, Józefa Piłsudskiego, ki jo priredi skupno z upravo Narodnega gledališča v opernem gledališču v torek 27. t. m. od 20. Protektorat slavnosti je prevzel izredni poslanik in pooblaščen minister republike Poljske v Jugoslaviji, g. dr. Vladislav Schwarzburg-Güther, ki bo imel govor o pomenu tega poljskega narodnega praznika. Po govoru bo predstava popularne poljske opere Moniuszkega »Halka«.

PARKETE

dobavlja in polaga najceneje in pod najugodnejšimi pogoji samo

„JUGOPARKET“ d. o. o.

LJUBLJANA, Seienburgova ulica 7

3064

u— Rezervne oficirje pozivamo po naredbi komande mesta, da se udeležijo predavanja za rezervne oficirje, ki bo 26. t. m. ob 20. v Oficirskem domu na Taboru v vojašnici Vojvode Mišića. Ker je predavanje obvezno za vsakega oficirja, opozarjamo, da naj brez važnega vzroka nihče ne izostane. — Odbor.

u— Slavni pevski zbor »Smetana« iz Prage priredi v prihodnjih dneh koncertno turnejo po Jugoslaviji. Obiskal bo tudi Ljubljano, kjer nastopi v četrtek 5. aprila v veliki, unijski dvorani. »Smetana« je eden najodličnejših praških moških zborov. Spored in ostale podrobnosti priložimo.

ZVOČNI KINO MOSTE

Danes ob 3., pol 6. in 8. uri zvečer, jutri ob 8. uri film divne godbe, kramskih scen in globoke vsebine

Prebujene strasti

Pride aviatični film: Usodni dnevi

Še na veliki petek

dopoldan prinese obleke v kemično čiščenje, barvanje, plisanje, pranje in svetlokanje perila izgotovi sigurno do praznikov tovarna

JOS. REICH

u— Angleško društvo je v sredo priredilo v slavnostni dvorani univerze predavanje gđc. Oxleyeve, ki ga je posetilo izredno mnogo poslušalcev. Predavateljica je pozdravila društveni podpredsednik g. dr. Ferdinand Majaron. M. Oxley je govorila o irski. Irsko vprašanje se danes ni rešeno, a v čem vprašanje obstoja, ne vedo niti Irski sami kakor to ironično trdijo Angleži. Predavateljica je zanimivo razpravljala o posebnostih irske, o njeni zgodovini, uporih, političnih razmerah in pokrajinskih lepotaх zlasti pa tudi o irskem humoru in jeziku, za katerega se irska voboda vlada na moč prizadeva, da bi oživela staro galsko narečje, ki je izredno muzikalno. — Po predavanju so poslušalci nagradili predavateljico s toplim odobravanjem.

Najugodnejše kupite ali naročite **damske plašče in kostume** v damski konfekciji

A. PAULIN, Ljubljana
KONGRESNI TRG 5

u— Razstava Božidarja Jakca v Jakopičevem paviljonu je najuspešnejša umetnostna razstava zadnjega časa, saj jo je že doslej obiskalo čez dva tisoč ljudi. Tudi s prodajo je imel umetnik precej sreče, če uvažujemo sedanje težke čase. Skoraj razvratni obisk Jakcove razstave ne priča samo o umetniški popularnosti v Ljubljani, marveč pomeni tudi vidno priznanje kvalitete in umetniške prepričljivosti njegovih del. Kakor izvedbo, bo Jakcova razstava odprta samo še danes in jutri, v ponedeljek zvečer se bo nepreklicno zaprla. Tako se torej vsem, ki še niso videli te lepe razstave, nudi prijetna prilika, da jo obiščejo danes ali jutri.

SMUČARJI!

Uporabljajte proti mrazu in vetru kakor tudi za solnčenje

dr. Kmetovo mazilo

IN OLJE. — Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah po 10 Din.

u— Proforski izpit je opravil pred stalno izpitno komisijo za srednješolske proforske izpite na Ljubljanski univerzi gospod Repovž Ivan, suplent glasbe na drž. učiteljski šoli v Ljubljani. Priznanemu pevskemu pedagogu med našo srednješolsko mladino iskreno čestitamo!

u— Javna produkcija gojencev drž. konservatorija. Jutri v ponedeljek bo ob 6. zvečer v Filharmonični dvorani javna produkcija konservatoristov. Nastopijo gojenci Dermelj Albert (violina), Igič Jelka (sopran), Leskovic Leopoldina (klavir), Veber Hugo (flavta), Morin Slavko (violina) in Lovše Majda (sopran). Nastopajoče spremlja na klavirju Menardi Pija, Galatija Reinhold, Leskovic Leopoldina, Hrašovec Silva in prof. Lipovšek Marijan. Poleg tega šimenceva in Lovševa z nekaterimi recitacijami. Vstop na produkcijo je prost proti nakupu programa, ki stane 2 dinarja. Ravateljstvo vabi najljubše starše gojencev in prijatelje glasbe na to produkcijo.

Mednarodna nogometna tekma

KAC : Ilirija

Danes 25. t. m. ob 15.30 na igrišču Ilirije

u— Danes premiera prekrasne komedije z Vlasto Burianom v glavni vlogi. Mi pravimo, ako je vžgal v »Lažnem feldmaršalu« bo še bolj vžgal kot Revizor iz Petrograda. V tem delu, ki je izdelan po znani komediji Nikolaja Gogolja, Vlasta Burian nadkraljuje samega sebe, njegova partnerica je znana igralka Truda Grosslichtova.

u— »Španska muha« je tudi večerj priljubljena ogromno ljudem predstavi ZKD v Elitni kino Matica. Publika se zabava in smeje. R. A. Roberts zbija svoje šale, da je kar veselje. Današnja predstava bo ob 11. Vstopnina znaša 3 in 5 Din.

DOBRNA

ZA SRČNE, ŽIVČNE IN ŽENSKÉ BOLEZNI, POCITKA POTREBNE!

Do 30. junija in od 1. septembra do 30. oktobra 20-dnevno zdravljenje za pavšalno ceno Din 1.200.— (oziroma Din 1.380.—) (avto, soba, hrana, kopeli, zdravnik, taksa in davki). Prospekti na zahtevo.

u— Četniki! Občni zbor četniškega pododborja v Ljubljani se bo vršil v ponedeljek ob 20. v dvorani restavracije pri »Levu« na Gosposvetski cesti. Točno vsi!

u— Ljubljanski Sokol opozarja in vabi ponovno na današnji zbor članstva in slovesno odkritje spominske plošče br. dr. V. Murniku v telovadnici v Narodnem domu ob pol 11. popoldanske akademije v Unionu ob 15. in na prijateljski sestanek v veliki dvorani Kazine ob 20.

u— Maša zadušnica za gospodično Irmo Raunacherjevo se bo darovala v torek 27. t. m. ob 8. v cerkvi Marijinega oznanjenja. — Rodbina Raunacher.

u— Kolo jugoslovenskih sester ima svoj občni zbor danes ob 15. v mali dvorani Kazine z običajnim dnevnim redom! Vabljeni vse članice!

PRANIKI NA MORJU
VOPATJI — ABBAZIA

Cenjenim gostom iz Slovenije priporočam svoj na novo urejeni

„PENSION MIRAN“
in dep. Hot. Royal
Centralna kurjava. Topla in mrzla tekoča voda. Plačljivo v dinarjih v Jugoslaviji.

Posestnik MIRAN.

Koča pri 7 jezerih

je odprta in stalno oskrbovana. Dohod najboljši preko Planine na Kraju ali Planine Jezero. Smuka prvovrstna.

u— Dar. Veletrgovina Avg. Agnola v Ljubljani je podarila Podpornemu društvu slepih 100 Din. Srčna hvala!

u— Združenje gistiških podjetij v Ljubljani opozarja vse svoje članstvo, da se bo vršil v torek 27. t. m. LXIII redni letni občni zbor združenja, in sicer v poslovalnih prostorih restavracije »Zvezda«. Kongresni trg 1 ob 3. popoldne. Prosimo zanesljive udeležbe.

u— Ne pozabite, da bo v soboto 7. aprila velika akademija »Tabora« v Unionu. Nastopili bodo tudi operni solisti g. Robert Primožič, operna solistka gđc. Anita Mezetova, operni dirigent g. dr. Danilo Švara in violinist g. Karlo Rupel.

u— Redni občni zbor društva Skrb za mladino se bo vršil v sredo 28. t. m. ob 20. v gostilni pri Bončarju na Sv. Petra cesti. št. 41. Članstvo naj se tega zbora udeleži polnoštevilno. — Odbor.

u— Preporodovke! Namesto v ponedeljek bo sestanek v sredo ob pol 6. popoldne. Pridite vse. Zanimivo predavanje.

u— Za velikonočne praznike kupujte Ciri Metodove razglednice, ki se dobe v trgovinah, trafikah in CM pisarni, Beethovnova ulica 2.

Danes monumentalni velfilm

V znamenju križa

ZVOČNI KINO IDEAL

Predstave ob 3., 5., 7. in 9.¼ zvečer
Cene 4, 6 in 8 Din

u— Naval v bolnico. V ljubljansko bolnico prihaja dan za dnevom več bolnikov zlasti iz dežele in iz industrijskih in rudniških revirjev. Mnogo se zateka v bolnico tudi brezposelnikov, ki seveda izrabijo tudi vsako milješe obolenje, da se v bolnici pri boljši hrani vsaj za nekaj časa oskrbe in okrepčajo. Do večerj so sprejeli v ljubljansko občo bolnišnico že 5390 bolnikov.

u— Tatovi na poslu. Iz izloženih oken v vži Schmittove trgovine Pred škofijo je ukradel nekdo v petek več solčnikov, vrednih 300 Din. V spalno sobo Genovefe Bričjeve na Glincah se je splazil neznanec in ukradel listnico s 100 Din. V odsotnosti najemnika Ivana Černiča se je splazil nekdo v njegovo stanovanje na Tyrševi cesti 97 ter mu ukradel delavsko knjigo, dovoljenje za bivanje v naši državi, nekaj fotografij in dva pletena piloverja, kar vse je zbasal v aktovko in izginil. Černič je oškodovan za okrog 300 Din vrednosti.

u— Trojanski proces. Kakor smo že javili, se bo vršil pred velikim senatom v torek ob 9. dopoldne trojanski proces. Zanj je seveda veliko zanimanje. Mnogi radovedneži že iščejo vstopnice pri predsedstvu okrožnega sodišča in skušajo z vsemi mo-

DANES PREMIERA VESELE KOMEDIJE po znanem gledališkem delu ruskega pisatelja Nikolaja Gogolja — V glavni vlogi VLASTA BURIAN

Revizor iz Petrograda

SMEH — ZABAVA — DOVTIPI — GODBA

Predstave ob 3., 5., 7.¼ in 9.¼ uri
Predprodaja vstopnic od 11. do ¼13.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 21-24

gočimi proteklijami doseči vstop v dvorano. Odločeno pa je vse drugače. Sodišče ne bo delilo nikakih vstopnic. Vstop bo dovoljen le omejenemu številu občinstva. Polica bo že pred začetkom razprave izvedla točno perustracijo občinstva.

u— Teden moške mode je zanimiva razstava najnovejših modnih vzorcev za obleke, plašče, srajce. Ogledite si izložbe in zalogo specialne trgovine Novak na Kongresnem trgu.

u— Izgubljeno. Kdor je našel šop ključev, verjetno blizu Justične palače, naj jih odda proti nagradi v restavraciji »pri Katicici« v Rožni dolini.

Danes premiera senzacionalnega filma

„MUMIJA“

V glavni vlogi Boris Karloff

ZVOČNI KINO DVOR

Predstave ob 3., 5., 7. in 9. zvečer.
Cene 2, 4, 6 8 Din

Iz Celja

u— Zaključek letošnje sezone na Ljudskem vseučilišču bo jutri ob 20., ko bo kot zadnji v sezoni predaval glavni urednik »Večernika«, pisatelj g. Radivoj Rehar iz Maribora o nemškem narodnem socializmu in njegovem pomenu za srednjo Evropo. Opozorjamo na to aktualno in zanimivo predavanje.

u— Celjska podružnica Društva jugosl. obrtnikov je imela redni občni zbor 18. t. m. dopoldne v mali dvorani Narodnega doma. Predsednik g. Holobar je pozdravil vse udeležence, zlasti pa odposlanca centralnega društva v Ljubljani g. Moreta in zastopnika političnih oblasti, ter nato poročila tajnika, blagajnika in računskih pregledovalcev so pokazala, da je društvo doseglo lani lepe moralne in tudi finančne uspehe. Podružnična pravila so ostala v malenkostno izpremembo glede imovine podružnice neizpremenjena. Nato je bil izvoljen nov odbor z dosedanjim predsednikom g. Holobarjem. Gosp. Kovar je izrazil željo, da bi člani v bodoče bolj redno plačevali članarino. Sprejeta je bila tudi resolucija, ki je bila poslana na pristojna mesta. Gospod More je omenil, da bo na Šmarni gori obrtniški tabor, predsednik pa je pozval člane, naj se udeležijo tega tabora v čim večjem številu. Predsednik gospod Holobar je zaključil občni zbor s pozivom, naj se novoizvoljeni odborniki lotijo z vsim delom za procvit in izboljšanje položaja obrtniškega stanu.

u— Halo! Koncert. Pevski odsek industrijske gasilske čete iz Šostanja gostuje prvič v Celju v nedeljo 8. aprila ob 4. (16.) uri v veliki dvorani Narodnega doma s pestrim sporedom in se priporoča občinstvu za obilen obisk.

u— Dumping v Celju! Tvrška Pšenčnik, Celje, Kralja Petra cesta 5, prodaja od

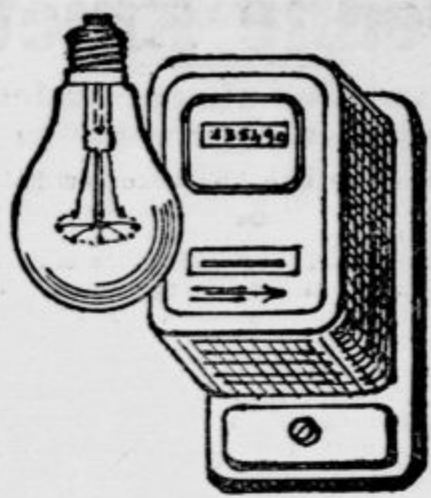
Kupujte prvorazredne

Tesla

žarnice

pri odlični svetlobi Vam bo števec pokazal, da ne obstoji žarnica istega kalibra, ki troši manj struje.

Za to trditev imamo spričevala uradnih preizkuševalnih zavodov.

dne 26. t. m. dalje moderno, trpežno, čisto volneno blago za damske obleke globoko izpod dnevene cene, meter 29 Din.

u— Zrtev napada. V četrtek popoldne je neki moški v neki gostilni v Škofji vasi pri Celju v prepiru napadel 48letnega posetnika Ivana Kolarja iz Višnje vasi in ga z nekim topim predmetom močno udaril po glavi. Kolarja so prepeljali v bolnišnico.

u— Poskusite tudi Vi srečo in nabavite si srečke drž. razredne loterije takoj v podružnici »Jutra« v Celju.

u— Kino Union. Danes ob 16.15, 18.30 in 20.45 ter jutri ob 16.15 in 20.30 originalni ruski velfilm »Tih Don« in dve zvočni predigri. Danes ob pol 11. dopoldne matineja.

Iz Maribora

u— Kraljeva zahvala. Predsednik podobora Združenja vojnih invalidov g. Franjo Geč je prejel iz dvorne pisarne kraljevo zahvalo za vdanostno brzojavko, poslano z zadnjega občnega zbora podobora v Mariboru.

u— Ljudska univerza. Opozorjamo na interesantno predavanje, ki ga ima v ponedeljek 26. t. m. ga. dr. Mila Kovač, specialistka za roentgenologijo o zelo zanimivi temi: Kaj nam razodevajo roentgenovi žarki? Predavanje bo opremljeno z nazorinimi skiptičnimi slikami.

u— Dramski studio ZKD. V Mariboru smo že dolgo čutili pomanjkanje zdravega dramskega studia, ki bi z mladostnim zaletom skušal realizirati kulturno propagandne naloge našega matičnega društva. Danes pa lahko že z zaupanjem in s ponosom zremo na našo mlado, zdravega življenja polno novo dramsko skupino. Njene moči so mladi talenti, zbrani z raznih mariborskih

zgrajeno postajališče sami zdrževali. V imenu starega odbora se je predsednik gospod Tomažič iskreno zahvalil narodnemu poslancu g. Krejčiju in sreskemu načelniku g. Makariju za njuno izredno in uspešno pomoč pri akciji.

u— Od doma sta pobegnili. Usnjarski delavec Jože Lešnik, stanujoč v Jezdarski ulici v drugem objektu, pogreša že od pre-

tekke srede svoja dva otroka. 10letnega Jožka in 8letnega Mirka, ki sta neznano kam odšla. Otroka sta se omenjenega dne zjutraj odpravila, kakor da bi šla v šolo, in je oče šele popoldne opazil, da nista vzela s seboj knjig. Oče je v velikih skrbih za otroka in prosi, da mu, kdor bi kaj vedel o njih, sporoči na njegov naslov ali pa mestni policiji v Mariboru.

V občini Luče 1 milijon Din škode

Luče, 24. marca
Občini Luče v Savinjski dolini je ministrstvo socialne politike in narodnega zdravlja na intervencijo poslanca R. Pustoslavca dovolilo za poplavljenec podporo 3000 Din. To podporo je g. minister Ivan Pucelj občni že nakazal.

Vozni promet med Lučami in Solčavo je docela nemogoč, vendar pa je pričakovati

Čim so vremenske prilike to dovolile, so letos pričeli z delom na nasipu.

Toda ta dela, to je vsakomur jasno, niso mogla preprečiti katastrofe, ki bi bila najbrže izostala, ako bi ne bilo prav takrat ob vodi in na vodi, toliko plavnege lesa. Naivež lesa je voda odnesla graščini, ki je imela ob Klobaši v Solčavi za plav pripravljen velike količine platanic. Voda in

da bodo že v doglednem času izvršena ona dela, ki bodo vsaj za silo omogočila vozni promet. Oblast je ukrenila vse, da se ta dela pospešijo. Kakor vse kaže, bo popraviljanje porušene ceste trajalo več tednov in se ni nadejati, da bi bila cesta dogotovljena pred drugo polovico maja. Svoječasno je »Jutro« poročalo, da je obrambni nasip ki je varoval vas Luče pred poplavami, popustil, ker so ga delavci pred enim tednom začeli popravljati in je bil še zrahljan. To ni točno. Nasip je narušila že zadnja jesenska poplava in g. inž. Stranec je že takrat ugotovil, da je vas v nevarnosti, ako se nasip temeljito ne popravi. Napravil je takoj izbrpno poročilo za banko upravo in izdelal proračun, nakar je gospod bančar meseca novembra na intervencijo domačega poslanca dovolil 65.000 Din za popravilo obrambnega nasipa. Z delom bi se bilo takoj pričelo, a je to preprečilo skrajno neugodno vreme in izredno visok sneg v novembru, decembru in januarju.

les sta tu porušila nekemu posestniku vse vodne naprave. Pri Pečovskih studenih je bil tik pod cesto na rečnem progu zložen ogromen kup lesa, namenjenega za plav. Kakor ljudje sodijo, je ta na progu zložen les zaviral vodo, da se ni mogla razliti v strugo ob cesti in odbijal vodni tok naravnost na nesprotno Logarsko skalnato steno, od koder je nato voda pravokotno drla proti cesti in jo porušila.

Na prvo vest, da je voda porušila obrambni nasip, je prihitel v Luče g. inž. Stranec, ki je takoj odredil vse potrebno, da se prepreči še večja nesreča. V ponedeljek sta prišla v Luče sreski načelnik g. Kandrič, da ugotovi povzročeno škodo, ob banki uprave pa g. inž. Fr. Fischer, da pregleda upoštevanja na cesti in ukrene vse potrebno za takojšnji pričetek restavracijskih del. Vso po poplavi povzročeno škodo v občini Luče cenijo na okroglo 1 milijon dinarjev.

V ljubljanskih kanalih

Ljubljana, 24. marca.

Ko je pred tedni med polaganjem novih tramvajskih tirov ropotal v Prešernovi ulici kompresor in so delavci mešali cementno malto, so se pasanti radi ustavljali ob provizoričnih šotorih in se zanimali, kaj se tu godi. Čuli so, da popravljajo kanale, toda stvar jim ni mogla kar tako v glavo. Ker je stvar danes prav tako zanimiva kakor pred tedni, posebno še, ker prav te dni na podoban način kakor v Prešernovi ulici gradijo podaljšek zbiralnega kanala proti šiški ob kolodvorskem poslopju, prinašamo v naslednjem majhnem ilustraciji modernega načina, kako se ta kanalizacijska dela vrše.

V Prešernovi ulici so morali ojačiti kanal, da bo lahko vzdržal težjo peso, ki jo pomeni novo cestnišče z dvojno tramvajsko progo. Stari kanali so zidani iz Romantice in jih je v Ljubljani več, ki jih bo treba v najdoglednejšem času obnoviti. Novejši so iz portlandskega, ki je znatno trpežnejši. Obnovitev kanala s popolnim izkopom, tako da se vse betoniranje vrši neposredno na mestu dela, je zelo draga stvar. Zato si je mestna občina nabavila poseben torkretni aparat (tkzv. cementni kanon), s katerim se lahko vrše vsa betonska dela, ne da bi bilo treba kanale odkopavati. Aparat je priključen na kompresor, ki s pomočjo zračnega pritiska po gumijastih cevih dovaja cementno malto s površja zemlje v kanal. Naš fotografski posnetek kaže, kako delavec na mestu dela kakor kakšen ognjegasec briže betonsko zmes, ki jo kompresor pošilja s tolikšno silo v kanal, da se oprime stene in drži. Tako so v Prešernovi ulici ojačali beton za 3 cm debeline. Torkretni aparat je zelo dober in ima mnogo večjo trdnost kakor navadni. Stroški pri torkretniranju znašajo komaj eno četrtino stroškov, ki jih zahteva obnovitev kanalizacije s polnim odkopom. Velikega pomena so torkretni aparati zlasti pri delih kakor zidaj v šiški, kjer teče zbiralnik pod železniškimi tirli.

Kanalizacija Ljubljane se sistematično obnavlja po načrtu, kolikor zahtevajo potrebe in kolikor je seveda denarja na razpolago. Mnogo dela še čaka zlasti po perifernih okrajih. V Trnovem, Vodmatu, šiški in na severnem delu mesta, ki se prav naglo razvija. Najbolj pereča zadeva pa je zbiranje o podaljšanju glavnih zbi-

ralnikov čez mejo mestnega pomeja. Kakor znano, se oba glavna zbiralna kanala, ki tečeta tik na obeh straneh Ljubljane, in ki sprejemata vase vose nemnega mesta, že pod šentpeterskim mostom izliva v strugo. Tako je ves spodnji del mesta zavoljo kužnih kalih, ki jih nosi s sabo Ljubljana, naravnost zdravstveno ogrožen in je to stanje nevarno, nujno je, da se zbiralnika podaljšata vsaj do Fužin. Po načrtih mestnega gradbenega urada bi izvedba tega dela veljala okrog 10 milijonov Din. S tem podaljšanjem bi bilo rešeno tudi vprašanje kanalizacije v Mostah, kjer je občina v zadnjem času kanalizirala vse svoje območje. Njeni zbiralniki, ki se zdaj

prav tako odpirajo naravnost v Ljubljano, ki se priključili mestnemu zbiralnemu kanalu. Prav tako je mestnemu omrežju priključena tudi kanalizacija viške občine, ki je ob močvirnosti svojega sveta s to priključitvijo zdravstveno še prav mnogo pridobila.

Kako kanalizacija z razvojem mesta narašča, vam kažejo podatki, da je imela Ljubljana pred letom 1880. samo 7200 m kanalov. Po tem letu, s katerim se pričnala doba moderne kanalizacije, je do 1. 1918. doseglo omrežje 27.200 m, lani pa že skupaj 63.880 m.

Dr. Henrik Steska:

Dedne kmetije v Nemčiji

Dalekosežni ukrepi hitlerjevske vlade za okrepitev in ohranitev zdravega in močnega kmečkega stanu

Pravica, da se sme k. t. j. zemljišč svobodno razprodajati, razkosavati in obremenjavati, je marsikateri kmeti pogubna ter ogroža obstoj gospodarske in družabno krepkega kmetijskega stanu. Avstrija je imela sicer poseben državljanski zakon, ki mu je bil namen štiti obstoj kmet. sre... velikosti. Vendar je bilo treba za izvajanje tega okvirnega zakona še izvršilnega deželnega zakona, ki pa je poleg Tirolske izšel le na Koroškem. Vrh tega odredbe, ki jih je dovoljeval okvirni zakon, nikakor niso bile zadostne. Le za slučaj, da bi lastnik ne zapustil poslednje volje, bi bila delitev kmetij srednje velikosti zabranjena in bi kmetija v celoti z vsemi pritlikinami prešla le na onega izmed sodelavcev, dočim bi ostalim dedičem pripadala le tolikšna denarna odškodnina, da ne bi bilo prevzemnikom gospodarstvo ogroženo. Isto naj bi veljalo tedaj, kadbi bi zapustnik v svoji poslednji volji le onega izmed dedičev določil za prevzemnika kmetije.

Take polovičarske odredbe seveda ne bi mogle preprečiti propada kmetijskega stanu, čeprav bi bile izdane tudi za vso državo.

Vse pozornosti je vredno, na kakšen način hoče nova hitlerjevska Nemčija nemškega kmeta trdno navezati na domačo grudo in ga obvarovati zlih posledic moderne kreditnega gospodarstva.

Po zakonu o dednih kmetijah (Reichserbhoftgesetz) je vsaka poljedelska ali gozdarsko uporabljena zemljiška posest, ki je sposobna, da trajno preživlja eno rodbino in ne meri nad 125 ha, dedna kmetija, ako je v posesti osebe, ki je sposobna biti kmet in ako se ne daje stalno v zakup. Ker gre do dednih kmetij posebnost prednosti, sme ministrstvo le izjemoma tudi večjim posestvom priznati značaj kmetije. Vse dedne kmetije se po službeni dolžnosti vpisujejo v seznam dednih kmetij. H kmetiji spadajo vsa zemljišča, ki se upravljajo redoma iz kmetijskega doma, in pa pritlikine, kakor so za gospodarjenje namenjena živina, gospodarska orodja in hišna oprava, gnojivo in poljedelski, za obdelovanje potrebni pridejki; dalje listine, ki se nanašajo na kmetijo, stara rodbinska pisma, slike, rogovja in drugi spominiki.

Ne zadošča pa, da je zemljiška posest po svojih zunanjih znakih sposobna biti dedna kmetija, nego mora biti tudi lastnik sposoben za kmeta. Kakor hitro preide sposobna zemljiška posest v last osebe, ki je sposobna biti kmet, postane dotična posest za trajno dedna kmetija. Kmet mora biti nemške ali vsaj arijske krvi in torej ne sme biti med predniki oseba židovskega ali barvastega pokolenja; dalje kmet ne sme biti pod skrbstvom ter mora uživati državljanske časti; končno mora biti doletni kmet tudi zmogel oskrbovati kmetijo v redu.

Edinole lastnik dedne kmetije se sme imenovati kmeta. Velja pa tudi načelo: en kmet — ena kmetija; zato ne more več kmetov posedovati eno dedno kmetijo, ali razen par izjem, en kmet več dednih kmetij.

Lastnik dedne kmetije ne more z njo povsod svobodno razpolagati ne med živimi, ne za slučaj smrti. Načeloma kmet ne more dedne kmetije ne odsvojiti (komu delno ali v celoti podariti ali prodati), a tudi ne obremeniti (n. pr. z dolgov). Izjeme sme sodišče dovoljevati le iz tehtnih razlogov. Nujna posledica teh omejitev svobodnega razpolaganja pa so tudi omejitve glede izvršbe. Zaradi denarnih terjatev namreč ni dopustna izvršba ne na dedno kmetijo, ne na pridelane poljedelske proizvode. Le zaradi javnopravnih denarnih terjatev, in začasno, dokler se to z izvršilno uredbo ne uredi drugače, tudi glede privatnopravnih denarnih terjatev (ta začasna možnost je bila dovoljena pač v prvi vrsti zaradi že obstoječih starih dolgov) je dopustna izvršba na poljedelske proizvode, pridelane na dedni kmetiji, a le v toliko, kolikor teh pridevkov kmet ali njegova rodbina neobhodno ne rabita za preživljanje do prihodnje zetje ali za redno obdelovanje.

Kar se dedovanja tiče, je tudi treba strogo ločiti med dedno kmetijo in ostalo kmetovo imovino. Dedna kmetija preide po sili zakona nedeljeno na glavnega dediča in to po vrstnem redu, ki ga zakon predpisuje.

Za glavne dediče so poklicani po zakonitem nasledstvenem redu:

1. zapustnikovi sinovi, pri čemer stopijo na mesto umrlega sina njegovi sinovi in vnuki;
2. zapustnikov oče;
3. zapustnikovi bratje; na mesto umrlega brata stopijo njegovi sinovi ali vnuki;
4. zapustnikove hčere, pri čemer stopijo na mesto umrle hčerke njeni sinovi ali vnuki;
5. zapustnikove sestre; na mesto umrle sestre stopijo njeni sinovi ali vnuki;
6. zapustnikove potomke in njih potomci, ki ne spadajo v 4. red; pri tem imajo prednost one osebe, ki so zapustnikovu morskemu kolenu bližje, med enako bližnji mi pa možki.

Jasno je, da se izloči oseba, ki je nesposobna biti kmet, ali je že v posesti dedne kmetije in da sorodnik predhodnega reda prednjači sorodniku naslednjega reda. V enem in istem redu prednjači po krajšem običaju ali najstarejši ali najmlajši; dalje imajo sinove prve žene prednost pred drugimi sinovi, med brati in sestrami prednjači polnoročni polnoročni. Le s poznejšo zakonsko združitvijo pozakoneženim nezakonskim otrokom gre v polni meri položaj zakonskega otroka, dočim je položaj na drug način pozakonežen otrok, a zlasti oni nezakonskih otrok matere slabši.

Da se interesi onih oseb, ki so bili ob uveljavljanju novega zakona lastniki dednih kmetij, prebudo ne zadenejo in da se v bodoče pospeši nastanek novih dednih kmetij, prednjačijo ob prvem slučaju dedovanja osebe četrtega reda pred osebami 2. in 3. reda.

Oni, ki ne postane glavni dedič, ker že poseduje eno dedno kmetijo, ima pravico do izmenjave dotičnih kmetij. Ker ima morda kdo že več kmetij in nastanejo takako z zmanjšanjem velenosetev ali povečanjem prejemnih posestev nove dedne kmetije, ako je posestnik sposoben biti kmet, ni izključeno, da poseduje kmet več dednih kmetij, za katere veljajo vse za ščitne odredbe novega zakona. Po njegovi smrti pa preide vsaka dedna kmetija na

posebnega glavnega dediča, pri čemer gre onemu dediču, ki je po vrstnem redu preje poklican, pravica izbire. Ob prvem slučaju dedovanja po uveljavitvi tega zakona sme zapustnik izjemoma določiti, da pripadeta glavnemu dediču dve dedni kmetiji, če je ta dedič njegov sin ali sinov sin in obe kmetiji skupaj ne merita nad 125 ha.

V zakonu predvideno dedno nasledstvo sme zapustnik s testamentom ali z dedno pogodbo le v zelo omejenem obsegu preduhati. Izmed oseb v prvem vrstnem redu sme pod nekimi pogoji sam določiti glavnega dediča. S pritrditvijo sodišča sme zapustnik izbrati za glavnega dediča tudi svojega nezakonskega sina, ako ni zakonitih sinov ali sinovih sinov, dalje v važnih razlogih tudi osebo iz 4. reda pred osebami iz 1., 2. ali 3. reda. Večja svoboda razpolaganja gre zapustniku med osebami 2. in sledečih redov. Tu sme glavnega dediča sam določiti in s sodno pritrditvijo preokoličiti celo enega ali več redov.

Včasih je celo potrebno, da določi zapustnik glavnega dediča, namreč, kadar ni oseb, ki jih naveda zakoniti nasledstveni red.

Kadar ni oseb, ki bi bila bodisi po zakonu, bodisi s testamentom ali dedno pogodbo določena za glavnega dediča, ali kadar bi bile vse te osebe nesposobne za kmete ali bi odklonile sprejem dedne kmetije, takrat določi glavnega dediča državni kmetijski voditelj, pri čemer se naj oziroma zlasti na zapustnikove sorodnike po krvi ali svaštvo.

Se bolj nego glede dednega nasledstva pa je zapustnik omejen glede uresnitve dedne pravice. Odrediti sme le, da oče ali mati glavnega dediča tudi preko polnoletnosti do največ 25. leta zaupj upravljajo in uživajo kmetijo, dalje da dođa dedič svojemu rodbinskemu imenu še ime kmetijskega dvorca.

Vsi ti predpisi veljajo zgolj za dedno kme-

tijo. Glede podedovanja ostale imovine, ki jo zapusti kmet, določa novi zakon, da se krijejo iz nje tudi hipoteke, zemljiški in rentni dolгови, ne pa ostala bremena, ki se drže kmetije. Morebitni presežki pa preidejo po predpisih občega državlanskega zakona na sodečice glavnega dediča. Glavni dedič je soudeležben pri tem presežku le v toliko, v kolikor bi bil nanj odpadajoči delež večji od neobremenjene donosne vrednosti dedne kmetije. Obsežna so sredstva, ki jih radi ohranite telesno in moralno zdravega kmetijskega stanu uživajo lastniki dednih kmetij. Povsem pa se tudi ne zanemarjajo življenjski interesi drugih najbližjih zapustnikovih sorodnikov, ki so sodečici ali nujni dediči. Zapustnikovi potomci se morajo do svoje polnoletnosti preživljati in za primeren poklic vzgajati na dedni kmetiji ali ob osamosvojitvi ali omočitvi kmetiji primerno opremiti. Ako brez lastne krivde osiromašijo, jim bodi dedna kmetija zavetišče, toda pomagati morajo z delom. Enako pravico imajo zapustnikovi starši, a zapustnikovega preživkega druga, ki nima zadostno lastnih sredstev, mora glavni dedič dosmrtno na običajni način preživljati na kmetiji.

Zanimivo je, da rešujejo živnostne in sporne zadeve glede dednih kmetij posebna sodišča ob pritegnitvi kmetov. Za enega ali več okrajev namenjeno kmetijsko sodišče (Anbergergericht) odloča s sodnikom kot predsednikom in dvema kmetoma, pri višjem delnem sodišču odloča dedno kmetijsko sodišče (Erbbhofgericht) s sodnikom kot predsednikom, dvema sodnikoma in dvema kmetoma, a pri državnem ministrstvu za poljedelstvo se je ustavilo državno kmetijsko sodišče (Reichserbbhofgericht), ki mu načeluje sam minister in ki odloča v kolegijski petih oseb, a brez kmetov. Prva izvršilna uredba k zakonu o dednih kmetijah vsebuje zlasti kratke a jedrnatne predpise o organizaciji in postopku teh sodišč.

V domači grudi zakoreninjeni in tradicijo spoštuječi zdrav kmetijski stan ni le glavni krvi v vsakega naroda, nego tudi njegova glavna opora. Potrebno je torej, da ga država, čeprav s težkimi žrtvami obvaruje propada in štiti pred nevarnostmi prevleke gospodarske svobode.

Za skledo leče...

Poročali smo, da je v Ameriki naprodaj cela zakladnica izkopanin, ki jih je pri nas nabrala vojvodka Meklenburška. V naslednjem ob javljanju članek, ki ga prinaša »Proteus« v svoji najnovejši številki izpod peresa univ. prof. dr. Pavla Grosjla.

V dolarski Ameriki so na javni dražbi na prodaj zakladi, ki so bili izkopani iz naše zemlje. Naše — ne morda od danes ali včeraj, temveč izza onih davnih dni, ko so naši pradedi zavzeli to zemljo kot neposredni nasledniki in dediči onih plemen, ki so na tem ozemlju pred nami živeli, se kulturno razvivala, končno propadla ter nam v svojim grobovih zapustila te zaklade svoje kulture in civilizacije. Se so živele ob našem prihodu ilirske in keltske besede v spominu tih plemen, ki jih je sicer že latiniziral rimski imperij. Naši pradedje so jih še slišali ter jih sporočili potomcem, ki jih do danes hranijo v svojih krajevnih imenih. Celje in Logatec, Karavanke in slednjič ime kranjske dežele same so zadnji, a še vedno živi spomini na davno minulo dobo ilirov in Kelto. Kot neposredni dediči njihove zemlje in tisočletni čuvarki njihovih grobov smemo tedaj povsem upravičeno govoriti o svojih zakladih. Bogastvo, ki je bilo dvignjeno iz grobišč na Vačah, na Magdalenski gori, v Vinici in v St. Vidu pri Stični, predstavlja namreč v vsakem oziru zaklad neprecenljive vrednosti. Ne samo po ogromni večini prekopanih grobov in skoro pravilni obliki najdenih predmetov, temveč predvsem po dragocenosti in znanstveni pomembnosti izkopanin.

Številno še nedotaknjenih grobov, ki jih je vojvodinja meklenburška odprla na našem ozemlju in kojih vsebina je prešla v njeno zbirko, znaša 922. Tem izkopaninam pa moramo pristeti še posamezne najdbe in razne raztresene predmete iz onih grobov, ki so jih že prej deloma porušila agrikulturna dela, deloma pa oplenili neznanji kopaki, stikajoči za zakladi. Tako se je celotno število ugotovljenih grobov, iz katerih izvirajo ti zakladi, poveča na okroglo 1100. Sodeč po številu bogato opremljenih grobov cenil Mahr meklenburško zbirko za dobro tretjino vsega prehistoričnega bogastva, ki je bilo doslej dvignjeno iz zemlje bivše Kranjske dežele. Ako pa upoštevamo, da so pri nas vsaj kopali večinoma brez vsakega sistema in doslednosti ter da so plenili izbirali predvsem velike in dragocene predmete, manjše in manj dragocene pa puščali v nemar, pridemo do zaključka, da so bili v prejšnjih dobah odkriti grobovi povsem nepopolni in nezadostno izkoriščeni v znanstvene svrhe. Zato morda ne bomo segli previsoko, ako cenimo celotno meklenburško zbirko skoro na polovico prehistoričnega bogastva, ki ga je doslej dala naša zemlja. Tudi od druge polovice nam je ostal le majhen del. Pretežna večina predmetov je bila namreč izkopana za Dunaj, ali pa tjakaj prodana. V približno 30 velikih omarah so letam izpostavljene prehistorične najdbe bivše vojvodine Kranjske. Po teh ugotovitvah ulegemo šele prav spoznatu kako velika je škoda, ki smo jo utrpeli z izgubo meklenburške zbirke.

Nad 20.000 posameznih predmetov tvori ta zaklad. Med šlemi, opasali, konice sulic, kopja, deli konjske opreme; klečce, noži, igle in drugo orodje; zapanke, nakitne obeski, ogrlice, zapestnice, uhani, figurine; bronasti kotli in vrči, nekaj glinaste posode itd. Pretežna večina predmetov sodi v mlado železno dobo, v takozvano hallstattsko periodo, ter sestoji ponajveč iz bronca, deloma tudi iz železa, stekla in jantara.

V naši deželi so svojčas našla ilirska plemena varno zatočišče. Tu so v odjenjivem konzervativizmu nemoteno gojila svojo značilno kulturo ter, stoječ v njenem gorističnem, razvila pod vplivom sosedov zanimive posebnosti. Da ni hotel god slučaj in niso najprej v Hallstattu naleteli na prve ostanke te dotlej nepoznane kulture tedaj bi danes to periodo človeške prazgodovine z večjo pravico po naših Vačah imenovali — vaško periodo. O izredni znanstveni vrednosti in pomembnosti meklenburške zbirke so si edini vsi strokovnjaki-arheologi, ki so prispevali za dražbeni katalog članke, pisane s priznanjem in navdušenjem. »Vsa važna najdišča prostrane pokrajine — najdišča, kojih imena so v znanstvenih krogih zaslovela širom zemeljske oble — so zastopana v tej zbirki in sicer ne samo z navadnimi tipičnimi primerki in običajno vsebino gro-

bov, temveč v velikem obsegu tudi z najdbami, ki jim moramo priznati kar največjo pomembnost in ki se bodo težko kdaj zopet ponovile. Jasno je, da pomembnost tega materiala ne leži v njegovi antikvarni vrednosti sami, temveč v tem, ker izpolnjuje obstoječo vrzel. Ta material bo vrgel novo luč na marsikateri problem zgodnje železne dobe v enem izmed njenih najvažnejših središč. Tako piše Adolf Mahr v uvodu h katalogu.

Naj omenim za primer dve, tri izmed dragocenejših najdb meklenburške zbirke.

V ljubljanskem Narodnem muzeju hranijo kot najdragocenejši predmet muzejske zbirke takozvano vaško situlo, izredno dobro ohranjen bronast vrč s tremi vrstami v bron vtolčenih ornamentalnih frizov. Ti frizi nam nazorno predčujejo ornametiko, življenje, običaje in nošo hallstattskega človeka. V bogastvu upodobljenih figur in njihovi brezhibni ohranitvi predstavlja ta situla edinstveno dragoceno, ki ji v tej vrsti ni para na svetu. Daleč za njo bi smeli morda uvrstiti še situli iz Certose in Arnaldija pri Bologni. Meklenburška zbirka pa se ponaša kar z dvema situlama izredne lepote in bogate ornametike. Ena izvira z Vač, druga z Magdalenske gore. Slednja krasita dve vrsti v bron vtolčenih ornamentalnih živalskih frizov. Jeleni se zaporedoma vrstijo s kosutami, slogeke podaljšane trupa in vitkih nožic, kakor je sploh stiliziral živali hallstattski človek. Obe vrsti živali loči dekorativen friz, ki se ponavlja na zgornjem in spodnjem robu bronaste situle. Dalje kljukasti križi, svastike, ki ga tvorijo štiri konjske glave. Našli so ga v dveh primerkih v gomilah Magdalenske gore. Zdi se, da ga sestavlja tombaku sorodna bela zlinita. V osnovi in izvedbi plastike se javlja vpliv skitske invazije od vzhoda. V vsej centralni Evropi se niso našli niti ene podobne izkopanine.

Samo z eno besedo naj omenim prkarske, vtolčene bronu umetno izdelane fibule, ki jih krasijo figurálni ornameti, zapanke s človeškimi liki, iz bronca vitke figurine, zanimivo trikotno plaketko z vtolčeno podobo jelena v trenutku, preden se zgrudi, dvoje ploščatih zhanov z upodobljenimi bežimi žajčki, bronaste plošče »pašake« za meče, bogato okrašene v situleškem stilu. Ild. itd.

In vseh teh dragocenosti ne bo nikdar več nazaj preko Atlantskega oceana! — Zaradi velikega smo grešili v preteklosti. »Prepuštili smo Kranjsko, toli bogato prvovrstnih najdišč v plen kopačem zakladov roparjem in plenilecem grobov, namreč da bi postala Meka za arheološke ekspedicije, ki bi hošile izkopavati njene zaklade sistematično in po znanstvenih načelih (Mahr). Tudi poznejša izkopavanja, ki so bila namenjena muzejem, od vodili po večini navedeni ali polveščti ljudje, tako da je znanstvena vrednost teh izkopanin v marsikaterem pogledu okrneta. V največji grah pa, ki se je pravkar storil nad nami, smo mirno privolili ter k njemu molčali. Kljub vsemu, kar smo namreč zagrešili nad lastno zemljo, nam je še ostala naklonjena ter v svojem osrečju zvesto hranila zaklad! neprecenljive vrednosti. Tedaj pa se je pojavila pri nas ena izmed onih »arheoloških ekspedicij«, ki je izkopavala čisto sistematiško in po vseh znanstvenih načelih — to ji moramo prvošteno priznati — ki pa je slednjim za vedno odtrujala te zaklade zemlji, ki jih je rodila ter buvala več ko 2000 let. Zaman je rodila svoj čas naš rojak Valter. Schmid, znan arheolog in profesor graške univerze, pred temi izkopavanji, ki so se vršila skoraj v fabriško podjetnostno in obojeznost. Pri tadanjem delnem odboru ni našel niti razumevanja, niti podpore. V svobodni govorni pa smo grešili naprej — in se danes nimamo zakona, ki bi ščitil kulturne zaklade naše zemlje! — Tako smo izgubili edinstveno meklenburško zbirko.

Da pride v posest zadnjih formalnih dovoljenj, ki so bila za izvoz te zbirke potrebni, je sicer lastnica ponudila ljubljanskemu muzeju, da si ogleda kolekcijo ter odber, iz nje nekaj predmetov za svoje zbirke. Kolikor sem informiran odposlanec muzeja najdragocenejši predmeti sploh niso bili na vpogled, a tudi v ostalem niza ni bila po-

vsem svobodna. Kar pa so odbrali, je sicer vredno in lepo. Razstavljeno je v Narodnem muzeju poleg nekaj keramika v posebni omari, menda na osmih kartonih. Toda ta drobce, ki je padel z bogato obložene mize meklenburške zbirke, predstavlja komaj 1% vsega bogastva. Kolik mora biti celotni zaklad, ko pomenja že ta drobce bistveno izpopolnitev in obogatitev naše prehistorične muzejske zbirke!

Ko prebiram lepi katalog, ki ga je sedem učenjakov sestavljalo za dražbo meklenburške zbirke, ter erezavam v njem imena najraznovrstnejših narodov in plemen, ki so v pravadnini živela ter se kretala po Evropi, tedaj mi oko nehoti išče imena mojega naroda, ki je bil podrgnut tisoč let lastnik in čuvar teh batinh zakladov. Zaman! Njekje je sicer zapisano ime kraljevine, nekje tudi

ime upravnih edincev, v katerih leže danes njih najdišča, o narodu samem pa niti besedice. Kakor da smo srednjeveški plemi, ki nima svojega narodnega imena, temveč samo biološki naziv, kakor ga ima kaka pama vijolic ali kumcev. Morda pa so nas zamolčali iz obzirnosti? Ali naj vas svet izve za naše ponižanje? Ali naj razve, da živi v kulturni Evropi narod, ki je bil lastnik in čuvar tega bogastva dlje, kakor je trajala hallstattska in keltska doba skupaj, ki je podrgnut tisoč let pomagal vzdrževati na tem ozemlju širiti osrednjo zveznost indoevropske kulture in civilizacije ter jo je tudi uspešno branil s svojo krvjo: pa je šel in je kakor Ezar za sklado leče prodal svoje prvenstvene pravice nad zakladi, ki so zrasli iz njegove zemlje in bili v njej zakopani!

Sokolstvo

Glavna skupščina Praškega Sokola

Najstarejše sokolsko društvo, matični Praški Sokol je imel 3. marca 72. glavno skupščino, ki je ponovno izvolila za starost br. dr. Jar. Urbana, bivšega dolgoletnega člana predsedništva ČOS in njegovega tajnika. Načelnik je ostal tudi za bodoče br. Antonin Benda, ki je obenem kl. podnačelnik ČOS. Za načelnico je bila izvoljena S. Kosařova, za tajnika dr. Vodička, mesto prosvetarja pa je prevzel dr. Jurij Šajner, sin bivšega staroste Zveze Slovanskega Sokolstva.

Praški Sokol je bil vrsto let največje društvo, ki je imelo v svojih vrstah vodnike vsega čl. Sokolstva, kakor br. dr. Šajnerja, dr. Vanička, dr. Urbana, Pelikana itd., danes pa ga po številu članstva nadkriljuje nekaj društev, iz vrst matičnega društva je izšel tudi sedanji starosta ČOS br. dr. St. Bukovsky. Skupno je včlanjenih v Praškem Sokolu 2812 članov in 1233 članice ter se je število od lani dvignilo za 135 oseb. Ako pristujemo še 1379 naraščajev in dece, dobimo impozantno številko 5424 pripadnikov matičnega društva.

Močan vaditeljski zbor ima 60 prednjakov in 42 prednjakinja, ki se izobražujejo nepretrgoma v posebnih vaditeljskih urah. Vezbali so 554 članov, 492 članice, 115 naraščajnikov, 90 naraščajnic, 590 dečkov in 574 deklic. Društvo ima na razpolago v Fignerjevem domu tri telovadnice, poleti pa se preseli vse delo na bližnje letno telovadišče, kjer so že l. 1920. kupili veliko hišo s telovadiščem, vse obsajeno naokrog s drevjem in opremljeno s slačilnicami, prednjaško sobo, malo telovadnico, kopelmi itd.

Na Letni si je Praški Sokol postavil udobno tenišče s 6 polji, izletni odtok je priredil lani 57 pešpoti, kar je zgledno za vse ostalo. Mnogo goje v društvu razne igre, 62 telovadk in 32 naraščajnic poseča posebne tečaje za ritmiko. Jezdni odtok je izpolnil 40 let svojega delovanja. V prostorni jahalnici goje nepretrgoma telesne vaje na živem konju, katere je posečalo 105 članov in 25 članice. Pripravila pa se tudi posebna vrsta naraščajnic. Smučarski odtok je priredil po zimski 7 skupnih izletov v snežne poljane, ki so vsi dobro uspešni. Dalje deluje pod društvenim okriljem tudi veslarski odtok, kjer goji 55 članov, 20 naraščajnikov in 12 dečkov redne vaje. Ta odtok se je osnoval še pod prvimi načelnikom dr. Tyršem. Toda tudi na taborenje je mislilo društvo ter osnovalo dve koloniji, kamor odhaja vsako leto društvena mladina na sveži zrak čez poletje.

Letos priredi Praški Sokol telovadni nastop v proslavo 50letnice Tyrševe smrti, 50letnice staroste S. Remate Tyrševe ter 60letnice nepretrganega članstva pisatelja I. Hermana. Sicer ne prireja matično društvo vsako leto javni nastop, toda njegove prireditve so se vedno odlikovale po vzornosti in veličini ter so sličile po številu nastopajočih župnemu zletu.

CRIKVENICA

morsko kopališče na Jadranu. 4 in pol ure vožnje od Zagreba (via Plase). Redne avtobusne vožnje s postaje Plase. Največja peščena plaža. — Razne atrakcije. Celotna okoliščina je od Din 60 — naprej. Zastavljene prospekte od KOPALIŠČNEGA POVERJENSTVA in poindih hotelov.

Hot. THERAPIA	200 postelj, družinski prostori, dancing, tenis.
Nabr. MIRA ARE	v zimi 1934 novo renoviran, topli v hladni tekoči vodi.
Dom Dr. SEIDL	50 sob s tekočo vodo, kopalnice, dijetna kuhinja.
Hot. ESPLANADA	nasproti plaži in parku, komfort, tekoča voda.
Hot. SLAVIJA	25 modernih sob s tekočo vodo.
Hot. EDEN	nova zgradba ob plaži, krasen položaj.
Hot. CRNKOVIC	prvorazredna hiša nasproti kopališču in parku. Odlikovana kuhinja.
Pens. VLA RUŽICA	35 sob, nasproti plaže.
Pens. ADRIA	prekrasna in mirna lega. Pod istim vodstvom kot Miramar, THERAPIJA.
Pens. WIEN	nova zgradba čez pot h kopališču.
Hot. CRIKVENICA	blizu luke. Moderno urejene sobe nasproti kopališču v bližini parka, moderno opremljene sobe.
Hot. LIBURNIA	blizu luke in kopališča, tekoča voda.
Hot. IVANČIĆ	15 lepo urejenih sob, lastno kopališče pred vlti.
Pens. JULIJANA	tik ob morju in peščene plaže.
Pens. ZELENGAJ	nova zgradba nasproti parku, v bližini pristanišča.
Pens. TRIGLAV	krasna mirna lega.
Pens. DANICA	lastno kopališče pred vlti.
Pens. MORAVA	izvirna in mirna meščanska hiša, cene solide.
Rest. LJUBAŠIN	moderno urejena nova zgradba, tekoča voda.
Rest. EVROPA	mirna meščanska hiša čez pot v park.
Rest. HRVAT	v bližini pristanišča.
Rest. LJUBLJANA	čez pot v kopališču, zelo zmerne cene.
Oost. CENTRAL	solidna meščanska hiša blizu pristanišča.
Oost. VINODOL	vsak dan sveže morske ribe, izvrstna vina.
Oost. SLOVENAC	v bližini pristanišča in avtobusne postaje.

Lepo urejene sobe v privatnih vilah: MIRA - ATLANTA VITA - STANISLAVA - RUŽA - NIRVANA - HRISANTA - LUCIA - LIDIA - ERIKA - TUCIĆ - ELVIRA - VIOLETA

Križaljka „Butara“

Vodoravno: 2. Nikanica, 5. ploščinska mera, 6. igličasto drevo, 7. južni sad, 10. tropski sadež, 11. zlato (fr.), 13. vprašalnica, 16. mongolski domačin, 17. Wallacejeva opera. — 21. papiga iz južno-ameriških pragozdov, 22. oče, 24. trčilnica, 26. vas pri Ljubljani, 27. del vdovoda, 29. kratka dobrodelnega društva, 31. del pohištva, 32. češki salonski ples, 13. veznik.

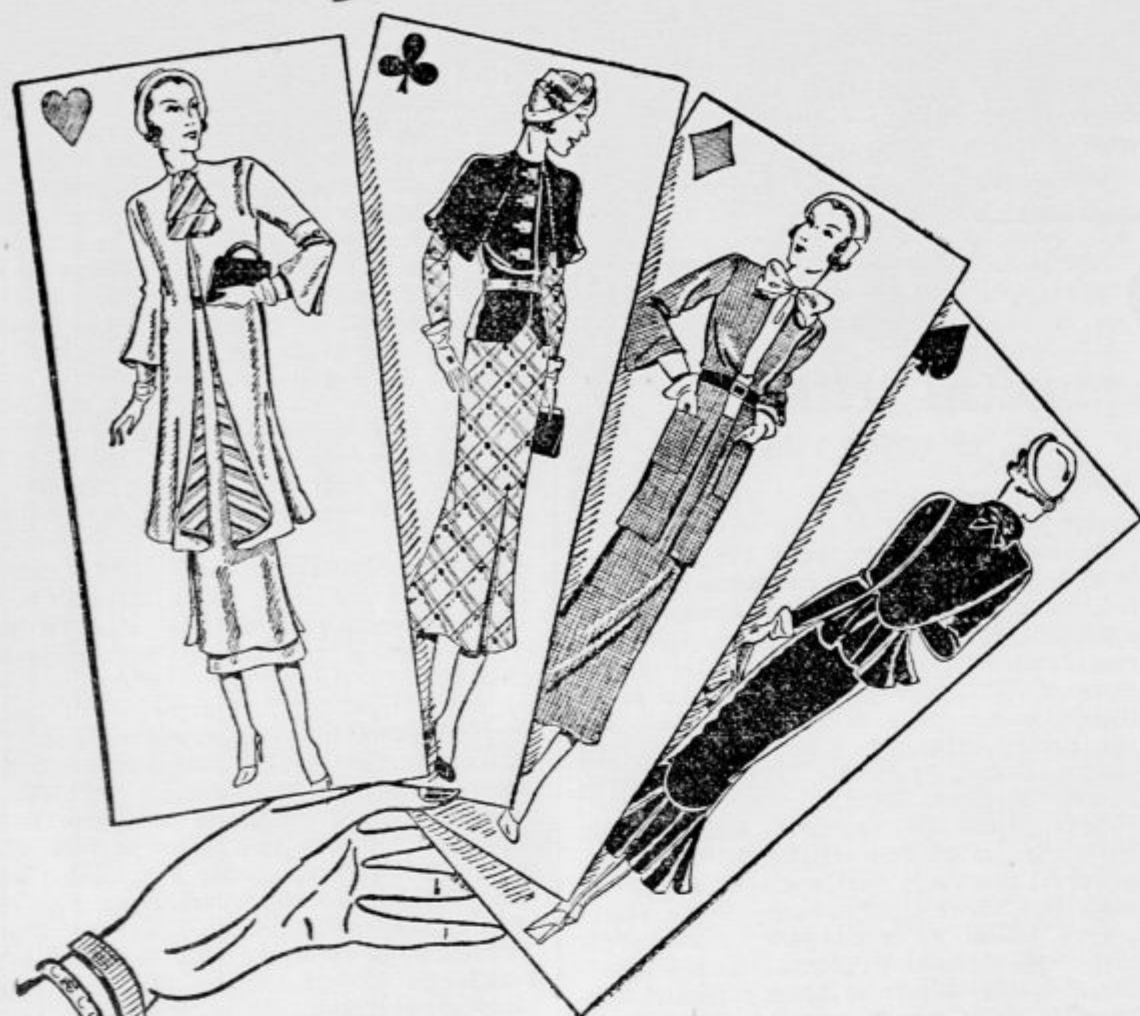

Navpično: 1. Lepa indijska ribica, 3. grški bog, 4. zabavišče, 7. uradni spis, 8. veznik, 9. Bellinjeva opera, 12. možko ime, 13. okrajšava, 14. vas ob cesti Koevčev — Črnomelj, 15. železna cesta, 16. a), števnik, 17. mesec, 18. predplačilo, 19. egipt. božanstvo, 20. kazal. znamenje, 23. mesto in reka v Madžarski, 25. začetek (2.skl.), 28. nasebina, 29. bog egipt. — 30. kratica enote za silo, 31. a) poljska cvetlica.

Crikvenica nas vabi!

Crikvenica ni samo prijetno morsko kopališče, temveč tudi zelo pomembno klimatično zdravilišče, ki pride do svoje veljave v vseh letnih časih. Morske, peščene in sončne kopeli so od aprila do konca oktobra. S svojega lega ob morju odgonjajo prav vsem zahtevam klimatičnega zdravilišča. Dežja je malo, megla pa je v Crikvenici sploh neznana. Srednja zračna temperatura je pozimi 99, poleti pa 25 stopinj. V vseh letnih časih je najboljša okrevanje za rekonvalescente, kopeli pa nudijo izdatno pomoč proti raznim boleznim. Crikvenica nima bučnega veleposelnega življenja, nudi pa vendarle vsakemu obiskovalcu najrazličnejšo prijetno zabavo in razvedriljo. Tudi posamezni hoteli so urejeni tako, da nudijo vse to, kar ima človek v največjih letovističih, so pa pri tem v popolnem skladu z mirnim idiličnim krajem, ki si ga želimo za oddih. Na svoj račun pridejo tudi vsi sportniki, okolica pa nudi najboljše prilike za mične izlete. Kopališko poverjenstvo in razna hotelska podjetja organizirajo od časa do časa tudi večje izlete, tako da si lahko gost Crikvenice z malimi stroški in na najudobnejši način ogleda mnogo naših prirodnih krašot in zanimivosti. Obiskovalci Crikvenice pa imajo po 10-dnevnem bivanju tudi značne vozne olajšave pri vrnitvi. Najboljše informacije o tem daje obiskovalcem kopališčno poverjenstvo v Crikvenici.

Kraljestvo mode

Moderni kostumi

Dolga leta so minila, preden si je kostum nova priboril v modi položaj, ki mu gre. Zato pa je tudi njegova zmaga tako popolna, da si danes ne moremo misliti dobre damske garderobe brez lepega kostuma.

Nova moda kostumov je predvsem izredno praktična, a tudi zaradi svoje raznolikosti očara mnogo ženskih src. Poleg preprostih kostumov, ki rabijo v sportne in vsakdanje namene, poznamo tudi modele, ki tvorijo nekaj kompromisa med sportnim in popoldanskim slogom in se zato največ nosijo. Pri ljubitelji so tudi lepi, izrazito popoldanski kostumi, ki nam povsem nadomestijo popoldansko obleko.

Različni uporabnosti teh modelov odgovarjajo tvoriva. Moderna blaga so poročna ali grobo tkana in vidimo poleg enobarnih tudi mnogo karirastih ali »pepitastih« vzorcev. Za popoldanske kostume izdeluje moda lepe svile, kakor »alpaka«-svilo in razne ripse.

Poznamo dve vrsti modernih kostumov: takozvani kostumni komplet, ki sestoji iz obleke in jopice in pa kostum z bluzo, ki ga tvorijo krilo, bluzna in jopica.

Moda posveča posebno pozornost lepim bluzam, ki se ravna po določnem kostumu. Sportne bluze so večinoma iz lahkega poletnega flanela, ostale pa iz medle svile, iz svilenege ripsa, pikčaja ali organdija. Pri bluzah se najbolj oziramo na okrasne dele okrog vratu, ki so čisto odločujoče za učinek celotnega kostuma.

Dobro si oglejte našo skico, ki vas seznani z najbolj značilnimi potezami nove mode kostumov!

Na potovanju in pri vsakdanjih opravkih v mestu se nam najbolj priče »kostumni kompleti«, ki sestoji iz kazaste obleke in

stumi z dolgo, ravno jopico, ki ima tričetrtinske rokave in našite velike žepce. Kostum si zamiljamo iz temnejšega pepitastega blaga, bluzna z veliko pentljo pa je zaradi kontrasta iz svetle svile (3. skica).

Popoldanski svileni kostumi se poslužujejo tudi zvončastih učinkov. Izredno mladostna je takšna mala jopica z zvončastim krilcem, ki se v obliki zvončastega volana ponavlja v krilu kostuma (zadnja skica).

Opozarjamo posebno na tričetrtinske rokave, ki jih vidimo na mnogih novih modelih!

**po povratku iz pariza in
dunaja izvršuje po najno-
vejših modelih**

MODNI ATELJE
Hity
LJUBLJANA
d. x o. z.
KONGRESNI TRG 13

Rokavice z volančki

so spomladansko mikavne in osvežijo novo obleko, kostum ali plašč bolj kakor vsako drugo okrasje. Moda jih prinaša v lepih,

srednjih barvah, tako da jih moremo nositi k vsaki obleki. Po svoji obliki sličejo te rokavice starim viteškim rokavicam, mali, ljubki volančki pa jim dajejo izraz ženske nežnosti, kar ustvarja zanimiv kontrast. Na naši skici vidimo par takih elegantnih rokavic v zvezi z modernim klobučkom.

Plašč iz flavaša

je najbolj pripraven za prve, varljivo tople dneve, ker ni ne pretežek, ne prelahak. Zaradi njegove nevtralne barve pa ga moremo

nositi vrhu vsake obleke tako v mestu, kakor na izletih, poleti pa nam rabi kot potovalni plašč.

Namestu z gumbi, zapenjamo plašč z okusnimi preponami, ki se vedno bolj uveljavljajo pri takšnih napol sportnih, napol promenadnih modelih. Seveda učinkuje plašč najbolj elegantno v lepi, naravni barvi velblodje dlake.

Zdravniška posvetovalnica

S. K. Nosečnost traja 10 mesečnih mesecev, t. j. 10krat 28 dni. Dan poroda se izračuna na ta način, da se od prvega dne zadnje menstruacije odštejejo 3 meseci in prišteje 7 dni, n. pr. če je bil prvi dan zadnjega perila dne 20. maja 1933, je računati s porodom 27. februarja 1934. Lahko je pa pri tem zmota do največ 3 tednov, ker se nikdar ne ve, katero jajce je bilo oplodjeno, ali od prejšnje ali od prihodnje menstruacije. — Mar. L. Če ste imeli pred 1 mesecem težak porod, je popolnoma razumljivo, da se še počutite slabo, vendar pa iz vašega opisa ni razvidno kako resnejše obolenje. Edinole z ozirom na vašo veliko željo vam svetujemo, preiskavo urina. Sicer pa uživajte krepko hrano, kakor vam najbolj diši; ker ste pogosto zaprti, vam priporočamo pretežno vegetarično hrano. Ogibajte se telesnih naporov. — M. K. Pri kroničnem katarju nosa se je dobro obneslo izpiranje z 3% mlačno solno raztopino, in pa vdihavanje vroče pare.

L. J. Ker trajajo bolečine v gležnjih še dva meseca po smučanju, vam priporočamo roentgensko preiskavo. Vsekakor pa nosite pri hoji gležnje povitte z elastičnim ovojem. — M. R. Bolujete na kroničnem revmatizmu členkov. Priporočamo vam toplje suhe obkladke in masiranje s francoskim žganjem, notranje pa s salicilove praške. — K. Fr. Kožo, ki je vneta vsled czeblina, namažite s sledječim mazilom: srebrnega nitrata 1 gr, peruanskega balzama 3 gr, vazeline 20 gr. — Ipirn. Radi opisane navade si ne delajte nobenih nepotrebnih skrbi. Ogibajte se zvečer težkih jedi in alkoholnih pijač, spite pokriti z lahko odejo pri odprtem oknu, zjutraj pa morate takoj, ko se prebudite iz postelje. Glavno je krepka volja! — F. N. Škilavost se da operativno odstraniti in se zaradi tega posvetujte s specialistom za očesne bolezni.

J. B. Mastne lase morate umivati 1 do 2 krat na teden z žvepleno-katranovim milom. Če hočete dobiti bolj svetlo barvo, jih umivajte nato še z vodikovim superoksidom. To morate ponavljati tako dolgo, dokler ne dobite zaželenih svetlosti. — J. F. L. Zaliobog je scleriosis multiplex res težko ozdravljiva bolezen, vendar pa zaradi nje lahko človek dolgo živi. Tople kopeli s previdnimi pregibi v njej včasih stanje zboljšajo. Notranje se jemlje arzen. Poskus zdravljenja z injekcijami (Stybenil, Germain) in malarična kura se da izvesti samo v večji bolnici. — A. P. Erugon injekcije mora dajati zdravnik, sami pa samo v sporazumu z njim. Eri kura obstoji iz 10 injekcij. — R. H. Pri trodvratnem lišaju je najbolje obsevanje z roentgenovimi žarki. — K. M. Vaša domneva, da trpi otrok na glistah, ni popolnoma izključena. Potrebna bi bila preiskava blata. Najbolje, da ga o priliki peljete k zdravniku. — H. v. Z. Pri otroškem lišaju morate predvsem urediti dieto, s tem da hrano še sedaj mešate s oranžnim sokom in sočivjem (spinac). V koliko so razen tega potrebni še preparati kalcija in vitamini, mora pa odločiti zdravnik, ki ga preišče. — H. H. Z. J. Vnetje oči zaradi kapavice je sicer resna, vendar pa ozdravljiva.

Zadnji čas je že bil za c2—c4. Belu zahaja sedaj naglo v težava.

7. — — — — — 0-0
8. T1—e1 d7—d5
9. S13—e5 Sb8—c6
10. Se5×c6 Lb7×c6
11. a2—a4 Dd8—c8
12. a4—a5 — — — — —

Belu odpira linijo a, toda ne v svojo korist.

12. — — — — — T18—d8
13. a5×b6 a7×b6
14. Ta1×a8 Dc8×a8
15. Dd1—e2 Da8—b7
16. Lc1—d2 b6—b5

To je začetek važne operacije na daminem krilu.

17. Te1—a1 b5—b4
18. Sc3—d1 Td8—a8
19. Ta1×a8+ Db7×a8
20. b2—b3 c5—c4!

Črni si oprasča kmeta, ki grozovito pritiska.

21. e3—e4 — — — — —
Po 21. b3×c4, d5×c4 22. Lg2×c6, Da8×c6 bi črni tudi imel silnega prostega kmeta z zmagovito igro. Udar v sredini je prav za prav ubupno otepanje.

21. — — — — — c4—c3
Zakaj črni ne jemlje na b3 ni razumljivo. Najbrž je Aljehin mislil, da mu ni treba prelivati krvi, da bo pozicijski pritisk zadostoval.

Potek partije kaže, da je c4×b3 bilo vendarle močnejše. Zmaga ni tako preprosta kot se je svetovnemu prvaku zdela.

22. e4×d5 S16×d5
23. Ld2—e3 Sd5×f4!

To je tedaj črni hotel imeti. Za diagonalo a8—h1 mu je šlo!

24. Le3×f4 Lc6×g2
25. De2—b5! — — — — —
Grozni zamenjati dame.

26. — — — — — Lg2—b7
27. Lf4—c7 h7—h6
28. Db5—a6 Kg8—h7
29. Da5—b6 Da8—e8
30. h2—h3 Lb7—f3
31. Kg1—h2 De8—f7

Bel se dobro brani. Poteze e5—e5 očividno ne morejo preprečiti, pa se urejujejo za njene posledice.

32. — — — — — e6—e5!
Po daljših sitnostih začenja črni vnovič z napadom.

33. d4×e5 Dd7—d2
34. Se3—f5 Dd2—d1
35. Sf5—g3 — — — — —
Na 35. Sf5×e7 bi seveda sledilo: 35. — — — — — Dd1—h1+ 36. Kh2—g3, g7—g5! in mat je neprepredljiv.

va bolezni. Nujno Vam priporočamo, da peljete otroka zopet v dečji dom. — A. J. Opušite predvsem vsakodnevno izpiranje, ki samo draži. Namesto tega priporočamo 1 — 2 krat na teden, mlačne sedeče kopelji. Pred spanjem vzemite malo broma, tu pa tam lahko tudi kako močnejšo spalnno sredstvo. Pokrijte se samo z lahko odejo in pregibajte se veliko na svežem zraku. — P. n. v. B. Kakor razvidno iz Vašega dopisa, bolujete na oslabiljenju živcev. Potrebna je točna preiskava na živčnem oddelku ljubljanske bolnice.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Najnovejša razveseljiva novica: na Semmeringu pripravljajo velik mednarodni mojstrski turnir. V juniju naj bi se vršil. Celo udeležence že navajajo poročila. Med njimi bo stari dr. Lasker pač najbolj presenečal.

Semmering ima nekaj mesecev svoj Alpengastino, kjer se pridno suče ruleta. Zgodovina šahovskih turnirjev ima celo vrsto velikih prireditev, ki so nastale z lahkotnim denarjem ruletnih bank: 4 turnirje v Monte Carlu, 4 v Ostendu, 2 v San-Sebastianu. Šah in ruleta sta antipoda. Toda les extrémes se touchent.

Upajmo, da bo Semmering zares dovršil, kar obeta. Mene moti samo dejstvo, da 1. aprila Aljehin začenja svoj dvoboj z Bogoljubovom in da ugetne ta boj trajati do konca junija. Brez obeh borec pa Semmering ne bo uspel.

Baje je dr. Aljehina izzval tudi dr. Euwe. Če uteče svetovni prvak Bogoljubovu, kar je zelo verjetno, bo prišel pod kolesa holandskemu prvaku. Meni se Euwe zdi nevarnejši od Bogoljubova. Toda Aljehinu najbrž še ne bo kos.

Dr. Aljehin je 1. 1931 naredil zanimivo ekspedicijo. Na Islandu je bil. Tam gori na severu igrajo tudi šah. Mesto Reykjavik ima lep šahovski klub. Z njim je svetovni prvak igral zanimivo partijo, ki jo danes prinašam. Konec partije so doigravali med vožnjo prvaka po morju. Poteze so sporočali brezžično.

Bel: Šahovski klub Črni: dr. A. Aljehin v Reykjaviku

1. d2—d4 Sg3—f6
2. Sg1—f3 — — — — —

Ostrejša je vsekakor poteza 2. c2—c4.

2. — — — — — b7—b6
Črni hiti seveda z zasedbo polja e4 iz daljave.

3. g2—g3 Lc8—b7
4. Lf1—g2 — — — — —

Se je c2—c4 bilo močnejše, že zato, da bi bel na c7—c5 lahko odgovoril d4—d5.

4. — — — — — e7—c5!
5. e2—e3 c7—e6
6. 0—0 Lf8—e7

7. Sb1—c3 — — — — —

Bel odpira linijo a, toda ne v svojo korist.

12. — — — — — T18—d8
13. a5×b6 a7×b6
14. Ta1×a8 Dc8×a8
15. Dd1—e2 Da8—b7
16. Lc1—d2 b6—b5

To je začetek važne operacije na daminem krilu.

17. Te1—a1 b5—b4
18. Sc3—d1 Td8—a8
19. Ta1×a8+ Db7×a8
20. b2—b3 c5—c4!

Črni si oprasča kmeta, ki grozovito pritiska.

21. e3—e4 — — — — —
Po 21. b3×c4, d5×c4 22. Lg2×c6, Da8×c6 bi črni tudi imel silnega prostega kmeta z zmagovito igro. Udar v sredini je prav za prav ubupno otepanje.

21. — — — — — c4—c3
Zakaj črni ne jemlje na b3 ni razumljivo. Najbrž je Aljehin mislil, da mu ni treba prelivati krvi, da bo pozicijski pritisk zadostoval.

Potek partije kaže, da je c4×b3 bilo vendarle močnejše. Zmaga ni tako preprosta kot se je svetovnemu prvaku zdela.

22. e4×d5 S16×d5
23. Ld2—e3 Sd5×f4!

To je tedaj črni hotel imeti. Za diagonalo a8—h1 mu je šlo!

24. Le3×f4 Lc6×g2
25. De2—b5! — — — — —
Grozni zamenjati dame.

26. — — — — — Lg2—b7
27. Lf4—c7 h7—h6
28. Db5—a6 Kg8—h7
29. Da5—b6 Da8—e8
30. h2—h3 Lb7—f3
31. Kg1—h2 De8—f7

Bel se dobro brani. Poteze e5—e5 očividno ne morejo preprečiti, pa se urejujejo za njene posledice.

32. — — — — — e6—e5!
Po daljših sitnostih začenja črni vnovič z napadom.

33. d4×e5 Dd7—d2
34. Se3—f5 Dd2—d1
35. Sf5—g3 — — — — —
Na 35. Sf5×e7 bi seveda sledilo: 35. — — — — — Dd1—h1+ 36. Kh2—g3, g7—g5! in mat je neprepredljiv.

35. — — — — — Dd1×c2
36. e5×f6 Le7×f6
37. Sg3—h5 — — — — —

Igra postaja burna.

37. — — — — — Lf6—h4
38. Lc7—g3 Dc2—d1!
Zanimivo in natančno preračunano!
39. Lg3×h4 Dd1—h1+.

Danes se zahteva kvaliteta

Kvaliteta na višku in domači izdelek je »PERION« PRALNI PRAŠEK. Poskusite ga in dejali boste: »Res dober in poceni je« Perion«.

40. Kh2—g3	Lf3—c6
41. Lh4—d8	— — — — —
Se najboljšje.	
41. — — — — —	Dh1—f3+
42. Kg3—h4	c3—c2
43. Db6—a7	— — — — —
Na 43. Db6—c5 sledi 43. — — — — — g7—g5+	
44. Ld8×g5, h6×g5+	45. Dc5×g5
Df3×f2+ 46. Sh5—g3, Lc6—e8!	in črni dobi kmalu novo damo.

Aljehin navaja naslednjo varianto: 46. Dc5—e3, f6—f5! 47. Le7—d8, f5—f4 48. De3—d3+, Df7—g6 49. Dd3—d2 c2—c1 postane dama!! 50. Dd2×c1, Dg6—d6 51. Dc1—c2+, Kh7—g3 52. Dc2—c4+ Kg8—f8 53. Kh4—h5 Lc6—e8+ in mat.

46. — — — — — Df7—g6
47. Kh4—g3 Dg6—d3+
48. Kg3—h4 Lc6—g2
49. f2—f3 Dd3×f3
50. Dc5×c2+ Kh7—g7
51. Le7—f8+ Kg7×f8
52. Dc2—c5+ Kf8—f7

Bel si se vdal. Črni kralj uide lahko večnemu šahu.

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Nedelja 25. marca

LJUBLJANA 7.45: Čebelarstvo vprašanje naše dobe (prof. Jos. Verbič). — 8.15: Poročila. — 8.30: Telovaladba (Pustišek). — 9: Versko predavanje (dr. Opeka). — 9.15: Prenos cerkvene glasbe. — 9.45: Plošče. — 10: Sionski spevi (St. Premrl) za sopran solo s spremljevanjem radio-orkestra (poje gđc. Dolencova). — 11: Prenos mednarodnih skakalnih tekem iz Planice. — 12.30: Cas, ruska vokalna in instrumentalna glasba na ploščah. — 16: Starslovenske velikončne narodne pesmi (R. Dostal). — 16.30: Maks Mell: Igra apostolov. — 17.30: Reprodukcijska angleška lahka glasba. — 20: Prenos opere iz gledališča. V odmoru napoved časa in poročila.

Ponedeljek 26. marca

LJUBLJANA 12.15: Reprodukcijska klavirski solistični koncert. — 12.45: Poročila. — 13: Cas, vojaške godbe igrajo na ploščah. — 18: Gospodinska ura: Velikonočna miza (ga. Kolaric). — 18.30: O verstvih (Fr. Terzaglav). — 19: Reprodukcijski koncert citraškega orkestra. — 19.30: Medicinsko predavanje (dr. Magajna). — 20: Prenos opere iz Zagreba. V odmoru napoved časa in poročila.

Kvalitetni radioaparati!

Popravila — Zamenjave

Radioval - Ljubljana

Dalmatinova ulica 13

poleg hotela Strukelj. — Telefon št. 33-65.

BEOGRAD 16: Arje. — 17: Orkestralni in pevski koncert. — 19: Plošče. — 20: Lahka glasba. — 21: Opera »Glumač« na ploščah. — Ciganska godba. — ZAGREB 12: Plošče. — 17: Godalni trio. — 20.30: Prenos opere. — Lahka glasba. — PRAGA 20.35: Egipatska glasba na ploščah. — 21: Operetni večer. — 22.30: Plošče. — BRNO 19.20: Godba na pihala. — 20.20: Koncert orkestra balalajk. — 20.50: Jugoslovenska literatura. — 21: Orkestralni koncert. — 22.30: Prenos iz Prage. — VARŠAVA 20.02: Orkestralni in pevski koncert. — 21.15: Italijanska glasba. — 22.45: Plošče. — DUNAJ 12: Dunajski simfoniki. — 18: Arje in pesmi. — 19.15: Koncert vojaške godbe. — 20.45: Simfonični koncert. — 22.30: Orkestralna glasba. — BERLIN 20.10: Dečji dan. — 21: Lahka glasba. — 22.30: Koncert orkestra in solistov. — KÖNIGSBERG 20.40: Pfitznerjeve pesmi. — 21.40: Plesne melodije za violino. — 23: Nočni koncert orkestra. — MÜHLACKER 20.10: Oratorij. — 22.45: Plošče. — 23: Rejgerjeva lirčna kantata »Zgodi se tvoja volja«. — 24: Nočni koncert. — BUDIMPEŠTA 18.15: Zborsko petje. — 20.50: Slušna igra. — 21.55: Koncert ciganske kapele. — 22.25: Lahka in plesna glasba. — RIM 17.30: Vokalen in instrumentalni koncert.

Hotel Jadran — Sušak

Prekrasen položaj na morju. Sobe s balkonom na morje. Veliko, lastno kopališče s plažo. Odlična kuhinja, najprijetnejši od dihi poleti in pozimi. Od 1. januarja 1934 novi lastniki in nova uprava; hotel deloma renoviran, popoln penzijo od 1. junija Din 70.—, Avtobus k vsakemu vlaku.

N. P.:

»Mal occhio«

Ze dolgo sem ga poznal. Prihajal je dan za dnem točno ob 6. uri zvečer v kavarno. Ne da bi rekel besedico, je pomiril natakariju in dobil svoj kapucinček ter časopis. Jedel je vedno na istem prostoru, prebral dnevne novice in opazoval včasih šahovsko partijo pri sosedni mizi. Pa le kar tako — bolj slučajno — ne iz zanimanja.

Imel je lep profil s pravilno oblikovanim grškim nosom ter bil vedno gladko bričkan.

Nekega dne sem sedel k njemu in ga povabil na partijo šaha. Najprej me je začudeno pogledal — zdrsel nekako s pogledom po meni od vrha navzdol, pa spet nazaj (kakor roka po strunah harfe), nato pa mi je zadovoljno pokimal in pričela sva urrejavati figure na deski.

Tako je bilo pozneje večer za večerom. Včasih me je že pričakoval z urejenimi figurami na deski, da sva lahko takoj pričela.

Igral ni niti dobro niti slabo. Bil je molčeč človek, le redko je znil besedico, dve. O tem sem vedel le to, da je v službi pri neki zavarovalnici in da v mestu nima nikakih sorodnikov.

Ko sem se vrnil nekoč s krajšega dopusta, ki sem ga prebil v Italiji, sem ga našel, kakor običajno pri kapucincu, zatopljenega v dnevne vesti (ali je sploh vedno bral le dnevne vesti? Zakaj?)

Pozdravil me je in se sklonil po šahovnico na sosednji mizi. Naenkrat se

je zdrzil in pokazal na mal rdeč korral, pripet na tanko zlato verižico, ki sem ga bil kupil v Napolju — za spomin.

Pogledal me je ostro in vprašal: »Mal occhio? — Protj hudemu pogledu?«

Zasmejal sem se: »Ah — ne! Kar tako — za spomin. Sploh pa nisem praznoveren!«

— »Niste praznoverni? Tako, tako! Pogledite na primer mene! Mene je zadela tak pogled in od takrat sem izgubljen. Seveda, če bi bil imel takrat talisman pri sebi, bi mi najbrž ne pomagal!

In po nekaj minutah molka: »Ali ste poznali glasbenika, ki se je pisal tako kakor jaz?«

K sem pritrdil, je dejal čisto vho: »Ta glasbenik sem — jaz!«

Začuden sem ga pogledal, on pa je nadaljeval: »Da — jaz! Bil sem mlad, srečen, imel sem lepo ženo, ki me je ljubila in zdravega otroka. V meni in okrog mene veselje in moč, pred menoj kariera in sočene zamiski... Tisto potem sem prebil na kmetih in urejeval partituro večjega dela.

— Ko sem imel odpotoval v W. (kjer sem bil dirigent), se je zgodilo. Spoznal sem njo. Na mah sem pozabil ženo in otroka pozabil na svoje delo. Poznal sem samo njo. — Vračala mi je ubezen in preživela sva mesec dni kakor v sanjah.

Odločil sem se bil, da se odpeljem k ženi, ji vse povem in jo prosim za ločitev.

Doma mi je prišla žena nasproti. V svojem vnelju ni opazila spremembe na meni. Zaprli sem se v svojo delovno sobo. Sedel sem na rob postelje in buhli brezponočno pred sebo. Dobro sem se zavedal, da ji moram povedati vse, da se mora to zgoditi takoj — toda kako? Kako? Saj ni niti slutila —

Naposled sem jo poklical in jo prosil, naj sede. Ostanj sem neje pri oknu in pričel govoriti, pa me da bi jo pogledal. Ne vem več, kako in kaj sem ji govoril. Slednjič sem jo prosil za ločitev.

— Ni se zganila, ni kriknila. Stala je nepremično in me gledala naravnost v obraz s tistim groznim, strašnim pogledom, ki — In ne da bi trenila z očesom, mi je rekla mirno, tiho: Prost si!

— In je odšla.

Hotel sem planiti k nji, jo prositi usmiljenja, hotel sem — Toda njen pogled me je prikolaval na mesto.

Avtobusni promet

Razvoj v naših krajih — Prednosti in slabosti v primeru z železnico — Nepravilno gospodarjenje

V XX. stoletju sta nastopila kot novi prevozní sredstva avtomobil in železnica. Do čim se je pri nas začel avtomobilni promet? lanske leto in bo imel v bodoče radi površinskih razmer in razmeroma majhnih razdalj pomen le za zvezo dravske banovine z ostalimi deli države, pa se je razvil avtomobil v krajevnem prometu do zelo visoke stopnje. Med vsemi vrstami avtomobilov igra največjo vlogo avtomobil, ker je dostopen vsem slojem prebivalstva, tako da si danes prometa brez njega že ne moremo več misliti.

Konjska vprega, železnica, avtomobil

Pred nastopom avtomobila je vršila ves promet železnica kot najvažnejše in skoraj edino prometno sredstvo. Za svojo in osebno sfero ni smatrala samo krajevne, ampak tudi celotne države, kar je bilo neposredno ob proгах, temveč vse pokrajine od progah. Konjska vprega, poprej edino prometno sredstvo, je prevzela vlogo domašale železnice. Tako je obstajala na cni strani železnice z velikimi hitrostmi in z veliko kapaciteto, toda vezana na določen tir, na drugi strani pa konjska vprega z malo hitrostjo in majhno prevozno zmogljnostjo. To vrzel med obema je izpolnil avtomobil, ki pomeni z ozirom na konjsko vprego velik napredek v hitrosti in prevozní zmogljnosti, napram železnici pa ima prednost v tem, da ni vezan na določen tir. Ker uporablja ceste, lahko prodre v stranske doline in kraje, ki so od železnice bolj oddaljeni, ter jih naveže nanjo. Lahko pa ustvari tudi popolnoma nov promet med posameznimi kraji. Jasno je, da pri tem odzema železnici oni del prometa, ki ga lahko bolj ekonomično izvrši. Vse naše glavne proge so bile grajene kot tranzitne za zvezo Dunaja z morjem, lokalne pa prometu služijo nekaj lokalni, ki so bile pozneje zgrajene. To pomanjkanje prometnih možnosti je odpravil avtomobil, vsaj kar se tiče osebnega prometa. Pripeljal je tudi v stranske doline in oddaljene kraje promet in jih navezal na večja središča. Pred seboj ima še mnogo možnosti razvoja, saj znaša dolžina vseh državnih in banovinskih cest v Sloveniji okrog 5000 km, dočim znaša dolžina vseh železnic 1040 kilometrov.

Za krajevni promet železnica pri nas zaradi prevelike oddaljenosti nekaterih kolodvorov od sredine naselbin ni posebno ekonomična. Pogosto ima avtomobil tudi zaradi večje strmine pot skoraj enako, kar kažejo sledeči primeri: (prva številka pomeni kilometre po železnici, številka v oklepaju pa kilometre pri vožnji z avtomobilom) Ljubljana—Kranj 30 (25), Ljubljana—Velike Lašče 46 (30), Maribor—Kranj 48 (38), Maribor—Ptuj 38 (26). Temu odgovarjajo tudi prihranki na času.

Pri nas se je razširil avtomobil v razmeroma kratkem času. Prvi začetki segajo v leto 1924, leta 1929 pa je obstajala avtomobilna prometna mreža že skoro v današnjem obsegu. Danes obratuje 64 podjetnikov s približno 150 avtomobili na 112 progah s skupno dolžino 2716 km. Pri tem moramo razlikovati tri vrste prog:

1. Proge, ki izvršujejo promet med posameznimi večjimi kraji in ki vežejo mesto z okolico; njih skupna dolžina znaša 1982 km.
2. Dovožne proge (skupna dolžina 165 km), ki dovažajo potnike železnici in služijo vzdrževanju zveze med postajami in bližnjimi naselbinami.
3. Železnici vzporedno tečejo proge (skupna dolžina 511 km), ki jih deloma odzema avtomobil, v mnogo večji meri pa navežejo nanjo nove kraje.

Stroški avtobusnega prometa

Zelo važno vlogo igra pri urejanju prometa avtobusno gospodarstvo, ker so od njega odvisne organizacija prometa ter ugodnost in udobnost potnikov. Razlikovati moramo stalne stroške, ki so neodvisni od obsega obratovanja, in stroške, ki rastejo z vsakim prevoženim kilometrom. Med prve spada carina na voz, odpis pri amortizaciji, obrestovanje investicije, glavnice, vzdrževanje voza, davki, stroški za garažo, plača soferja in sprevidnika; za povprečen avtomobil znašajo letno okrog 100.000 Din. Drugi del stroškov so izdatki za bencin, olje, maslo, snailne potrebščine, gumijaste obrobe, banovinska trošarina na pnevmatiko, popravila, upravni stroški in ostalo. Ti znašajo okrog 5 Din za kilometer poti.

Dohodek za 1 km vožnje je mogoče samo ceniti, ker je odvisen od zasedbe voza, dolžine poti, ki jo napravi posamezen potnik, in od cene, ki je za pot pri raznih progah različna; povprečno znaša nekako 7 do 8 Din za km. Da to kriti stroški, mora prevoziti avtomobil dnevno vsaj 100 km. Pri tem pa je vpoštevan najbolj ugoden primer, ako razpolaga podjetnik s svojo glavnico, ki jo vloži v podjetje. Ka-

dar si pa mora denar za nabavo voza izposoditi, pa 6 odst. obrestovanje ne zadošča več, ampak se mora glavnica obrestovati z 10 do 12 odst. Stroški se se zvečajo, če kupi podjetnik avtomobil na obroke, ker ga plača 20 do 30 odst. dražje. Pri pomanjkanju lastnih prostorov se povečajo tudi stroški za garažo. Pod takimi pogoji mora prevoziti avtomobil dnevno najmanj 130 km, da krije izdatke. Veliko breme so pri tem stalni stroški, ki postanejo še bolj pri prevozu 60 km na dan manjši od obratnih; ker niso odvisni od dela voza, jih mora kriti podjetnik tudi, če promet počiva ali preneha. Da se njih stalni vpliv zmanjša, je treba dobro izbrati voz in spretno organizirati promet.

Vzroki krize

Kakšne so razmere v resnici, nam pove sledeče: izmed 64 podjetnikov je samo 6 takih, ki upravljajo tri ali več prog. Skupna dolžina teh prog znaša 1087 km. Na enega izmed ostalih podjetnikov pa odpade povprečno le 28 km proge. Velika večina, to je 90 odst. vseh podjetnikov, ima torej samo po 1 progo z majhno dolžino, ki v najboljšem primeru ne presega 50 km.

Se natančneje pa nam pokaže škodo, ki jo prinaša taka razcepljenost, sledeči primer: v Ljubljani se stika 20 avtobusnih prog. Če izvezem večja podjetja, ki imajo možnost, svoj promet kolikor toliko ekonomično urediti, ostane še pet prog, katerih vsako upravlja drug podjetnik. Dnevno obratuje na teh progah 6 avtobusov, ki vozijo skupno 72 ur. Od tega časa odpade 41 odst. na vožnjo samo, 59 odst. pa na čakanje. Če bi vseh 5 prog prišlo v eno roko, bi z malo izpremembo voznega reda zadoščali 4 avtobusi za vzdrževanje prometa. Osnovna glavnica bi se zmanjšala za eno tretjino in pri istem delu bi bili tekoči stroški za okrog 90.000 Din na leto manjši. Vseh omenjenih 6 avtobusov prevozi dnevno 774 km, na 1 odpade 127 km in so torej kriti stroški prevoza samo ob ugodnih razmerah. Za ekonomsko izbrano voz bi moral vsak prevoznik krijevati vsaj delno stroške, izbrabijo vsako priliko, preobremenjujejo vozove s tem, da vozijo potnike dalek preko oblastno dovoljenega števila. Če se je, posebno v prejšnjih letih, izkazala kaka proga kot zelo rentabilna, je takoj začelo na njej obratovati več podjetnikov, ki so drug drugemu odzvali potnike. Prenatranje voz in prevelika uslužnost, ki se kaže v nepotrebnem čakalju na posamezne potnike, pa napravi vožnjo v avtomobilu neprijetno in ustvarja pri potnikih nerazpoloženje napram takim potovanjem, kar je v veliko škodo vsemu avtobusnemu prometu.

Vsa avtobusna podjetja preživljajo težko krizo. Gotovo je, da mnogo pripomore k temu precej visoko obdavčenje, saj prispevajo letno avtobusna podjetja samo na carinah, trošarinah in davkih preko 8 milijonov dinarjev. Moramo pa priznati, da krize niso krivi samo zunanji vzroki. V veliki meri škoduje delitev prometa in razcepljenost v avtobusnem gospodarstvu samem. Medsebojna konkurenca slabi posamezne podjetnike in vsaka izprememba v frekvencah prinaša majhnim podjetjem že veliko škodo. Zelo pogosto, ko je stari avtomobil izrabil in ni denarja za nabavo novega, se obratuje s stari dalje, kar povzroča zopet nerazpoloženje pri potnikih. Podoben je bil položaj ob nastopu železnice. Gradili so jih privatniki le tam, kjer so donosale dobiček, ostali manj naseljeni kraji pa so bili brez potrebnih zvez. Osnovala so se večja podjetja, ki so z donosom bolj rentabilnih prog krila primanjkljaje manj rentabilnih. Pri prometni mreži ni neobhodno potrebno, da je vsaka posamezna linija gospodarsko aktivna, ker pri njeni ustanovitvi igrajo poleg gospodarskih pogostosti tudi nacionalni, politični in podobni razlogi veliko vlogo. Zahtevati pa se mora od vsakega podjetja, da je njegov obrat iz narodno-gospodarskih vidikov v celoti pravilen. Tekmovanje v prometu je samo takrat dopustno, če se z njegovo pomočjo poveča efekt ali pa doseže pocenitev v splošno korist. V nasprotnem primeru je pa nepotrebno in ga je kot gospodarsko nekoristnega izločiti.

Avtobus in železnica

Kar se tiče razmerja med železnico in avtomobilom, je treba gledati na to, da železnica zaradi avtomobila ne trpi škode, ker pomeni vsaka izgubljena vsota že izgubo za vse gospodarstvo. Pri omejevanju avtobusne konkurence pa se železnica ne sme posluževati sredstev, ki bi bila v škodo splošnosti, kajti tudi ob razvoju železnice se ni prepovedala njih gradnja ob plovnih rekah in kanalih. Posebna omejitev pri podeljevanju koncesij pomeni korak nazaj, posebno, če se skuša pri tem omejevati le ena vrsta prometa. Monopolne tendence morajo pripeljati do stagnacije tam, kjer rabimo pospešeno aktivnost. Konkurenca

med avtomobilom in železnico je speljana v zdrav tir, kakor hitro je privilegirani položaj avtomobila, v kolikor v resnici obstoja, odstranjen in je avtomobil prisiljen delovati pod istimi pogoji kot železnica.

Avtobusni promet zavzema danes že važno mesto v našem gospodarstvu. Od njegovega uspevanja je odvisnih mnogo družin ter bi šel z njegovo propastjo v izgubo znaten kapital in dragocena privatna iniciativa. Rešitev tega problema je nujna in mora biti obojestranska ter v sporazumu,

če hočemo, da bo imela tudi trajen in zadovoljiv uspeh. Manjša podjetja se bodo morala združiti in skupno urediti svoje proge bolj ekonomično ter gledati pri tem vsaj v enaki meri na splošno korist kot na svoj dobiček. Odločujoči faktorji pa bi morali v večji meri priznati ugodnosti, ki jih prinaša dobro urejen avtobusni promet, kar bi služilo v nemali meri tudi poživljenju tujkega prometa, — in temu primerno uravnati svoje delovanje.

Inž. Hinko Brilly

S P O R T

Dve zanimivi nogometni tekmi

Danes ob 15.30 na igrišču Ilirije KAC: Ilirija, na igrišču Primorja pa HASK: Primorje

Danes bomo imeli v Ljubljani kar dve nogometni tekmi. Primorje je povabilo v goste svojega tovariša v ligi, zagrebškega Haska, Ilirija pa odvarja z današnjo tekmo mednarodno nogometno sezono z gostovanjem odlične enajstoročice koroskega prvaka celovškega KAC. Obe tekmi bosta gotovo zelo zanimivi. Ilirijansko tekmo bodo šli gledat oni, ki želijo videti inozemska moštva, primorjansko tekmo pa oni, ki se bolj navdušujejo za srečanja med domačimi moštv.

Postava, v kateri bo nastopila Ilirija proti svojemu današnjemu nasprotniku, nam še ni znana. Vendar pa smo Ilirijo letos že večkrat videli pri delu in nam je pokazala n. pr. proti zagrebški Concordiji zelo veliko nogometno znanje. KAC je najresnejši kandidat v avstrijskem amaterskem nogometnem prvenstvu ter bo morala Ilirija napeti vse sile, da doseže uspeh.

Danes gozdni tek

Prvenstvo Ljubljane ob 11. pod Cekinovim gradom

Ilirija priredi dopoldne pod Cekinovim gradom s startom pri drsalšču Ilirije gozdni tek za prvenstvo Ljubljane. Novost pri tem teku je nov način ocenjevanja moštva. Na placement moštva vplivajo namreč samo oni tekači, ki dosežejo cilj v času zmagovalca ali čau slabšem za največ 20 odstotkov od zmagovalca. Za prvenstvo se je prijavila samo močna ekipa Ilirije in bodo borbe za posamezna mesta izredno napete. Znano je, da je letošnje cross-country moštvo Ilirije zelo homogeno in je v prvašnje placement poedinih tekačev še odprto.

Tek prične dopoldne ob 11., vstop je vsakomur prost.

Zaključek tekem za ZP

Današnji program: na igrišču Primorje ob 14. kot predtekm. HASK: Primorje

Mars: Slovan, zaključna izločilna, zmagovalce prejme pokal Hermesa v trajno last.

V Kranju ob 15. Hermes: Koročan, Kranj, finalna. Obe tekmi ob vsakem vremenu.

Službene objave LNP

(Seja u. o. 16. marca 1934.)

Navzoči gg. Rybač, dr. Kštel, Novak, Logar, Setina, Jugovec, Buljevič, Malovrh, Kačar, Kureč, Dorčec, Drufovka. Zabeležila se nova odbora klubov: Korotan-Ljubljana, predsednik g. Petrič Silvester, tajnik g. Skuhala Franc; Mura, predsednik g. Arvai Vincenc, tajnik g. Peterka Raol. — Potrjujejo se dopisi: Korotan-Kranj ob 14. marca, uprave policije-Ljubljana II. pov. No. 1114-I od 6. marca, Laško št. 138 od 12. marca, št. 139 od 14. marca, Jadrán št. 148 od 28. februarja. — Ostali dopisi se rešijo pismeno.

Na službeno objavo OZDS z 9. marca, v kateri se pozivajo klubi, naj javijo svoje tekme temu odboru, se nalaga klubom, da imajo tekme javiti, kot doslej, samo podsavezu. Prav tako imajo javiti podsavezu eventualne sporazume glede delegiranja sodnikov. Programe in vse ostali material prejme OZDS preko delegata podsaveza v tem odboru. SZNS prejme tozadevno na svoj dopis od 12. marca pismeno rešitev.

Sprejme se za časnega člana Svoboda-Tržič ter si je dovolila dve poskusni tekmi. Reki se odobri znesek 50 Din kot odškodnina za uporabo dresov pri tekmah za l. n. p. 25. februarja. Prošnji Rapida za predčasen nastop igrača Antoličiča Avgusta v tekmah 18. in 19. marca se ne more ugoditi. Sprejme se demisijska g. Pevalca Josipa kot člana upravnega odbora in se kooptira na njegovo mesto g. Franc Zupančič, član Sloge-Ljubljana. Glede na poročilo sodnika g. Gotvalda o tekmi Disk: Mars 11. marca v Domžalah se po § 59. k. p. do nadaljnjega zadržajo prireditve na igrišču Diska v Domžalah.

K. o. se predstava zaradi nedovoljenega nastopa na javni tekmi igralca Zakušek Stanko, Rudar, in Turk Milan, Ptuj, prvi

uspeh. Primorje nam je najavilo svojo postavo in tudi postavbo svojega nasprotnika. Črno-beli bodo skušali premagati Haska z naslednjimi igrač: Starec, Bervar, Bertonec I., Zemljak, Jug, Boncelj, Jež, Pupo, Bertonec II., Terček, Zemljak. Ako bo to uspelo, bomo videli danes, ko se bodo borili proti Primorju naslednji Haskovci: Grims, Golac, Matijević, Kovčič, Gajer, Kunst, Medalič, Horvat, Hitrec, Leinert, Petrak. Hask je vendarle Hask in tudi Primorje bo moralo enako kakor Ilirija pokazati vse svoje zmogljnosti, da bo častno zastopalo barve ljubljanskega nogometa.

Obe tekmi se vršita ob vsakem vremenu. Na igrišču Primorja bosta v predtekmi igrala Slovan in Mars v finalni borbi za tolažilni zmski pokal. Tudi na Iliriji bo predtekm. Obe predtekmi se pričeta ob 14.

ker je nastopil v moštvo Delavca 11. marca, drugi ker je nastopil v moštvo Drave 11. marca.

V o. o. Trbovlje se imenujeta gg. Ravni-har Ignac in Arhar Franjo.

Dopis medklubskega odbora za ZP od 14. marca v zadevi delegiranja sodnikov se odstopi JNS. Dopis SZNS od 6. marca v zadevi plačila sodniške pristojbine se odstopi o. o. Celje v izjavo.

Zavrnejo se po Slaviji-Ljubljana predložene verifikacije igralcev, ker vprašanje sprejema Slavije v članstvo JNS še ni dokončno rešeno.

Priziv Slapar-Svetic-Jug proti odločitvi upravnega odbora, objavljeni v službenih objavah u. o. 3. marca, se odpošlje JNS. — Novak, 1. r.

Službeno iz Sekcije ZNS. Plenarni se-stanek ljubljanskih sav. sodnikov bo jutri 26. t. m. ob 20.30 v posebni sobi restavracije »Sloane«.

Koturški podsavez, Ljubljana. (Službeno.) Vsem včlanjenim klubom sporočamo, da je glavna skupščina Koturškega saveza 15. t. m. v Zagrebu odobrila isti prvenstveni program, kot je bil sprejet na zadnji glavni skupščini. Državno prvenstvo (cestno) bo na progi Ljubljana—Zagreb, olimpijsko prvenstvo pa v Mariboru. Cestno državno prvenstvo v letu 1935. se bo vršilo na teritoriju mariborskega podsaveza. Za leto 1934. je bil izvoljen tale odbor: predsednik I. Mihanović Stjepan, II. Slezak Mijo, III. Dianič Vladimir, tajnik I. Kovačević Ivan, II. Banek Martin, blagajnik Megia Andrija, tehnični referent Sekulič Stjepan, savezni delegat Meniga Emil, odborniki: Marinković Mato, Zidan N., Sisak, Potnik Josip, Kepec N., Ljubljana, Bradič Nikola, Stanko J., Ljubljana, Predsedniki Kot. podsaveza: mariborskega Marković, traglavskega Zalokar, ljubljanskega Batelj. V nadzornem odboru je g. Mavec iz Ljubljane. Vse klube, ki se niso javili svojega programa za leto 1934. ter se niso predložili dirkačev v verifikacijo, pozivamo, da to store do najkasneje 27. marca.

Tekma v smuku s Savinjskega sedla na Okrešlju. Smučarski klub Celje razpisuje tekmo v smuku za 2. aprila s Savinjskega sedla na Okrešlju. Start ob 11. na Savinjskem sedlu (2001 m), cilj pri Frischaufovem domu na Okrešlju. Tekma se vrši po pravilniku JZSS in je dovoljen start samo verificiranim tekmovalcem, ki se izkažejo z verifikacijsko legitimacijo. Prijavnina 10 dinarjev za tekmovalca in jo je treba obliati obenem s prijavo na naslov: Herman Pibernik, tv. D. Rakusch, Celje, do 31. t. m. ali plačati o praznikih v Frischaufovem domu. Zrebanje ob 8.30 v Frischaufovem domu, skupni odhod na start ob 9. Daria: Prvi prejme srebrno spominsko plaketo in častno diploma, drugi srebrno plaketo in diploma, tretji diploma in praktično darilo. Prvi trije tekmovalci Smučarskega kluba Celje prejmejo diplome. Objava uspeha in razdelitev daril bo po tekmi v Frischaufovem domu. Opomba: Odhod iz Celja z avtomobilom v nedeljo 1. aprila ob 5. in 8. zjutraj do Luč, od tod peš približno dva km (zaradi pokvarjene ceste), nakar bo treba prestei v drugi avto,

ki bo vozil udeležence v Logarsko dolino. Povratek bo na isti način na velikonočni ponedeljek, tako da bodo zunanji gosti ša pravocasnno prispeeli k večernim vlakom.

Smučski odsek podružnice SPD v Kranjski gori razpisuje medklubske kombinirane smučske tekme v smuku in slalomu za Veliko noč 1. in 2. aprila v Kranjski gori 1. aprila tekma v smuku v »Krnici« z višinsko razliko 750 m, dolžina proge 4 km. 2. aprila tekma v slalomu pod »Prisankoma« s kontrolami in vodjem proge. Tekem se morejo udeležiti dame in gospodje nad 18 let. Prijave najkasneje do 30. marca na naslov prireditelja. Prijavnina 10 dinarjev. Naknadne prijave dvojne. Zrebanje startnih števil 31. marca ob 20. v hotelu »Slavec«. Odhod na progo za smuk ob 7. Start ob 11. Pol ure pred startom se proga zapre. K tekmam za slalom so pripuščeni dame in gospodje, ki so dosegli najmanj 80 odstotkov točk. Razdelitev daril 2. aprila ob 17. v hotelu »Slavec«. 1. darilo — simbolično — za smuk in slalom. 2., 3. in 4. plaketa.

Pomladanska sezona na Pokljuki. Ogromne množine snega, ki leže na krasnih terenih smučarskega doma Ljubljane na Pokljuki, obetajo zelo ugodno pomladno sezono. Vedno daljši dnevi bodo dopuščali vse teže ture na bližnje planine Triglavskega pogorja. Smučarska šola na Pokljuki bo nadaljevala s svojim delom do konca sezone. Poleg stalnih smučarskih tečajev za začetnike in za izvečane smučarje so v programu tudi eno in večdnevne ture. Da se omogoči tudi smučanje v visokih planinah, je najelo vodstvo smuč. doma posebno kočjo na Lipanjski Planini.

Medklubski štafetni tek na Pokljuki. Smučarski klub Ljubljana razpisuje medklubsko štafeto tekmovalcev na progi 4x10 km. Prireditelj bo 2. aprila s startom ob 8. pri domu Smučarskega kluba Ljubljana na Goreljkju. Tekmuje se po pravilniku JZSS. Prijave brez prijavnine do petka 30. t. m. na klub oz. do nedelje 1. aprila na vodstvo tekme v smučarskem domu. Tekmujejo lahko tudi juniorske štafete, starost vsaj 18 let.

Višokopalpski smučski tečaj pod vodstvom saveznega smučarskega učitelja prireditelja Savinjskega podružnice SPD od 8. aprila dalje na Korošici.

Današnji nogomet v Celju. Na Glaziji v Celju bo danes ob pol 11. trening tekma med SK Celjem in celjskim vojaškim teamom, ob 14. bo tekma rezerv SK Celja in SK Atletike, ob 15.30 pa se bo pričela otvoritvena drugorzredna prvenstvena tekma med SK Olimpiem in SK Atletiko.

Kolesarska dirka Celje — Vojnik — Celje. Klub slovenskih kolesarjev v Celju bo prireditel danes popoldne otvoritveno klubsko dirko na progi Celje — Vojnik — Celje (14 kilometrov). Start ob 14. pred trgovino g. Gamsa na Mariborski cesti v Gaberju, cilj istotam okrog 14.30.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Naprejšajo se gg. Sketelj ml. in Gostiša, da prevzema danes od 13.30 naprej blagajniško službo na igrišču. Istočasno reditelj: Škril, Erbenič, Raklič, Zigon, Brodar, Lovrač, Srnak, Fuks in Savnik.

SK Ilirija (nogometna sekcija). Postava za moštvo, ki igra s KAC je razvidna v članski knjigi. Rezerva igra predtekm s Diskom iz Domžal, v tile postavi: Jandi, Dernik, Franzot, Černač, Pogacnik, Lah II., Kveder, Grintal, Svetic Vili, Kos, Aljančič, Rez. Gogala. Dopoldne ob 10. igrajo juniorji z Mladiko na Mladici. Ob 9. naj se zbero pred Evropo: Zivanović, Koch, Srimšek, Gogala, Rohaček, Cvirn, Smerus, Rihter, Gusič, Eržen, Pečar, rez. Franzot, Müller, Vodnik, Bizi. Ob pol 16. pa igrajo ravno tam juniorji v tile postavi: Kroupa, Zargi, Mlakar D., Stavjanik, Aljančič O., Rože, Kogovšek M., Kroupa F., Smerkolj, Goršič, Dežman, rez. Smerd. Zberete se na igrišču ob 14., kjer dobi-te opremo. Tekma s Panonijo odpade. — Nastop rediteljske in blagajniške službe je v primeru predtekm ob 13.30 za tele reditelj: Čehron, Krišič, Cvirn, Srimšek, Perc, Müller. 5 rediteljev preskrbi g. Nedred. Če predtekm ne bo, se javite ob 15.

ZSK Hermes (Nogometna sekcija). Za današnjo tekmo v Kranju naj bodo ob 9.30 na našem igrišču: Oblak, Mikluš, Daneu, Ferjan, Glavič, Močnik, Klančnik, Kos, Skrajnar, Primar, Brodnik, Ozebek, Zalokar, Sočan.

TSK Slovan. Danes ob 13. morajo biti na igrišču Primorja: Moša I in II, Marhiotti I in II, Kolaric, Uhan, Vidic, Kobal, Thuma, Janković, Sluga, Grm in Galle, stranski sodnik Ceglar; reditelj: Dečman, Jerančič in Bögel. Igramo predtekm Hask: Primorje, in ne, kot je bilo prvotno objavljeno, na igrišču Hermesa. Imenovani kakor vsi ostali igralci naj se udeležijo klubovega obnega zbora, ki bo danes ob 9. v gostilni pri Krušču.

SK Mars. Opozarjajo se igralci, ki so določeni za finalno pokalno tekmo s Slovanom, da bo tekma na igrišču Primorja ob 14. Vsi nominirani igralci se morajo javiti ob 13.30 načelniku. Nadalje se opozarjajo člani, da se udeležijo današnjega obnega zbora ob 9. dopoldne v gostilni Bauer na Poljanah.

Iz življenja osemdesetletnika prof. Josipa Kožuha

Celje, 24. marca

Tisočertm bivšim celjskim študentom, razkropljenim bogvekd po domovini in tujini, stopa ob poročilu, kako je bil v četrtek 22. t. m. počaščen osemdeseti rojstni dan prof. Josipa Kožuha, pred oči prijazni lik tega zaslužnega vzgojitelja in dijaškega skrbnika. Mnogo izkušenj ima vrli mož za seboj, pa najsi je sam skromen, velja za ta lepi jubilej vendarle povedati to in ono zanimivost iz njegovega življenja.

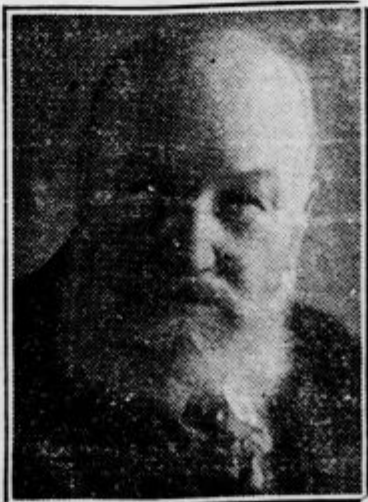
Rodil se je kot mežnarjev sin v neki vasi blizu Polhovega Grada. Njegov oče si je služil kruh kot krojač. Tako se je tudi sin razumel na krojaške reči. Mati mu je bila iz kmečke družine Koširjev. Umrla je, ko je bil star že 7 let. Spominja se, da je bila dolgo bolna ter da ji je po njenih navdilih kahal. Odtod si je nabral prve skušnje, ki jih sedaj kot vodja Dijaške kuhinje že tako dolgo izkorišča. Čitati in pisati se je naučil zelo pozno. Učitelja je napotil v mestne šole v Ljubljano. Z muko in stradanjem je šlo do pete šole. Nato se je preselil na Reko, kjer je s pomočjo instrukcij doštudiral šesto in sedmo leto. Osmi razred gimnazije in maturo je dovršil v Trstu. V zadnjih treh letih se je posebno intenzivno bavil z matematiko. Še danes hrani zvezek z več tisoč izračunanimi nalogami, posebno z enačbami. To mladostno delo mu je koristilo pozneje, ko je sestavljal svoje

znanstvene matematično-geografske spise.

Univerzo je začel na Dunaju, završil pa v Gradcu, kjer je kot zgodovinar poslušal Weissa. Imel je srečo, da je bil v Gorici po izpitu nastavljen kot suplent v t. m. Gorič. Ob tistem času je bila tudi kriza ter se je služba težko dobila. Ob času njegovega prihoda so goriški rodoljubi osnovali Dijaško kuhinjo. Udeležstvoval je kot nadzornik pri razdeljevanju hrane in se posebno zanimal za to, da so dijakii dobivali primerno hrano. Glavno njegovo delo je pa bilo v Kopru. Kot profesor na učiteljsku je vzgojil mnogo marljivih učiteljev, Slovencev, Hrvatov kakor tudi Italijanov. Posebno mnogo je imel prijateljev med istrskimi učitelji-Hrvati, ki jih je štiti, učil in bodril v narodnem smislu. Prva in glavna njegova deviza je bila: poštenje nad vse. Tega se je rigorozno držal tudi kot šolski nadzornik. Razbil je mnogo intrig Italijanašev proti Hrvatom ter je s »vojim poštenjem in lojalnim nastopom povsod užival respekt in spoštovanje. Tržaški »Piccolo« in drugi so ga seveda napadali, ali mu do živega niso mogli. Dal je iniciativo za nove slovenske in hrvatske šole v krogu svojega področja.

Od leta 1898. je deloval na celjski slovenski nižji gimnaziji, po prevaru na slovenski gimnaziji. V celem je služil kot šolski polnih 40 let. Kot zadnji je bil upokojen po starem zakonu — zato se pa maščuje in hoče dolgo živeti in uživati penzijo »staroupokojenca«. V odboru celjske »Di-jaske kuhinje« je že 32 let, kot prejednik pa že nepretrganih 28 let. Na 80. rojstni

dan je bilo polnih 15 let, odkar vodi dijaško kuhinjo v lastni režiji društva. V kuhinji ni samo predsednik. On je tu nadzornik, vodja pisarne in pisar, ekonom, vse. Z dvema kuharicama skrbi za ves velen obrat, v katerem se prehranjuje dnevno celo do 150 učencev. Skrajna pravičnost in človekoljubnost je privedla mnoge darovalce. Da, neki župnik je v svojem testa-

mentu napisal, da prepušča vse svoje premoženje le tisti Dijaški kuhinji, ki jo vodi profesor Kožuh. Ta testament mu je bil največje zadoščenje za mnoge borbe, ki jih je imel na razne strani zaradi kuhinje, in bodrilo, da je na pravi poti. Visoko ceni delo. Poveljeval ga je ob

vsaki priliki. Ni se sramoval najnavadnejšega dela. Le en primer. Dijaška kuhinja je dobila premog. Voznik ga pripelje pred sedanjo gimnazijo. Voznik ga odloži pred glavnim vhodom. Stari gospod se preobleče, prenaša premog in ga meče v klet. Dijakii, ki so odhajali iz šole, niso dolgo gledali starega gospoda, kako se muči. S smehom so se zagnali na delo in kakor bi trenil je bilo delo opravljeno. Tudi v šoli nam je vedno govoril primere, kako ameriški milijonarji pomatajo sami pred svojimi trgovinami. Še vedno je tak, kakršen je bil.

V vednem kontaktu z mladino je ostal šil in mlad. Če je treba komu pomagati, še danes to stori. Posebno je rad v pomoč pri matematiki, ki je mnogim dijakom trn v peti. Če so mu študenti nagajali, jih je zaprl. Za kazen so delali matematične naloge. Dogajalo se je, da se je mnogo študentov pridružio kaznovanim dijakom, kjer so reševali naloge in se učili matematike. Tega se vedno rad spominja. Če najde kakšnega siromašnega študenta, ki se slabo uči matematike, ga povabi k sebi in ga instruiira, pa bodi kmečki ali rudarski sin. Posebno mu je prijetno, če je vzbudil v študentu vero v samega sebe in ga dvignil iz malodušnosti. Ne trpi vzdihovanja, delo naj ga nadomesti.

Svoje razprave je pisal v letna poročila, ki jih je izdajala bivša slovenska gimnazija. Bile so matematično-geografskega značaja.

Človek in njegova hrana

Človek ne živi samo od kruha — Človeška hrana v številkah

Rastlinojedci so med ljudmi v ogromni večini, pri čemer je še upoštevati, da se hranijo tudi mesojedci pretežno z rastlinsko hrano, saj je meso razmeroma drago. Med vsemi rastlinami, ki rabijo za hrano, je riž na prvem mestu, saj je glavna in marsikje tudi skoraj edina hrana 420 milijonov Kitajcev, 325 milijonov Hindujcev, 75 milijonov Japoncev in mnogim milijonom Turkov, Malajcev in drugih azijskih ljudstev, ne glede na pomen, ki ga ima riž za evropsko in ameriško kuhinjo.

Riž pa ni tako redilen kakor živalske beljakovine, zato preči človeštvo, ki se hrani z njim, vedno nevarnost premajhne nahranitve. Samo soja bi lahko nadomestila meso. Soja je že tisočletja poleg riža glav-

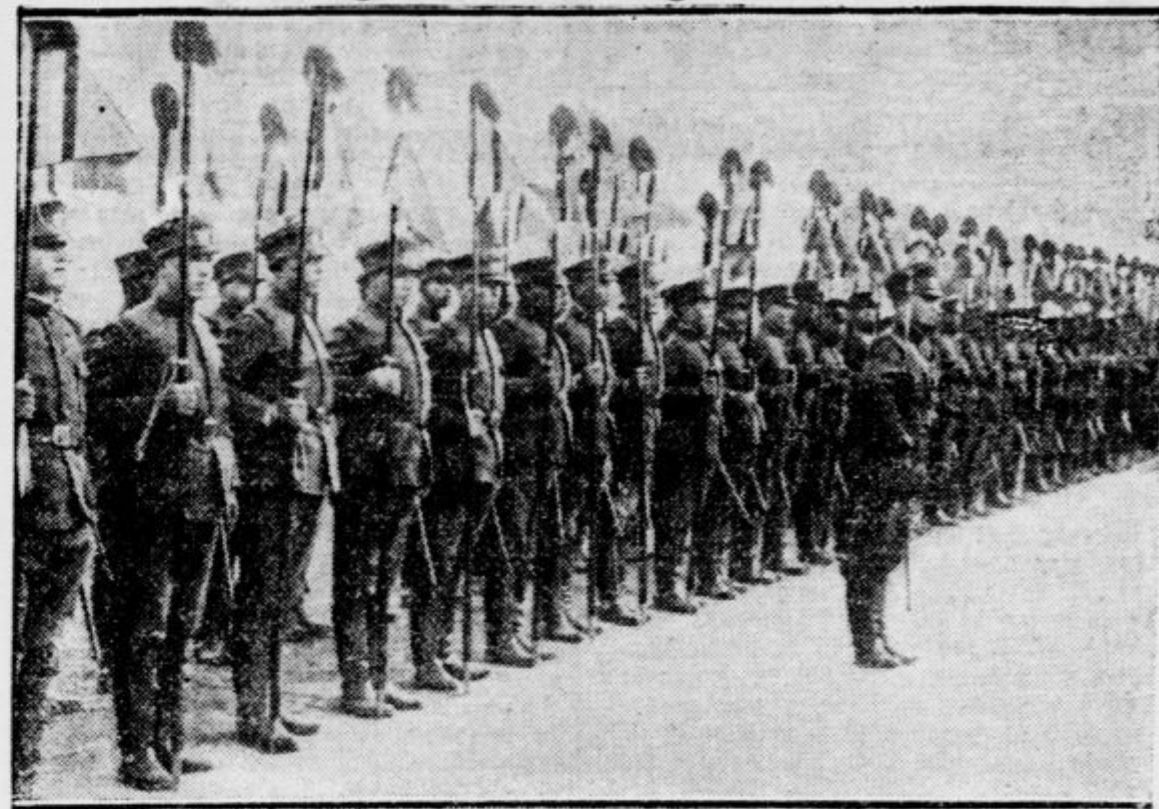
no živilo Kitajcev. V tej deželi skrajne skromnosti živi 420 milijonov ljudi skoraj izključno od riža in soje, ki jo tudi meljejo v moko in rabijo za kruh. To živilo ima za evropske jezike seveda nekam preoljnat okus.

Le za četrtno manj nego riža pridelajo ljudje krompirja, a samo okroglo 500 milijonov dvojnih stotov ga porabijo za svojo hrano (predvsem v Evropi), več nego polovico pa za živalsko krmo, ostalo za izdelavo špirta, krompirjeve moke in v industrijske namene. Veliko več pa porabi človeštvo za svojo prehrano pšenice, namreč več nego milijardo dvojnih stotov, isto-liko pridelajo riž, ječmena in ovsu, ki pa jih gre velik del za krmo živalim. Koruza,

ki jo pridelajo približno toliko kakor pšenice, je eno najvažnejših živil zlasti v vročih deželah.

Produkti, ki smo jih doslej navedli, se dajo še kolikor toliko statistično ugotoviti, imamo pa druga živila, ki jim ne moremo množine niti približno določiti, n. pr. banane, ajdo, proso, ki so za mnoga ljudstva važnejša od kruha. A človeštvo ne živi od samega kruha. Po neki cenitvi porabi letno n. pr. 7 milijonov dvojnih stotov olivnega olja. Na 200 milijonov dvojnih stotov cenijo letno porabo rib, a ta številka ni točno določena. Samo ob evropskih obalah nalovijo vsako leto n. pr. 10 milijard slankov. Jajca so zelo važno živilo in za kravje mleko računajo, da ga letno porabimo za 4 milijarde dvojnih stotov.

Iz novega mandžurskega cesarstva

Cesarska garda v svoji novi uniformi

Nova zdravlilna metoda Masaža prsi proti naduhi

V časopisu »Biologische Heilkunde« poroča nemška zdravnica jecjavcev Helene Schomburgk o preprostem zdravljenju bronhialnega katarja in naduhe, ki ga je preizkusila sprva na sebi in potem na številnih drugih bolnikih.

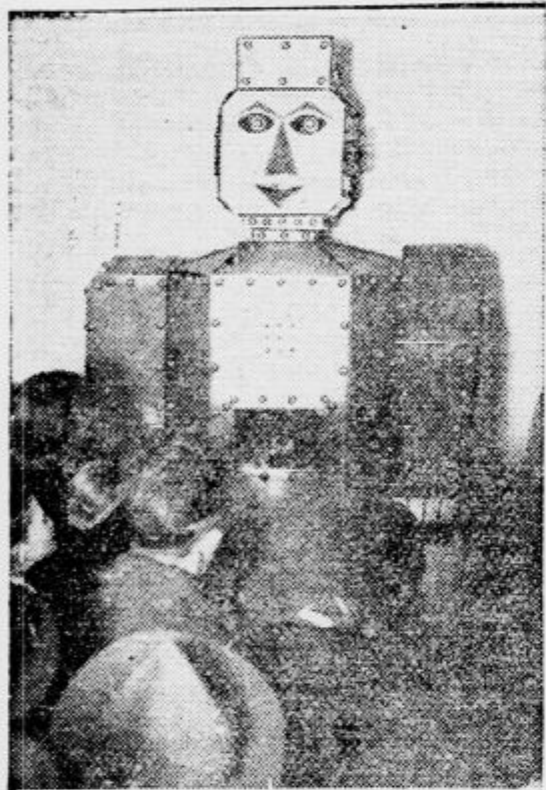
Sama je trpela zaradi kroničnega bronhialnega katarja s težkimi napadi kašlja. Nekega dne si je za lahkimi pritiskom in v krogu masirala nad prsnico, dokler ni koža postala rdeča, nato je prekrizala roke nad masiranim mestom za kakšne četrt ure, tako da se je to mesto spotilo. Takoj je začutila olajšanje, kašelj je popustil. To proceduro je v naslednjih dneh še nekolikokrat ponovila in je tako popolnoma ozdravela, da se ni bolezen vrnila v vseh treh letih od prvega poskusa niti enkrat.

Opozoriti pa je na to, da so mnogi primeri bronhitisa in naduhe posledica srčnih bolezni, ki jih je treba zdraviti s primernimi zdravili in dietetskimi ukrepi. Masažno postopanje tu ni na mestu, šele če zdravnik izjavi, da ima bolezen svoj izvor v sapniku, se lahko poskusi. Zdi se, da zaleže nova metoda tudi proti napadom dušenja pri otroškem oslovskem kašlju.

nico najprvo namazala s hamamelisovim mazilom, nato so sledile tri lokalne masaže v teku ene ure s polaganjem rok na masirano mesto. Končno je na to mesto dala kos vate, ki jo pacient nosi do naslednjega obiska. Tudi v najtežjih primerih naduhe so pacienti že po prvi masaži občutili veliko olajšanje in so spali vso noč brez kašlja, česar prej brez injekcij niso bili sposobni. Po šestih do desetih obravnavah so ozdraveli in redki primeri recidive so se dali odpraviti z novo, samo veliko krajšo obravnavo.

Metoda je odpovedala samo v kakšnih 12 odst. nadušljivih primerov, toda tu je šlo za nadušljivega izvora, ki ji ne pomaga tudi noben običajni zdravilni način. Opozoriti pa je na to, da so mnogi primeri bronhitisa in naduhe posledica srčnih bolezni, ki jih je treba zdraviti s primernimi zdravili in dietetskimi ukrepi. Masažno postopanje tu ni na mestu, šele če zdravnik izjavi, da ima bolezen svoj izvor v sapniku, se lahko poskusi. Zdi se, da zaleže nova metoda tudi proti napadom dušenja pri otroškem oslovskem kašlju.

Robot, ki govori

V nekem londonskem skladišču oblek so postavili »strojnega človeka«, ki odgovarja na vprašanja kupujočega občinstva

Plesalka in njen partner

V nekem varšavskem kabaretu, kamor zahaja samo »boljša« družba, je nastopila tudi dunajska plesalka Elza Neumann. Njen partner je bil Poljak Koricki. Njegova vloga je zelo temna. Varšavska policija še danes ne ve, če je Koricki politični vohun in zločinec ali to, za kar se izdaja. Dokazano pa je, da je živel samo od izsiljevalnih akcij.

Neumann je bila popolnoma pod vplivom svojega partnerja in je napravila vse, kar je hotel. Sezanila se je tudi z nekim mladim nemškim diplomatom, kateremu je ukradla važne listine. Koricki je potem pisal diplomatu pisma ter zahteval od njega 5000 zlotov, da mu vrne ukradene dokumente. Diplomata pa se ni hotel spustiti v nobena pogajanja. Ovdal je izsiljevalca policiji, ki je Korickoga prišla in zdaj raziskuje njegovo življenje.

Pri glavobolu, omotici, šumenju v ušesih, porušnem spanju, slabovoljnosti, razdraženosti sežite takoj po staropreizkušeni »Franz Josefovici grenčici!« Poročila višjih zdravnikov v zdraviliščih za želodčne in črevesne bolezni poudarjajo, da je »Franz Josefova« voda izborno učinkujoče naravno odvajalno sredstvo. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerij-skih trgovinah.

Viharji na Atlantiku

Strahoviti viharji, ki so zadnje dni divjali na Atlantskem oceanu, so povzročili, da so dospole vse angleške ladje v pristanišča z 48urno zamudo. Francoski prekomornik »Lafayette«, ki je bil na poti v Plymouth, je bil med vožnjo poškodovan. 23 m visok val mu je razbil nad 50 kabinskih okenc. Posadka pripoveduje, da je bil vihar brez primere. Burja je pihala z brzino 100 milj na uro. Pomorski poštni ladje »Mantus«, ki vozi na indski prog, pripovedujejo, da niso doživeli tako viharne vožnje že nad dvajset let.

Šivanke imajo, kruha pa ne!

Brezposelne šivke demonstrirajo na newyorških ulicah

Če zmanjka vode...

Pred kratkim smo poročali, da vlada na Angleškem v zadnjih mesecih silovita suša, ki je povzročila prav nenavadne pri-petljaje. Kakor znano, so oblasti začasno prepovedale vsako nepotrebno tratenje razpoložljivih vodnih zalog in to prepoved je občutil marsikdo na svoji koži — še težje nego pomanjkanje vode same.

Listi poročajo n. pr. o neki kmečki gosposodini, ki se niti v tem času ni mogla odreči svojemu nagnjenju do absolutne čistote in je hotela na vsak način oprati pročelje svoje kočice. To so pa opazili so-sedje in ogorčeni nad takšno potratnostjo, so jo naznanili policiji. Policija jo je ob-sodila za eksempl na 10 funtov globe.

Kmet v neki drugi vasi je zavaroval svo-jo mlako proti — požaru. V vasi je bil namreč požar in ker ni bilo dovolj vode, so jo gasilci načrpali pač iz njegove mla-ke. V tej mlaki pa ima kmet svoje rase in nerad bi videl, da bi mu »obselede na suhem«. Če bi že morale obseleti, pa se hoče tolažiti s primerno odškodnino.

Se hujša reč se je primerila baptistov-skemu župniku v kraju Ketterungu. Moral bi izvršiti več krstov, ker pa predpisuje baptistovski obrednik, da je krstjenca po-topiti vsega v vodo in bi v sedanjem polo-žaju pomenilo to trati za druge nujne stvari potrebno vodo, se je župnik krstu odpovedal in ga preložil do Velike noči. Do takrat upa, da se bo na Angleško ven-darle vtilo blagodejno deževje.

Cement namestu zlata

Detektiv londonskega Scotland Yarda so zaposleni z raziskovanjem slučaja, kako je izginilo 930 unč zlata v vrednosti 6360 funtov sterlingov. To zlato je posla-l Standardna banka iz južne Afrike v London. Ko pa je prispela ladja »Balmoral Castle« iz Kapskega mesta v Southamp-ton, je bila blagajna, kjer je bilo spravljeno zlato, napolnjena s cementom.

Konec salcburškega bizona

Pred sedmimi leti je dobil živalski vrt v Salcburgu dragocen prirastek: mladega bi-zona. Ker ta vrsta živali izumira, so bizo-na dolgo krmili s senom. Izračunali so, da stane prehrana živali na ta način vsak dan približno 10 Din. Za izdatke pa so zaradi štedljivosti uknili in da se napravi vpraš-anju definitivno konec, so bizona te dni zaklali.

Zapletena zakonska zadeva

Zakon, ki ni bil zakon, in njegove posledice za potomstvo

Na italijanskem poslanstvu v Budimpeš-ti sta se 1. 1928. poročila neki prijatelj tedanjega poslanca grofa di Monze, ita-lijanski plemenitaš in neka znana madžarska lepota. Zakon je bil izprva zelo sre-čen, ko pa je čez leto dni mlada žena po-vila hčer, ki so jo krstili na ime Marija Renata Franciška, sta se zakonca močno odtujila.

Vzrok te odtujitve je bil neki znan bu-dimpeštanski zdravnik za ženske bolezni, ki so ga bili pozvali k postelji porodnice. Mlada dama se je bila zagledala vanj in zdravnik ji je vračal ljubezen, ki ga je bila popolnoma omrežila. To stvar je žena nekega dne brez ovinkov priznala svojemu možu. Kmalu nato je zapustila zakonsko stanovanje in se podala k zdravniku, ki je sklenil, da jo takoj vzame za ženo.

Ženska z brado umrla

V Baltimoreu je te dni umrla ženska z brado, znana pod imenom Malvina Emily Perry, ki se je kazala na vseh ameriških prireditvah kot velika privlačnost. Ta ženska je, da bi še povečala svojo privlačnost, često nastopala tudi kot boksarka. Imela je 14letnega sina.

Šele na smrtni postelji je »ženska z bra-do« izpovedala, da je prav za prav možki, ki se je petdeset let izdajala za žensko. Ameriška javnost je zaradi tega razkritja močno razburjena in zahteva, da se ugotovi, kako je bilo z materinstvom Malvine Perryjeve, ki sploh ni bila ženska.

Tolščak kot domača žival

Na kalifornijski obali so postali moderni mladi tolščaki

Obleke za gospode

po meri ali pa blago za obleke modernih vzorcev, najboljših kvalitete, po najnižjih cenah pri

Drago Schwab, Aleksandrova c.

Ženska vseučiliška profesorica na Poljskem

Pod tem naslovom je »Jutro« dne 16. marca t. l. pisalo, da je gospa Cezarija Ehrenkreutzova, hči »francoskega učenjaka« Baudouina de Courtenai, imenovana za redno profesorico etnografije na varšavski univerzi. Tu treba nekaj pojasniti: pred vsem njen oče Baudouin de Courtenai ni bil, kljub francoskemu imenu, Francoz, nego Poljak, nazadnje profesor varšavske univerze (umrl pred nekaj leti), odlični slavist, ki je v mladih letih proučeval na licu mesta bohinske dialekte ter proučeval slovensko Rezijsko; še 1923 je čisto do-bro slovensko govoril. Njegova hči Cezari-ja, poročena s profesorjem pravne histori-je na univerzi v Vilnu, Stefanom Ehrenkreutzom, ki je danes tudi senator, je bila že najmanj 1. 1926. docentka, pozneje iz-redna profesorica etnografije na isti univ-erzi. Tega leta je univ. prof. Fr. Rešl iz- »Jutru« opisal neki njen etnografski iz-let v vas blizu Vilna. Gosp. prof. Stefan in gospa Cezarija sta pred kakšnimi 12 leti bila v Jugoslaviji in tudi v Ljubljani. — J—n.

O zdravlju in bolezni

Med otrokom in materjo je razmerje ve-liko bolj poglobljeno, če mati sama otroka doji. Kajti tudi mleko je del tiste mate-rije, ki je substrat duha; in kjer si žele, da bi se materin duh preselil v otroka, je prehrana z materinim mlekom dobrodejno nadaljevanje tistega vpliva, ki ga je vršila prej po prehrani s lastno krvjo in ki ga sedaj stopnjuje s tem, da gre materin dar sprotodno z najbolj nežnim občevanjem z otrokom. (Moleschott.)

Zdravnik, ki se poroči, ne more dovrše-no izpolnjevati svojih dolžnosti. Znamen-ja svoj poklic ali svojo družino ali pa iz-menoma oboje. (Gersung.)

Mnogo bolezni, vmes vedno zadosti za-dovoljivega zdravlja, je božji dar. Večno zdravje je velika nevarnost. (Emil Ertl.)

Občutno vrzel.

v izobrazbi, ki vas spričo pomanjkanja oziroma predragih pripomočkov ovira na vaši poti do uspeha, izpolnite s čitanjem Ilustriranega tedenskega obzornika »ZIV-LJENJE IN SVET«. Posamezni zvezki sa-mo 2 Din. V redni naročnini samo 20 Din na tri mesece. (Okoli 400 strani poljudno znanstvenega in zabavnega štiva z mno-gimi slikami). Uprava: Ljubljana, Kna-fljeva ulica 5

A NEKDOTA

Popularni dunajski skladatelj E. Eysler, ki je te dni slavil 60letnico svojega rojstva, ima malo vnukinjo Lizeloto, ki obiskuje gimnazijo. Pred nedavim je bila v velikem varietetu in je tam občudovala skupino dresiranih opic. »Te opice so nekaj sijaj-nega, stari oče,« je pripovedovala Eysler-ju, »kakšne umetnije znajo in kako so po-dobne ljudem — naravnost deprimirajo-če!« — »Da, za opice,« je dejal Eysler.

VSAK DAN ENA

»Hm, črno obrobljeno pismo? — No, po-tem je pa gotovo umrl moj dobri stari prijatelj »Robert«, saj poznam njegovo pi-savo!« (»B. T«)

ZORA VODA

proti sivim lasem!

Zak. 148.

ZORA VODA I. OREL

Zagreb, Radićeva (Duga) ulica št. 32.

Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove

Mikroskop za kinematogra-firanje bakterij

Na Kolumbijskem vseučilišču v Ameriki je neki ruski inženjer predvajal nov mi-kroskop, ki je v ameriškem znanstvenem svetu zbudil veliko pozornost.

Pri opazovanju najmanjših bakterij z do-sedanjimi mikroskopi so bile doslej velike ovire, ker jih ultravijolentni žarki, ki pada-jo vanje, takoj usmrtilo. Novi aparat pa je skonstruiran tako, da sprejema le in-frače rdeče žarke, v katerih se mala bitja do-bro počutijo. Ker bi jih pa v tej žarčki ne videlo človeško oko, jih skozi mikro-skop snema filmska kamera na filmski trak s primerno občutljivo plastjo.

S pomočjo tega mikroskopa so snemali že prizore življenja mikroorganizmov, o katerih nismo do danes vedeli skoraj ničesar, n. pr. bacila nahoda in povzročitelja otroške paralize.

Rjav frak in smoking

Bavarski minister za narodno gospodar-stvo je napravil konec v sporu, ki se je iz-cmil zaradi družabne obleke v tretjem carstvu. Zveza nemških krojačev je nam-reč nedavno predlagala, naj se uvede rjav frak in smoking kot narodno-socialistična družabna obleka.

Nekateri so temu ugovarjali, češ, da po-meni to profanacijo simbola sedanjega nemškega režima. Zdaj pa je bavarski mi-nister za narodno gospodarstvo izdal o-lo, ki pojasnjuje to reč in pravi, da o profanaciji ni govora, ker je celo Hitler odobril, da smejo nositi člani rajhovskega simfoničnega orkestra rjav smoking kot koncertno obleko.

Čitajte tedensko revijo
»ZIVLJENJE IN SVET«

ČEVELJ POMLADI 1934

V NAJLEPŠIH VZORCIH NAJNOVEJŠE MODE POVSOD PRIZNANE ZNAMKE

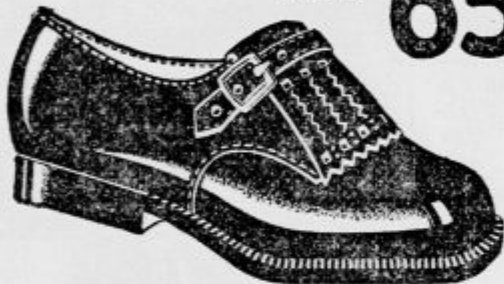
DIN 35.-

Najpraktičnejši čevlj iz rjavega ali črnega boksa.

Štev. 19-22 Din 35.—, lakasti Din 50.—
Štev. 23-27 Din 40.—, lakasti Din 55.—

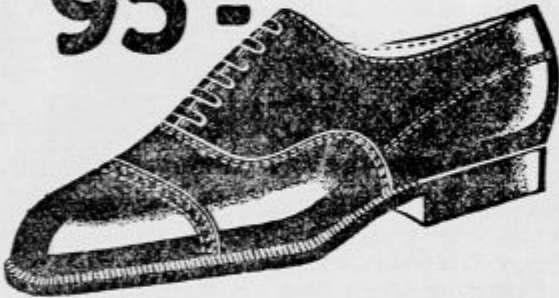
DIN 65.-

Priljubljeni sportni čevlj za dečke in deklice z okrašenim jezikom iz rjavega boksa.

Štev.	26-28	29-30	31-35	36-39
Din	65.—	85.—	95.—	125.—

DIN 95.-

Odličen moški čevlj iz trpežnega materiala, črn ali rjav boks z močnimi usnjenimi podplati.

PEKO

Z NAŠIM OGROMNIM ZNIŽANJEM CEN JE POSTAL VISOKO-KAKOVOSTNI PEKO IZDELEK PRISTOPEN PRAV VSAKOMUR!

PREPRIČAJTE SE O TEM V VSEH NAŠIH FILIJALAH ŠIROM DRŽAVE.

ZA PEKO ČEVELJ DOBI VSAKDO POLNO PROTIVREDNOST.

KDOR VARČUJE,

PEKO

OBUTEV KUPUJE!

Okusna izbira vseh vrst nogavic, kopit in drugih potrebščin ter vsega potrebnega pribora: »PEKO« kreme, politure itd., ki Vam le pod pristno znamko »PEKO« zjamčijo trajnost oblike, lep sijaj in izgled čevlja.

DIN 95.-

Čevlj za elegantne dame v vseh oblikah, v laku in semišu Din 125.— in Din 145.—

DIN 125.-

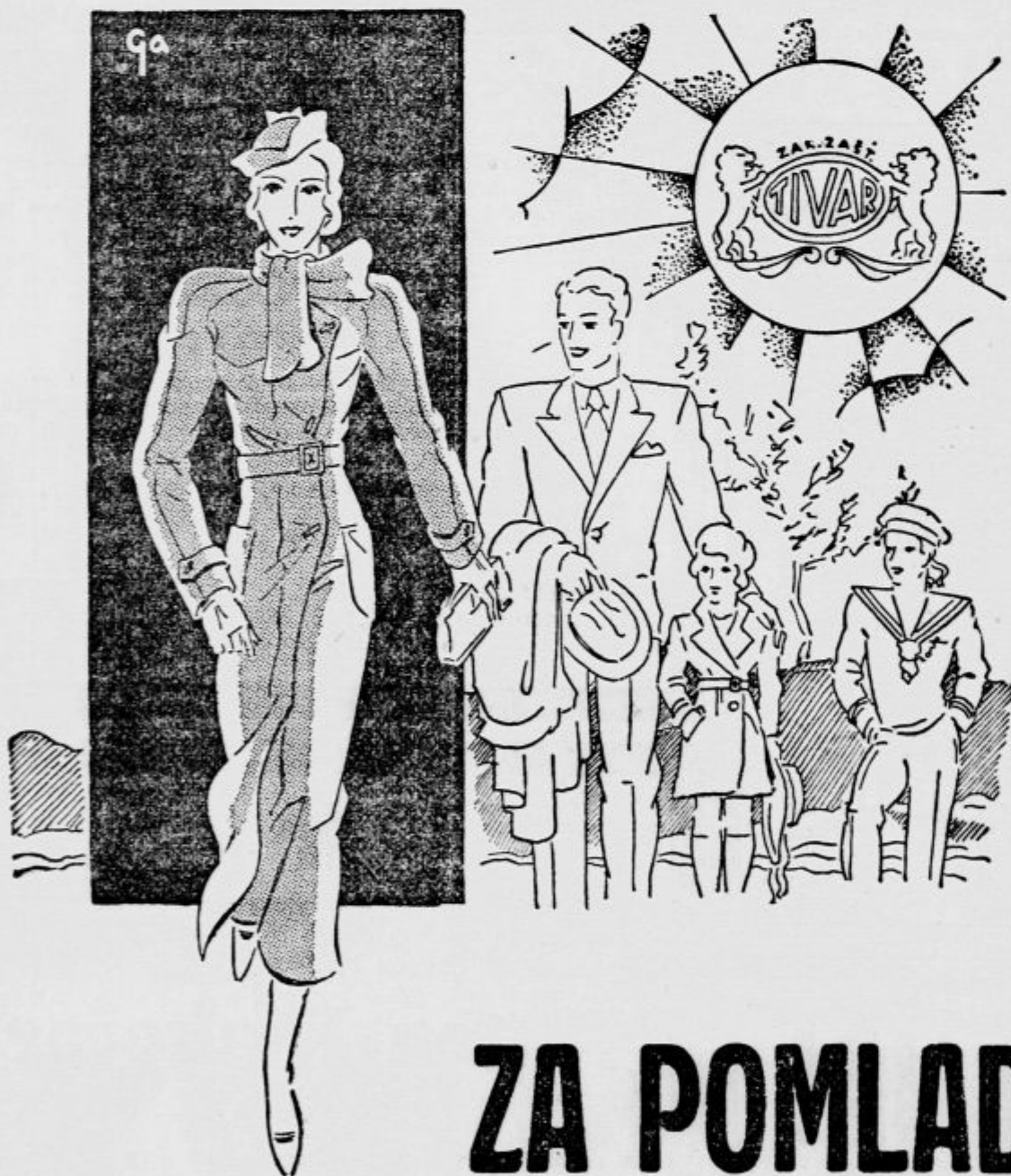

Okusen damski čevlj s pentlo, iz črnega ali rjavega usnja.

DIN 125.-

Udoben čevlj za elegantnega gospoda iz črnega ali rjavega boksa za vsako priliko.

ZA POMLAD

Zakaj TIVAR obleke?

ZATO, KER SO LEPE, DOBRE IN
cenene.

Izdelujemo obleke

ZA VSO DRUŽINO

Prosimo Vas, da se o tem
prepričate v naših prodajalnah

TIVAR

OBLEKE

POMLADITE SI
SVOJ

Radio aparat

Pri nas si lahko nabavite najnovejšo
PHILIPS ELEKTRONKE PROTI TEDENSKEMU
ALI MESEČNEMU ODPLAČILU
Brez velikih izdatkov imate
NOV APARAT

Tehnično posvetovanje brezplačno na razpolago
Sprejemanje v popravilo vseh vrst aparatov

Suttner, Ljubljana 8

Aleksandrova cesta št. 6 — Palača Dunav

Uspeh

za
uspehom

žanje, kdor se ob vsaki
prilici poslužuje
»Jutrovega«
malega oglasnika!

Premog
drva in
KARBO
PAKETI

pri
IV. SCHUMI
Dolenjska cesta
Telefon 29-51

VELIKO IZBIRO!

2973

VELIKO IZBIRO!

NOGAVIC in ROKAVIC

po najnižjih cenah priporoča

OSVALD DOBEIC, LJUBLJANA, Pred škofijo št. 15
NA DEBELO! galanterija in kratko blago NA DROBNO!

Oba,

mož in žena sta zadovoljna, ker sta si
nakupila vse potrebno manufakturno
blago poceni v Trgovskem domu — Ster-
mecki, kateri Vam brezplačno pošlje na
ogled svojo izbrano kolekcijo platna,
gradla, cefirja, sukna, kamgarna, vol-
ne, svile, klota, poplina, kretona, tisko-
vine in drugega manufakturnega blaga.

Stermecki

TRGOVSKI DOM
Tovarna - Perila - in Oblek

Celje št. 20.

Veliki ilustrirani cenik in vzorci
zastonj!

Novosti Šentjakobske knjižnice v Ljubljani

Priljubljeni knjižničar Matija Rode.

Sinclair U. — Pavel Breznik, Alkohol. Roman, 5300.
Vodnik France, Slovenska sodobna lirika, 5304 p.
Silva Trdina ur., Jos. Murna Aleksandrova izbrani spisi, 5305 p.
Kalan Filip, Pustolovci, Streli za hišo, Novell, 5306.
Croce Ben. — Stanko Leben, Zgodovina Evrope v 19. stoletju, 5307 r.
Kump R., Ski, 5308 r.
Kač Janko, Pisane zgodbe, 5309.
Zoščenko M. — I. Vuk, Tako se Rusija smeje..., 5310.
May K., Winnetou I-III, 4721/32; — V gorah Balkana 4795/98; — Po deželi škriparjev 4799/802; — Zuti 4803/06; — Satan in Iskarjot 5114/126; — Sužnji I. 5311/14.

Mann H. — M. Javornik, Velika stvar. Roman, 5323/24.
Kralj Fr., Moja pot, 5331 r.
Stanković B. — Fr. Albrecht, Nečista krl. Roman, 5332.
Bilimović Aleks., Uvod v ekonomsko vedo, 5334 r.
Badjura R., Zimski vodnik po Sloveniji, 5335 r.
Engels Fr. — M. Lavrič, Gospoda Evgena Dühring znanstveni prevrat, 5336 r.
Jeraj Josip, Naša vas. Oris vede o vasi, 5337 r.

Goga St., Temeljni obče metodike, 5338 r.
Kos Milko, Zgodovina Slovencev. Od naselitve do reformacije, 5339 r.
Sewell Ana. — Grisa Koritnik, Črna lepota. Življenjske konje, 5340.
Wells H. G. — B. Rihteršič, Boj z Marsom. Roman, 5341.
Petric K., Bolezni, kako jih spoznamo in preprečimo, 5342 r.

Rejve 1933: Lovec, 5325. — Zenski svet, 5326. — Mladika, 9327. — Planinski vestnik, 5328. — Dom in Svet, 9329. — Gruda, 5330. — Sadjar in vrtar, 5343 r. — Beseda o sodobnih vprašanjih, 5344 r. — Književnost, 5345 r. — Ljubljanski zvon, 5346. — Zor, 5347.

Traven Janko, Mojstriški izpit, 5348 r.
Sinclair U. — M. Javornik, Dolarij. Roman, 5350.
Rupel M., Slovenski protestantski pisec, 5352/53 r.

Zola E. — Alf. Gspan, Germinal. Roman, 5354/56.
Cankar L. ur. iz Cankar, Zbrani spisi XIV, XV, XVI.

Undset S., Ida Elisabeth, 13699 n.
Salten F., Florian, Das Pferd des Kaisers. Roman, 13702 n.

Rachmanova Alja, Milchfrau in Ottakring, 13718 n.
Buck Pearl S., Der junge Revolutionär. Roman, 13719 n.

Ehrenburg Ilja, Der zweite Tag. Roman, 13720 n.
Weber Fritz, Isonzo 1917, 13724 n.

Michelet Jules, Geschichte der französischen Revolution, 13726/30 z.
Sillanpää F. E., Eines Mannes Weg. Roman, 13736 n.

Kurz Isold, Vanadia, Der Schicksalsweg einer Frau, 13737 n.
Brehm Br., Weder Kaiser noch König, Der Untergang der habsburgischen Monarchie, 13738 n.

Das neue Universum (1933), 13743 z.
Futop-Miller R., Macht und Geheimnis der Jesuiten, 13744 z.

Loon H., Der Überwirkliche, 13745 z. — Die Geschichte der Menschheit, 13746 z.
Maurois A., Eduard VII und seine Zeit, 13749 z.

Justi C., Diego Velazquez und sein Jahrhundert, 13748 z.
Feuchtwagner Lion, Die Geschwister Oppenheim, Roman, 13755 n.

Edwards W. H., Paul der Dritte oder die geistliche Gegenreformation, 13757 z.
Lewis Sinclair, Falkenflug, 13763 n.

Kang Younghill, Das Grasdach. Ein Koreaner erzählt sein Leben, 13764 n.
Parmentier Fl., Orkan, Der Weltkrieg von der französischen Seite gesehen, 13772 n.

Rohakidse G., Die gemordete Seele. Roman, 13777 n.
Brod Max, Die Frau, die nicht enttäuscht, 13778 n.

Kisch E. E., Der rauchende Reporter, 13782 n.
Steinberg I., Gewalt und Terror in der Revolution, 13793 z.

Bernhard G., Die deutsche Tragödie. Der Selbstmord einer Republik, 13794 z.
Mittelholzer W., Alpenflug, 13800 z.

Brupbacher-Bircher B., Das Wendepunkt-Kochbuch, 13796 z.
Ullmann H., Durchbruch zur Nationen. Geschichte des deutschen Volkes 1919 — 1933, 13797 z.

Musil R., Torgless, Roman, 13798 n.
Körper Lili, Eine Jüdin erlebt das neue Deutschland, Roman, 13799 n.

Heiden K., Geburt des dritten Reiches. Die Geschichte des Nationalsozialismus bis Herbst 1933, 13802 z.
Kuzj Julius, Die Julischen Alpen im Bilde, 13803 z.

Boschot Ad., Das romantische Leben Hector Berlioz, Die Verwirrungen des Zöglings, 13816 n.
Shaw Bernard, Jünger Wein gärt, Roman, 13821 n.

Gallian Otto, Monte Asolone 1918, 13824 z.
Maske Fr., Schicksale rasen. Meine Weltkriegsodyssee in Russland, Sibirien und Persien, 13825 z.

Neuwirth W., Helden, Der Roman der Isonzo- und Piavekämpfe, 13826 n.

Hamsun Knut, Nach Jahr und Tag. Roman, 13827 n.
Sieburg Fr., Es werde Deutschland, 13833 z.
Cartellieri G., Hilfsplatz D 7 vermisst. Erlebnis eines kriegsgefangenen Arztes, 13834 n.
Ross Colin, Der Wille der Welt, 13835 z.
Karrasch A., Stein, gib Brot! Eine Chronik aus dem Kampfe unserer Tage, 13837 n.
Schaljamin Fedor, Ohne Maske. Erinnerungen, 13840 z.
Alexander von Russland, Kronzeuge des Jahrhunderts, 13841 z.
Dwinger E. E., Wir rufen Deutschland. Heimkehr und Vermächtnis, 13842 n.
Carter H., Tut-anch-Amun. Ein ägyptisches Königsgrab, III, 13843 z.
Balbo Italo, Der Marsch auf Rom. (Tagebuch der Revolution 1922.), 13844 n.
Atlantis, Länder-Völker-Reisen. Jahrgang V., 13847 z.

Vse tu navedene knjige se lahko naroče v knjižarni Tiskovne zadrage v Ljubljani.

Sentjakobska knjižnica v Ljubljani, Kongresni trg 7-I., izposoja vsak delavnik od pol 4. popoldne do pol 8. zvečer najlepše slovenske, srbsko-hrvatske, češke, ruske, poljske, nemške, francoske, italijanske, angleške in esperantoe knjižne ter modne liste vsakomur, kdor se zadostno izkaže. Knjige se pošiljajo tudi po pošti na deželo po vsi državi. Izposojilni rok za te odjemalce tri do šest tednov. Na razpolago tiskani imeniki knjižar. Kupujemo zlasti slovenske beletristične predvojne knjige.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga, 5. smer in brzina vetra, 6. oblakost 1-10, 7. padavine v mm, 8. vrsta padavina. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo druge najnižjo temperaturo.

24. marca
Ljubljana 7, 763,6, 7,5, 88, E1, 10, 0,9, dež; Ljubljana 13, 763,3, 11,9, 77, mirno, 10, —; Maribor 7, 762,5, 9,0, 85, NW1, 10, 0,2, dež; Zagreb 7, 763,0, 10,0, 90, mirno, 10, —; Beograd 7, 762,7, 11,0, 80, SE5, 10, —; Sarajevo 7, 763,7, 4,0, 90, mirno, 10, —; Skopje 7, 764,9, 5,0, 90, mirno, 10, —; Split 7, 760,2, 14,0, 40, ESE4, 10, —; Kumbor 7, 761,0, 11,0, 60, mirno, 10, —; iz Raba ni depeše.
Temperatura: Ljubljana —, 6,8; 13,0, —; Maribor 12,0, 8,8; Zagreb 14,0 10,0; Beograd 18,0, 11,0; Sarajevo 13,0 3,0; Skopje 19,0, 2,0; Split 16,0, 13,0; Kumbor —, 10,0.

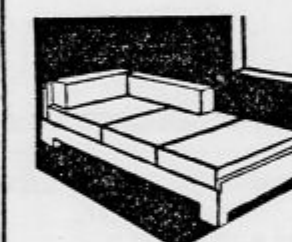
Rabimo

240 METROV CEVI 80 do 100 mm notranjega premera in 120 METROV CEVI 150 mm notranjega premera. Oferte na

PREMOGOVNIK LIBOJE

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 15/I.

Couch zofe

spalne fotelje, otomane, modroce in vse tapetne izdelke nudi solidno in po nizki ceni

RUDOLF RADOVAN

tapetnik

Mestni trg št. 13.

Reklamne cene!

CENEJE KOT PRI RAZPRODAJI

dobite

MOSKE SRAJCE

KRAVATE

NOGAVICE

ROKAVICE

DAMSKE PLAŠČE

ter drugo manufakturno blago

le pri

TOMŠIČ, LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA ŠTEV. 38.

Marija Maver

Pogreb drage pokojnice bo v ponedeljek, dne 26. marca, ob 4.6. popoldne iz mrtvašnice splošne bolnice na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 24. marca 1934.

Zaljujoči soproj IVAN MAVER

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Sporočamo vsem sorodnikom in prijateljem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, sestra, svakinja in teta, gospa

MIRA COSTAPERARIA roj. DEV slovenska koncertna pevka

danes, dne 24. t. m. ob 16. uri po težki bolezni, Bogu vdano, previdna s svetimi zakramenti, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb naše nepozabne pokojnice bo v ponedeljek, dne 26. marca, ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti, Vrtača št. 4, na pokopališče k Sv. Križu, kjer bo položena v rodbinsko grobnico k večnemu počitku.

Ljubljana, dne 24. marca 1934.

Zaljujoči soproj arh. JOSIP COSTAPERARIA; TONI, OLGA, LORI, sestre; EDUARD, brat; rodbine dr. DOLJANOVA, DEVOVA, dr. RANKLOVA, BELČICEVA.

Iz življenja na deželi

Iz Kamnika

ka—K omlitju brezposelnosti bi mnogo pripomogla gradnja ceste iz Črne čez Volovjek na Luče, kjer bi dobilo zaslužek znatno število delavcev iz Črne in Tuhijske doline, ki jih danes najbolj tare revščina in pomanjkanje. Načrti za to važno prometno cesto med Črno in Savinjsko dolino so bili gotovi že leta 1931. in lokalni interesni kamn. sreza so takrat podpisali posojilo 700.000 Din kot 500-stoini prispevek k gradnji ceste do bivše kranjsko-stajerske meje na Kranjskem raku. Tudi v banovinski proračun je bila že vnesena enaka postavka, ki je pa pozneje izostala.

ka—Sezona občnih zborov je v glavnem končana. Pred kratkim so zborovali obrtniki, v torek pa bodo na štni ob 19. zborovali hišni posestniki. V kratkem bo še občni zbor podružnice SPD, katero čakajo v letošnjem letu važne naloge, pa tudi gostilničarji se pripravljajo na svoj občni zbor.

ka—Kino Kamnik predvaja danes in jutri film »Špijonka E3«. Danes predstavi ob 16. in 20. Zvočna predigra.

Iz Hrastnika

h—Dva važna občna zbora. Glasbeno društvo je imelo v četrtki v Sokolskem domu svoj občni zbor, ki ga je vodil društveni predsednik rudniški ravnatelj g. inž. Drolz. Pri volitvah je bil po zadovoljivih poročilih odbornikov izvoljen dosedajni odbor. Letos bo društvo praznovalo 15 letnico svojega obstoja in bo ta jubilej 13. maja proslavljen s koncertom. K sodelovanju bodo povabljeni vsa okoliška pevstva društva. Na občnem zboru je bilo tudi sklenjeno, da se bo društvo udeležilo župnega koncerta Hubadove župe na binkoštni ponedeljek v Ljubljani. Izražena je bila tudi želja, naj bi se društveni koncert prošle nedelje, ki je v vsakem oziru izborni uspel.

prenašal po ljubljanski radio postaji. — Gostilničarska zadruga za Trbovlje, Hrastnik in Dol pa je zborovala v sredo v Dolinški gostilni in se je zborovanja udeležili tudi sreski načelnik g. Kosi. Zborovanja se je udeležilo 77 odstotkov članstva, ker so bila na dnevnem redu eksistenčna vprašanja gostilniške obrti.

h—Za odpravo velikega nedostataka. Pred dnevi smo omenili, da bi bilo zelo potrebno odkopanje hriba blizu Logarjeve žage in zravnjanje z banovinsko cesto. Potreba tega dela se je izkazala že mnogokrat, kajti spomladi se prav na tem mestu s pobočja strmega hriba trga kamenje ter valji na cesto v veliko nevarnost pasantov in voznikov.

h—Kino predvaja danes zgodovinski film iz časov preganjanja kristjanov »Quo vadis?«, kulturni film in tednik.

Iz Ptuj

h—Nov komandant mesta. Na mesto g. podpolkovnika Sarca je imenovan major Pavle Manojlovič, ki je že tudi prevzel povelje. Novemu komandantu želimo, da se bo istotako vživel v našem mestu kakor njegov prednik.

h—Skupščina sreske organizacije JNS bo danes ob pol 9. uri v spodnji dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu je med drugim tudi poročilo narodnega poslanca g. Petrovarja in volitve novega odbora.

h—Obračun sreskega cestnega odbora za 1931-32 izkazuje dohodkov 3.550.168 Din izdatkov 3.488.283 Din, preostanek 61.885 Din se je prenesel na proračunsko leto 1932-33.

RAKKE. Ker pade 2. aprila letos na praznik, bo sejem v torek dne 3. aprila.

RIBNICA. Quo vadis? — Kam greš Gospod? je najnovejši zgodovinski film, ki ga predvaja danes ob 15. in 20. zvočni kino Sokolski dom. Za doživetje Paramountov zvočni tednik. Za veliko noč pa zapoje Jan Klepura v filmu »Zbogom ljubezen«.

SV. LENART V SL. GOR. Prav lep užitek so nam nudili v nedeljo 18. t. m. naši diletanti na sokolskem odru, ki so uprizorili Remčeve »Užitkarje«. Reči se mora, da je bila igra vsestransko odlično podana in igralci so želi splošno priznanje. Glavno vlogo užitarja je podal g. prof. Sirk vseskozi doživljeno in globoko občuteno. Pa tudi vsi ostali igralci so bili popolnoma kos svojim vlogam. Režijo je vodil g. Janež. Pred igrjo je imel g. Rogl lepo zasnovan govor o Jurčičevem življenju in delu. Takih prireditelj, bi si želeli še več. — Kakor čujemo, bo začelo naše Tujsko-prometno in olepševalno društvo z novim intenzivnim delom. Ima lepe načrte za olepšanje trga in za pospeševanje tujskega prometa. Bavi se zlasti z vprašanjem, kako zgraditi za naš trg prepotrebno kopališče. To idejo prav toplo pozdravljamo. Sploh je opaziti letos pri nas pravo delovanje pri vseh društvi; prednjači seveda naš Sokol. Jadranska straža je dobila svoj krajevni odbor. Močno se je dvignilo zanimanje med našim prebivalstvom za visoke in lepe cilje JS.

ŠOSTANJ. Občinska organizacija JNS za mesto Šostanj je imela v ponedeljek 19. t. m. ob 20. članski sestank, katerega je otvoril g. dr. Fran Mayer. Po uvodnih besedah g. župana je povzel besedo narodni poslanec g. dr. Bogomil Vošnjak, ki je najprej opravil svojo odsotnost na redni skupščini, ker je bil zadržan kot govornik v proračunski d-bati. Gosp. poslanec je podal v daljšem govoru pregledno sliko naše zunanje in notranje politike in mu je občinstvo pozorno sledilo. Po sestanku se je razvila živahna debata, v katero je poseglo predvsem dšlavstvo in obrtništvo zaradi obupnih razmer, ki obstojajo v teh vrstah. Ob 24. je g. dr. Mayer sestanek zaključil.

Pristopajte
k „Vodničkovi družbi“

RAZUMEN TRGOVEC NE UGIBA

kje bo oglaševal, ker ve, da ima le dnevnik z vedno polnim malim oglasnikom maso kupnomočnih čitateljev.

Inšpektorije in zastopnike

s fiksumom in provizijo za mesto in okolico s takojšnjim nastopom
i š č e Zavarovalnica — ANKER — Ljubljana
Kralja Petra trg št. 8. Začetniki se poučijo.

Foto-amateriji!

Obiščite skioptično predavanje

s preko 150 diapozitivov o Leici kot univerzalni kameri, katero bo imel g. Anton Baumann od tt. Leitz v ponedeljek ob 20.30 v dvorani Delavske zbornice. — Brezplačne vstopnice v vseh fototrgovinah. 3106

Ne trajte svojega dragocenega časa!

Ne dražite svoje kože z dolgotrajnim miljenjem in vtiranjem!

Obrijte se z

„RAZVITE“ KREMO
BREZ MILA
BREZ ČOPIČA
BREZ VODE

in brez izgubljanja časa, obenem daje Vašemu obrazu potrebno nego in hrano krema

Dobiva se v vseh boljših trgovinah.

Glavni zastopniki za Jugoslavijo:

Milovanović i brat, Beograd, Knez Mihajlova 39. Tel. 21-124

RAZVITE

RAZPRODAJA!

KLOBUKI MODNI Din

29

IZ ZAJČJE
DLAKE

Din

98

SAMO
KRATEK
ČAS!

A-JINROVEC nar. K-JOSS
LJUBLJANA MESTNI TRG

Taninski KOSTANJEV LES

kupujemo po najvišji ceni

proti takojšnjemu plačilu. Ponudite na poštni predal 1 Celje.

FRANC SKUHALA

žandarmerijski narednik-vodnik v pokoju

danes, dne 24. marca 1934, v 62. letu starosti, po kratkem mukepolnem trpljenju, previden s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zapustil.

Pogreb dragega nam nepozabljenega bo v ponedeljek, dne 26. marca, ob 10. uri izpred hiše žalosti na pokopališče Sv. Petra v Gornji Radgoni.

Gornja Radgona, 24. marca 1934.

3101

Zaljujoči ostali.

IVAN POSEB

poštni poduradnik v p.

Predragega pokojnika bomo spremlili dne 25. marca ob 15. uri iz mrtvašnice v Pobrežju k zadnjemu počitku. Sv. maša zadušnica bo darovana v ponedeljek, dne 26. marca, ob 8. uri v frančiškanski cerkvi.

Ohranimo dobrega atka v najlepšem spominu.

V Mariboru, dne 23. marca 1934.

TEREZIJA, žena; MARICA, hči; MEDVED JANKO, višji kontrolor drž. žel., zet; BOJAN, vnuk; NADA in CVETKA, vnukinji, ter ostalo sorodstvo. 3107

Občina Ljubljana

Mestni pogrebni zavod

KOVAČIČ ANTON, tovarnar in posestnik, sporoča v svojem in v imenu ostalih sorodnikov žalostno vest, da je njegov ljubljani oče, gospod

Anton Klakočar zasebnik

v soboto, dne 24. marca, Bogu vdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v ponedeljek, dne 26. marca, ob 4. uri popoldne iz mrtvašnice Zave-tišča sv. Jožefa, Vidovdanska cesta 9, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 24. marca 1934.

Zahvala.

Za iskreno sočutje povodom izgube naše drage mame, stare mame, tašče, gospe

MARIJE JANEŽIČ

se vsem najiskreneje zahvaljujemo. Pred vsem pa smo dolžni iskreno zahvalo preč. duhovščini, zlasti župniku g. Janku Barletu in šentjakobski Marijini družni, ravnateljstvu OUZD, šefzdravniku g. dr. Ivanu Zajcu, gg. zdravnikom in uradništvu OUZD in vsem, ki so spremili drago mamo na njeni zadnji poti. Vsem presrečna hvala!

Ljubljana, dne 24. marca 1934.

Dr. PAVEL JANEŽIČ sin; MARIJA VODISEK, hčerka in ostali sorodniki. 3105

CENE MALIM OGLASOM

Po 60 par za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za šifro ali dajanje naslovov plačajo oni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 12.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 2.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na šifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pismu obnem z naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun. Ljubljana št. 11842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičočna se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Službo dobi

Jeseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

Slasličar, pomočnik
vajejnostnega dva, popopolnoma vešč v vseh dobi takoj mesto. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Brivskega pomočnika
mladega, dobro in hitro moč, takoj sprejme. A. Boder, Kamenik. 9301-1

Dva krojačka pomočnika
specijalizirani za dame, plačilo, a enega za velike fi- ne komade, sprejemajo v vsakem mestu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Frizerko
bi dobro frizira, sprejme Kapne Fendi, Ljubljana, Aleksandrova 4, pava- ka. 9187-1

Ljuba Jurković:
MALA KRALJICA NOCI

(Ilustriral V. Mazi)

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

35

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

36

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

37

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

38

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

39

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

40

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

41

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

42

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

43

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

44

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

Restavrat. službo

na Boon odda aprava SPD, pošla Podpat, le popravila, kakozema, ki bi okrožena poletu tudi gorod. Samostojno: 3000 Din. 9196-1

Autobus, poduzeće
v Dalmaciji, traja sofera i konduktora v stalno poslo- Poročilo 10.000 Din kan- sije v gotovinu. Osebo po- dogovoru. U obzir dolazi sofer stružnik. Ponudbe na J. Dukić, Gradec. 9309-1

Manufakturnistinja
popolnoma samostojna, dob- mesto v vsaki trgovini in Sav. dol. Stanovanje in hrana v hiši. Plača po- dogovoru. Ponudbe na o- glasni odd. »Jutra« pod »Manufak- turistinja 1. maj 1934.« 9148-1

Kuharico- voditeljico
iska javna kuhinja v Ma- rioru. Menene ponudbe z opisom sadenja prave v- vodstvu veliki kuhinje. Je po- štati na naslov: Javna kuhinja, Maribor, Stom- škovo trg 6. 9136-1

Frizerko
bi dobro frizira, sprej- me Kapne Fendi, Ljubljana, Aleksandrova 4, pava- ka. 9187-1

Ljuba Jurković:
MALA KRALJICA NOCI

(Ilustriral V. Mazi)

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

35

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

36

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

37

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

38

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

39

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

40

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

41

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

42

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

43

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

44

Med vrati stolpa so se pokazali čuvari s svetilkami v rokah. Lili in šarik sta se globoko priklonila staremu čuvarju in ga poprosila pomoči: »Pomagajte, ljudje kr- škanski, ponesrečena sva, božja roka in morski valovi so naju prinesli k vam! Stari čuvar je je takoj sprejel. Bil je dobri pritiklavce Bisernik, ki mu je bilo že več ko sto let.

Zagrebska tvornica

testenin in keksov isše s 1. aprilom dva predelavca zvezila in samostojna enega za tvornico testeni- na enega za tvornico keksov. Pismene ponudbe z navedbo doseženega zapa- sištevila in zaloga piše po- štati na »Testenine« za- greb, glavna pošta, post. pret. 347. 9360-1

Vrtarja
odm. nožnega čuvara, sta- rena 40 let, poročenega, za stalno išče tovarna na Saveljem. Ponudbe pod »Vrtarja« na oglasni odd. »Jutra«.

Vajenica in pomočnika
takoj sprejme K. Temel, edlar, inženir in avio- inženir, Dragorag. 9146-1

Urar, pomočnika
samostojnega, zvezilnega, odlični zlet, in op. popravil z popolnim posredjem, sprejemam za po- štati na Rabu. Janko Jasbec, Crikvenica. 9155-1

Fotografski atelje
išče dobro izurjenega po- močnika ali pomočnico. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Samo- stojna«.

Varuhinja
Ljubljano otrok. Mesto in pošteno, sprejme fina rod- vena, z dolgiimi avtorizaci- ji, sprejemam takoj. Po- nudbe pošliti na oglasni odd. »Jutra« pod »Sa- lara«.

Pletilje
izurjene v izdelavi jum- perjev in nogavice na plošč- natem stroju, sprejme Krap- pec, Trakovčanska ul. 21. 9301-1

Natakarica
ki razpolaže s kaveljo — dobi službo v boljši go- stinji v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«.

Hlapca
veščega konji in vseh kmetijskih opravil, zvezil- nega, z dolgiimi avtorizaci- ji, sprejemam takoj. Po- nudbe pošliti na oglasni odd. »Jutra« pod »Sa- lara«.

Klaviarista
privatnega, s etrantskim instrumentom: klavir, obe- ali vilo, sprejemam. Po- nudbe pošliti na Dubro- vaki Kurohester, Nastop takoj. 9345-1

Vrtinar, pomočnika
mladega, zvezilnega, po- štati na oglasni odd. »Jutra« pod »Vrtarja«.

Dobrega vrtarja
sprejemam takoj, pošliti na oglasni odd. »Jutra« pod »Vrtarja«.

Praktikantko
za zobozdravniško asistent- ko iščem. Pismene ponudbe z opisom sadenja prave v- vodstvu veliki kuhinje. Je po- štati na naslov: Javna kuhinja, Maribor, Stom- škovo trg 6. 9136-1

Šofer
15-20.000 Din kavelje, dobi službo k novem tri- toskemu avtomobilu. Oga- siš se je med 10. in 12. ara na Dvorcem trgu 31/2. 9296-1

Šiviljsko pomočnico
privatno v plaših in ko- stumih, sprejme modni ate- lje Fani Jager, Ročjeva cesta — nova hiša. 9291-1

Frizerko
perfektno, išče za 1. april Turk, Miklošičeva cesta. 9309-1

Kuharica za vse
rednih let, sprejemam k trem osebam. Naslov v ogl. odd. »Jutra«.

Zvesto služkinjo
zdravo, snažno, dostoj- no in delavno, kot so- bile pred vojno iščem. Pospravljala bi boljše kuhati in ostala dela k boljši družini. Ponudbe pod »Zvesta« na oglasni odd. »Jutra«.

Krojačka
z 2000 Din sprejemam kot samostojna delavica, radi- vojščine. Naslov pri po- druzniku »Jutra« v Celju. 9373-1

Gaterist
samostojnega, vajen- brašenja — trenje in pri- dobi službo. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« v Celju pod »Zmožen«.

Zakonski par
brez otrok, išče službo majerja na kakem posestvu. Jofa Per, Lave pri Celju. 9318-1

16letni fant
brez staršev, zdrav in krep- kak, sprejme vsako službo. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Plachni natakar
s kaveljo, išče mesto pr- so. Naslov v oglasni odd. »Jutra«.

3000 Din
dom tistemu, ki mi pre- dobi službo pri minist- tremanju ali službo. Po- nudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Zmožen«.

Pisarniško mesto
all kot blaginjska, pri- ključna, v ločna gospo- dištva. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Vestna uslužbenka«.

Tape, pomočnik
ma, išče kjer koli službo. Naslov pri minist- tremanju ali službo. Po- nudbe na oglasni odd. »Jutra«.

Vrtinar
dobro izurjen, sprej- me, Božji, Post na Bakovo. 9304-2

Šofer
15-20.000 Din kavelje, dobi službo k novem tri- toskemu avtomobilu. Oga- siš se je med 10. in 12. ara na Dvorcem trgu 31/2. 9296-1

Dobra kuharica

srednje starosti, ki mi pre- dobi službo v hotelu, pri- ključna, v ločna gospo- dištva. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Vestna uslužbenka«.

Vdova
s velikim kapitalom, želi službo gospodinj- stva. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Vestna uslužbenka«.

Starejša kuharica
samostojna, želi po- štati, išče stalno službo zvezilnega, govori tu- di nemško. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Dobro kuhanje«.

20letno dekle
želi službo na gostilni v Ljubljani, Kranju ali okoli- ni. V posred. ureh bi sprejela vsako gostilni- ca. Naslov v aprilu. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Priloga in postena«.

Gospodinja
s manjšim tuji jezikom in strojevala, išče primer- no zaposlitev. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Priloga in postena«.

Prvovrstna krojačica
se pripravlja na izpise ob- le, kotumov in plaščev na dom. Terezija Čelovar, Vogarova ulica 12. 9233-2

Služkinja
vajejnost v hišni del in nekoliko kuh. išče službo s 1. aprilom. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Kuhinjske učence
sprejme večja boljša kuhinja v Ljubljani takoj ali pozneje. Ponud- be na ogl. odd. »Jutra« pod »Praktična kuhari- ca«.

Pouk
jeseda 1 Din davek 2 Din za šifro ali dajanje na- slov 5 Din Najmanjši znesek 17 Din

J. Čehova
šolska šola Tyrševa cesta 36. Redni tečaj počin 3. aprila. — Zahtevajo prospekt. 9337-4

Revna akademika
instruirna vse predmete mi- je šole in zadetnike latin- ščine. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Nemščino
in slovensčino prvotno poučuje pro- fesor. Naslov v oglas- nem odd. »Jutra«.

Profesor poučuje
vse predmete I. in II. gim- nazij, razreda. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Šoferska šola
I. Gaberščik boljši komar za šoferske izpise, Ljubljana, Slovni- ka ulica št. 6 — garaža Stupica. 9311-4

Službe išče
jeseda 30 para. davek 2 Din za šifro ali dajanje naslovov 5 Din Najmanjši znesek 12 Din

Hotelski sluga
izurjen tudi za vauarja, išče mesto kamor koli; po- seduje vseh potrebni in- strum. in prevoznih orodij; zmožen tujih jezikov Le- ban, Trnovska ulica 25. 9181-3

Trgovski pomočnik
mlad, govori nemško, slo- vensko in srbohrvatsko, zmožen kavelje 6.000 Din, išče službo takoj. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Kot kuhar. učenka
išče mesto dekle v hotelu ali restavraciji. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Službo sluge
all eklatične iščem. — Vešč sem tudi tesarstva. Prevezam tudi kaj ali- noga. Jancman, v bepe- mitalnih 92.000 Din. Po- nudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Zmožen«.

Šofer
valen vseh popravil, z večletno prakso na avto- mobilu, išče službo. Gre ta- di samo po potrebi. Na- slov v oglasni odd. »Jutra«.

Boljša dekle
vajejnost v hišni del in nekoliko kuh. išče službo s 1. aprilom. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Dekle
ki zna kuhati, šivati in popravljati, išče službo pri dobri družini. Najve- je zmožen 15. aprila. Po- nudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Zmožen«.

Šofer
valen vseh popravil, z večletno prakso na avto- mobilu, išče službo. Gre ta- di samo po potrebi. Na- slov v oglasni odd. »Jutra«.

Zakonski par
brez otrok, išče službo majerja na kakem posestvu. Jofa Per, Lave pri Celju. 9318-1

16letni fant
brez staršev, zdrav in krep- kak, sprejme vsako službo. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Plachni natakar
s kaveljo, išče mesto pr- so. Naslov v oglasni odd. »Jutra«.

3000 Din
dom tistemu, ki mi pre- dobi službo pri minist- tremanju ali službo. Po- nudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Zmožen«.

Pisarniško mesto
all kot blaginjska, pri- ključna, v ločna gospo- dištva. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Vestna uslužbenka«.

Prodajalka- blaginjska

z delno prakso, priključna, v ločna gospo- dištva. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Vestna uslužbenka«.

Vdova
s velikim kapitalom, želi službo gospodinj- stva. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Vestna uslužbenka«.

Starejša kuharica
samostojna, želi po- štati, išče stalno službo zvezilnega, govori tu- di nemško. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Dobro kuhanje«.

20letno dekle
želi službo na gostilni v Ljubljani, Kranju ali okoli- ni. V posred. ureh bi sprejela vsako gostilni- ca. Naslov v aprilu. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Priloga in postena«.

Gospodinja
s manjšim tuji jezikom in strojevala, išče primer- no zaposlitev. Ponudbe na oglasni odd. »Jutra« pod »Priloga in postena«.

Prvovrstna krojačica
se pripravlja na izpise ob- le, kotumov in plaščev na dom. Terezija Čelovar, Vogarova ulica 12. 9233-2

Služkinja
vajejnost v hišni del in nekoliko kuh. išče službo s 1. aprilom. Naslov v oglasnem odd. »Jutra«.

Kuhinjske učence
sprejme večja boljša kuhinja v Ljubljani takoj ali pozneje. Ponud- be na ogl. odd. »Jutra« pod »Praktična kuhari- ca«.

II. II.

12

Krinka proti krinki

Roman

Keeper je bil očitno v hudi zadregi. Boječe se je ozrl in zapetel:

»Povelje od zgoraj. Vse blagajne je treba pregledati.«

»Zakaj?«

Mož se je nagnil daleč čez točilnico. Vse glave so bile mahoma okoli njega, kakor roj čebel. Tako tiho je bilo v baru, da si slišal morje, kako je pluskalo zunaj.

»Gospoda, strogo zaupno vam povem, da je pravkar izginil dragoceni lišp iz šatulle kneginje Alvenslanske, čeprav ga je kneginja sama stražila.«

Ko je tako govoril, je keeper tiščal svojo blagajno in držal za ključ.

»Vraga, to je bil po tem takem pravi napad?«

»Nikakor ne, gospoda... saj to je tisto, kar je pošastnega in skrivnostnega v vsej stvari... Lišp je izginil iz šatulle na povsem zagoneten način.«

»In kako so opazili, da ga ni več?«

»Kneginja je hotela opustiti svojo stražo in se obleči za večerjo. Iskala je prstana, ki ga je hotela natakati, in odprla šatullo... Lahko si mislite!... Kapitan je bil malo prej v kabini in se je ponudil, da zaklene šatullo v ladijski trezor. Kneginja pa niti njemu ni zaupala in mu ni dala, da bi bil odnesel šatullo. Pri tem je pokazala kapitanu svoje dragulje. Niti enega ni manjkalo.«

Tisti mah smo zagledali kapitana, ki je z obrazom nabuhlim od besnosti hitel s stewardom Wimblersom mimo vrat. Slišali smo samo košček pogovora. A ta košček je zadostoval, da nas je spravil vse v novo razburjenje. Kapitan je bil rekel:

»... in, vraga, še enkrat vam povem, da se kneginja moti. Mene vobče ni bilo v njeni kabini. Ako ni bil sam satan...«

Vsi smo se z grozo spogledali.

Vraga, kaj se je torej godilo na tej ladji? Ali je bil med nami čarovnik? In v čigavi krinki se je skrival? Ali se je bil lotil tudi že mojega kovčega, in kaj je bil rekel, ko je našel kaseto? Groza me je obhajala, kakor tisto noč v konzulovi vili. Zaradi dogodkov tiste strašne noči sem bil na tej ladji — v drugi podobi. Spet se je vnel boj, boj krinke proti krinki. Kako se bo končal?

»Dvojni kozarec!« sem zaklical barkeeperju. »Tri sto medvedov, potreben sem ga!«

Sam satan je med nami

Keeper se ni odzval moji želji; niti zmenil se ni, da bi mi natočil pijačo. Prestrašeno je bučnil v nas.

Z drobnimi, rezkimi vzkriki je zaklical:

»Iz... moje... blagajne sta pravkar... izginila dva svežnja dolar-skih bankovcev... Sto dolarjev... Sto dolarjev... Tedenska blagajna...«

Vsi smo bili kakor hromi. Samo pater se je križal in z grozo povzdigoval oči v nebo.

Keeper je bil spet oživel in je štel in štel... škal in škal in obračal blagajno na vse strani. Debele potne kaplje so mu pokrivalo čelo.

In spet in spet je histerično vzklikal:

»Sto dolarjev... Tedenska blagajna... Sto dolarjev...«

Res, dokler bom živ, ne bom pozabil nejeverne groze, ki se je zrcalila na njegovem obrazu. In vendar sem prepričan, da so bili vsi drugi okradenci takisto prepadeni, ko so zapazili svojo izgubo. Edini izjemi sta bila morda madame Antoniewska in mnogokratni milijonar Adam Fergus. Vsekako je bil na ladji nenavadno spreten in hladnokrven tat. Morda je bil prav zdajle med nami. Kdo je mogel z gotovostjo soditi o tem?

Kar neverjetno je bilo, kaj vse je bilo pokradenega v zadnjih štiri in dvajsetih urah, pokradenega s spretnostjo in drznostjo, ki je dajala tatvinam skoraj pošasten značaj.

Prav gotovo, tat ali vođa tatinske tolpe je bil veleum: izpred nosu je kradel ljudem dragocenosti, ne da bi pustil za seboj le najmanjšo sled. Neprijemljiv je bil, nedosegljiv, neviden, in vendar

vsako minuto povsod pričujoč.

Nastalo je bilo ozračje občega nezaupanja. Drug je imel drugega na sumu. Kakor risi smo prežali drug na drugega. V vseh srcih je plapolal sum. Vsak je skrivaj opazoval najmanjši gib svojega sosedu — in kakšen je bil uspeh? Tisti, ki je kradel, je kradel dalje. Z neizpremenljivim mirom, z neizpremenljivo zanesljivostjo in nezmotljivostjo si je izbiral najboljšo in najdragocenejšo lastnino potnikov.

Tat je moral biti eden izmed nas. Že četrte ure ni bil nihče zapustil bara. S strašnimi pogledi smo opazovali drug drugega. Vem samo, da nam je vsem sili rdečica v obraz. Kar treslo nas je od togote in sramu, da je moral pasti sum prav na nas, ki smo sedeli tukaj.

Nihče ni rekel besedice. Samo naši pogledi so se srečavali, se ogibali drug drugega, se spet srečavali in zadevali drug ob drugega kakor ostrine mečev...

Pater je mrmral nekaj o Antikristu, a nihče se ni zmenil zanj.

Zdajci je rekel krhek glas:

»Preden odidem iz bara, želim, da me preišče ladijski detektiv Young...«

V prvem trenutku so vsi zastrmeli v tistega, ki je bil izpregovoril. Seveda, to je bila edina možnost, da se očistimo suma, ki je bil padel na nas vse.

»Mr. Young naj pride!«

»Nihče ne sme zapustiti tega prostora...« je zavpil debeli pivovarnar Fred Anram in z zariplim obrazom divje pogledal okoli sebe.

»O, kar pustite tistega, ki bi se rad izklučil, naj le gre!« je prežeče zaklical nekdo drugi in obletel naše obraze z očmi.

Mr. Young je stopil skozi vrata. Vse oči so se obrnile proti ladijskemu detektivu.

Young je bil majhen, živahen gospodek z okroglim trebuškom in še bolj okroglo, plečasto glavo. Dobro življenje na ladji ga je bilo kar nekam od sile odebelilo. Lahna jutranja zarja, ki mu je sijala z mesnatega nosu, je pričala o tem, da je bila progla, s katero se je vozil, znana zaradi dobrih bordoških vin.

Praktičen v vsakem vremenu!

Hubertus plašč iz volnenega cibelin-lodna v enovrstni fazoni s pasom ali brez, v zeleni barvi

Din 290.—

Hubertus plašč iz čistega volnenega cibelin-lodna, izdelan zelo skrbno v dvovrstni fazoni (kot na sliki) s pasom, trikratnimi rameni, nepremočljiv, v zeleni temnosivi, svetlo sivi, drap ali modri barvi

Din 350.—

GOSPODJE IZ VEN ZAGREBA
naj naroče po svojih osebnih merah. Pakete preko 250.— Din pošljemo franko.

Ostalo izbero nudl naš glavni katalog, ki ga pošljemo brezplačno na zahtevo takoj.

MOŠKI PLAŠČI II. NADSTROPJE

Kastner & Ohler
Zagreb.

HOTEL ŠTRUKELJ, Ljubljana

z najmodernejšim komfortom opremljene sobe od Din 26 naprej. — Prvovrstna restavracija. — Opoldanski menu Din 12.—, večerni Din 10.—. 2961

RODITELJEM

priporočamo za rodbinske ude, ki so bledih lic, slabih živcev in ki nimajo teka

Energin

ZA JACENJE
KRVIL
ŽIVCEV,
TEKA

Odrasli 3 likerske kupice na dan; деца 3 male žličice na dan. ENERGIN v lekarnah: steklenica Din 35.— R. S. B. 2757/32.

Če si kupec za kolo, kupi le novo

PUCH

CHROMIRANO KOLO

ki ti ne rjavi in imel ga boš 10 do 20 let.

Dobiš ga le pri tvrdki

IGN. VOK, LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica, ali v podružnicah v Kranju in Novem mestu. 2969

Izgasi v „Jutru“ imajo
„figuren uspeh“

ZAHVALA

Za prisrčne dokaze iskrenega sožalja ob nenadomestljivi izgubi našega nepozabnega soproga, ateka, brata, strica in svaka, gospoda

FRANCA VUGA

trgovca in gostilničarja

najprisrčnejša hvala. Globoko zahvalo dolgujemo čč. duhovščini, pred vsem domačemu g. župniku za ves trud in tolažilne besede. Usojamo si izreči toplo zahvalo okrožnemu zdravniku g. dr. Rakežu in primariju g. dr. Steinfelserju, kakor tudi direktorju ljubljanske mestne ženske realne gimnazije g. dr. Jugu, cenj. ondotnemu profesorskemu zboru in požrtvovalnim dijakinjam III.b razreda istega zavoda za podarjeno cvetje in izkazano sočutje. Srčno hvaležni smo tudi domačemu podnemu uradništvu, obitelji g. Lekana, ge. Jagerjevi, prostovoljnemu gasilnemu društvu Sv. Vid in tamošnjemu pevskeemu zboru za ganljive žalostinke. Številnim darovalcem prekrasnih vencev in cvetja, dalje vsem, ki so prihiteli od blizu in daleč ter spremili blagega pokojnika v tako veličastnem številu na njegovi zadnji poti, iskreni: Bog plačaj!

Grobčno, dne 24. marca 1934.

Zalujoči ostali.

Išče se

Bulić Fran

rodom iz Istre, sedaj baje nekje okrog Trbovelj, Celja ali Maribora.

On sam ali kdor zanesljivo ve njegov naslov naj (proti povračilu stroškov) *akoj brzojavno sporoči:

dr. Vlad. Knaflič
odvetnik

Ljubljana, nebotičnik

ORIGINALNA FRANCOŠKA

„Eclair Vermorel“

je najboljša pršilnica na svetu. Deli za pršilnico po najnižjih cenah. Glavno zastopstvo BARZEL d. d. Subotica. Zatevajte cenik. Dobiva se povsod. 2930

ZAHVALA

Za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja ob priliki prerane smrti našega ljubljenga in skrbnega soproga, očeta, starega očeta, brata, strica in tasta, gospoda

Janeza Kobilice

vrtnarja

izrekamo vsem najiskrenejšo zahvalo. Posebno se še zahvaljujemo zdravniku g. dr. Venceslavu Arku za veliko požrtvovalnost in skrb, ki jo je imel pri zdravljenju pokojnika, »Združenju vrtnarjev«, ki je pokazalo svojo veliko naklonjenost do pokojnika poleg cvetja tudi s častnim spremstvom, pevskeemu društvu »Ljubljanski Zvon« za sočutno petje in spremstvo, dalje vsem mnogobrojnimi darovalcem prekrasnega cvetja in vsem, ki so spremili blagega pokojnika na njegovi zadnji poti!

Vsem najiskrenejša zahvala!

Pokojniku bodi ohranjen blag spomin!

Zalujoče rodbine

ZAHVALA

Vsem, ki so se v boleznih ali ob smrti kakorkoli spomnili našega nepozabnega očeta, gospoda

FRANA TRDINE

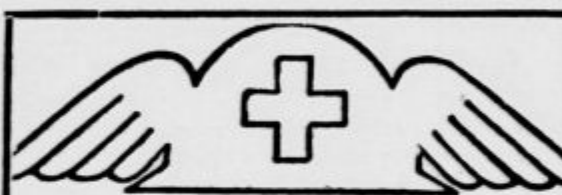
mest. rač. ravnatelja v p.

izrekamo svojo najglobljo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo g. dr. Otmariju Kraju za vso prijateljsko skrb, ki jo je vsa leta požrtvovalno izkazoval našemu očetu, senatorju g. Ivanu Hribarju za ponovne izkaze prijateljske naklonjenosti ter preč. o. Angeliku dr. Tomincu za duševno tolažbo. Iskreno se zahvaljujemo tudi vsem, ki so darovali cvetje ter vsem, zlasti pa mestnim uslužbencem z županom g. dr. Pucem na čelu, ki so spremili pokojnika na njegovi zadnji poti.

Ljubljana, dne 25. marca 1934.

Zalujoči ostali.

Švicarski vzorčni

velesejem

v BASEL-u

od 7. aprila do 17. aprila 1934.

Znatni popusti za potovanje

Informacije in sejemске legitimacije pri vseh potniških uradih in pri ŠVICARSKEM KONZULATU v Zagrebu. 2899

ODPRODAJA

DAMSKÉ KONFEKCIJE

POD LASTNO CENO

Avugst Iglič, Tavčarjeva 8

Kurje perje

nečohano kg po Din 4.—

Iz skladišča Maribor razpošilja po povzetju
VLJEM ABT. EKSPORT MARIBOR.
Najmanjši odjem 15 kg. 2017

Magistra

ali magistro

z večletno prakso in znanjem nemšk. jezika

Išče za stalno

lekarna SAVOST, Maribor.

PRVOVRSTNA IZBRANA

vina

letnik 32 in 33 lasten pridelek se ceno 3060

JOSIP FLICK

FRAM pri Mariboru

Pomlad
prihaja!

Oglejte si
ravno kar
doše no-
vosti

A. & E.
Skaberné
Ljubljana

Hranilne knjižice in prepise prvovrstnih ljubljanskih denarnih zavodov jemljemo do preklica zopet v račun.

39.-

Vel. 19-22 Vrsta 5860-00
Za Vaše malčke. Lahki čevlji iz mehkega boksa v raznih barvnih kombinacijah. Vel. 23-26 Dtn 49.-.

49.-

Vel. 19-24 Vrsta 5851-28
Okusno okrašen lakast čevljiček za Vaše najkrajše. Isti model iz rjavega boksa.

49.-

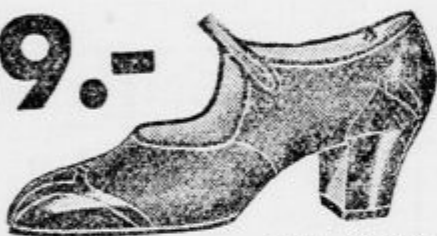
Vel. 27-34 Vrsta 3222-02
Močan polčevlji za šolsko mladino z okrašenim jezikom. Gumijast podplat jamči za dolgotrajnost. Vel. 35-38 Dtn 69.-.

45.-

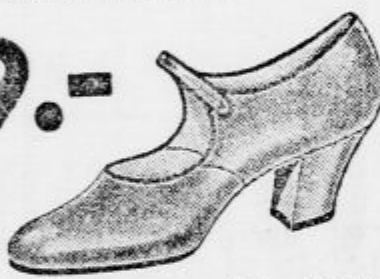
Vel. 27-34 Vrsta 3162-00
Za dečke, ki nikdar ne mirujejo, evo dobrih visokih čevljev iz močnega, masnega usnja s trpežnim gumijastim podplatom. Vel. 35-38 Dtn 59.-.

59.-

Vrsta 1845-53
Za lepe solne dni baržunast čevljiček kombiniran z lakom. Brez kombinacije iz lastina ali baržuna Dtn 49.-.

79.-

Vrsta 1645-05
Enostaven toda okusen čevljiček iz črnega ali rjavega boksa z visoko ali nizko peto. Lakast Dtn 99.-.

Velikonočno veselje

Za praznik veselja se olepsajte z novo obutvijo. Sedaj Vam lahko strokovnjaško in vestno postrežemo. Ne čakajte do zadnjih dni, izberite si obutev, dokler imamo veliko izbiro.

Rata

69.-

Vrsta 3945-05
Praktičen in udoben čevlji za gospodinjice. Iz dobrega telečjega boksa s prožnim gumijastim podplatom.

99.-

99.-

Vedno moderni in vedno elegantni salonski čevljički. Iz laka ali rjavega boksa.

129.-

129.-

Elegantni lakasti ali ševro čevljički z okusno kombinacijo kačjega usnja.

79.-

Vrsta 2945-11
Čevlji za vsako priliko iz črnega ali rjavega boksa z usnjenim podplatom in peto. Za nedeljo in praznik iz laka Dtn 99.-.

99.-

99.-

129.-

Vrsta 1375-88
Za pomladanske izprehode. Eleganten čevlji iz semša, kombiniran z usnjem. Črn ali rjav.

79.-

Vrsta 2927-71
Lahki čevlji, izdelani v obliki sandal s kromovim podplatom. Za tople dni nenadomestljiv.

89.-

Vrsta 1937-22
Iz močnega boksa z elastičnim gumijastim podplatom. Za vsakdanjo uporabo. Rjavi ali črni.

129.-

Vrsta 1637-21
Eleganten polčevlji iz najfinjšega telečjega boksa v črni ali rjavi barvi z usnjenim podplatom. Lakast Dtn 149.-.

129.-

Vrsta 1637-26
Pomladanska moda. Okusno okrašen polčevlji iz telečjega boksa, črn ali rjav. Posebno primeren k sportni obleki.

99.-

99.-

Vrsta 1977-22
Visok čevlji iz močnega boksa z gumijastim podplatom, elegantne pošiljaste oblike. Z usnjenim podplatom Dtn 129.-.

MED
MESTOM
IN DEŽELO

POSREDUJE
»JUTRO«
MALI OGLASNIK

OGLAS
V

JUTRU

JE
SREDSTVO
KI
POMAGA
V
POSLOVNIH
TEŽAVAH

MED
MESTOM
IN DEŽELO

POSREDUJE
»JUTRO«
MALI OGLASNIK

PERJE

Kokoške, purje, gosje, račje, navadno, s strojem čiščeno in čehano.

Vzorec se pošilja brezplačno in franko.

Dobavlja se v vsaki množini

E. Vajda, Čakovec

Telefon št. 59, 60, 3, 4.

CENE PERJA ZELO ZNIZANE, ZAHTEVAJTE CENIK IN VZORCE, KI JIH DOBITE BREZPLAČNO!

POCENI — KRIZI PRIMERNO ZA MALO DENARJA NOVO OBLEKO!

ako prinesete staro v naše sprejemališče za barvanje in snaženje, VOŠNAKOVA ULICA 4 (prejšnja cesta na Gorenjski kolodvor).

V KROJAČNICO PREZELJ

kjer se prevzema za TOVARNO WAGNER, RADOVLJICA.

Vsa oblačila se lepo popravijo in elegantno zlikajo. 2893

Stenotipistinjo

in samostojno slovensko in hrvaško korespondentinjo, perfektno na stroju išče podjetje v Splitu. — Ponudbe z referencami in z zahtevkom plače je poslati na oglasni oddelček »Jutra« pod »Split 570«. Slika zaželeno ter se vrača

»TRIBUNA« F. Batjel, Ljubljana, Karlovska cesta 4. Najnižje cene! Ceniki franko.

ZA SPOMLAD

Obleke, površnike, modne potrebščine, vseh vrst manufakturo in perilo iz lastne tovarne »TRIGLAV« si nabavite po konkurenčnih cenah v trgovinah 2837

JOS. OLUP, LJUBLJANA

Trgovski prostori: Stari trg 2, Pod Trančo 1, Kolodvorska ul. 8

Obleke in perilo izvršuje tudi po meri v najnovejših fazonah in najnižjih cenah. Velika izbira sukna za železničarske obleke.

VENDAR samo **SCHNEIDER** GLAZBILA, ker so najpopolnejša in najcenejša, pravi tisoče in tisoče mojih stonka

Violine od Din. 71.- dalje
Havajske gitare
Gitare od Din. 148.-
klavirske harmonike
Mandoline od Din. 98.-
saksofoni, trobje in t.d.
Harmonike od Din. 75.- po najnižjih cenah.

NAJVEČJA DOMAČA STROKOVNO
ODPREMNA TVRDKA GLAZBILA
KRALJEVSKI DVORNI DOBAVITELJ

F. SCHNEIDER
PROIZVOD GLAZBIL IN POTREBŠČIN
ZAGREB, Nikoličeva ul. 12/c
ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO CENIK

Zemljo zamorete pretvoriti v zlato

ako sežete že več kot 50 let preizkušena 2826

MAUTHNERJEVA SEMENA.

Obrnite se na tvrdko: Mauthner Edmund jug. a. d. za proizvodnjo in trgovino semen, Novi Sad ali na našega najbližjega komisijonarja.

XV. MILANSKI MEDNARODNI

vzorčni velesejem

Največji italijanski sejem za razvoj mednarodnih trgovskih zvez. — Veliki prevozniki popusti za osebe in blago.

Pojasniti daje:

Fiera di Milano, Via Domodossola, Milano, in zastopstvo v Zagrebu, Kačićeva ulica 6 a-II.

SPOLNE + BOLEZNI SIFILIS, KAPAVICO, BELI TOK

zamorete izločiti brez strupenih injekcij (vtrigavanja), brez živga srebra in salvarzana tisoč žen in moških se imajo zahvaliti za svoje ozdravljenje (trajno) na priroden način

»EROS — G. 5« BREZ OVIRE V IZVRŠEVANJU POKLICA

Sifajna priznanja, tisoč zahvalnic. »Vigila« le deluje z jamčeno zanesljivo in zelo naglo. Učinek je v istini presenetljiv. Prof. Herry se je izjavil o njem, da »dela pravo čudo. Uporaba je za zdravje neškodljiva. Cena Din. 120.-, za posebno močno in zastarelo slučajje Din. 200.-. Uspeh zalažen v nasprotnem slučaju vrne denar. Razpoložljivo diskretno samo Havelkova Laboratorij, Praha 65—Nusle, Božetčeva ul. 101 I. CSR

PETROLEJ

dvakrat rafiniran

kg Din 6.60

čist bencin 720/730

prodaja

Opisrba

Zagreb

Frankopanska 2

GOLA Ž EKSTRAKT

napravi pravi sžege-

dinski golaž za 8 oseb

»Ekstrakt družba«

Ljubljana

Gospodstvska c. 8

Telefon 2059

Premog

Karbo-pakete

drva in koks

nudi

POGAČNIK

Bohoričeva ulica 5.

VATO

v tablah in za odeje.

Preden krije svoje

potrebo, zahtevajte

moje vzorce in cenik!

ARBEITER

Maribor 29

KONJSKA STRUNA

(Rosshaar)

zimo za žimnice (madrace) najbolje kvalitete, vsake vrste in v vsaki množini dobite vedno pri trvdki

FRANC JESE, tovarna žime, Stražišče pri Kranju.

Vzorci franko! Cene nizke!

Ustanovljeno 1768.

Grd nos

»Zima«

»Zima«

»Zima«

»Zima«

»Zima«

»Zima«

»Zima«

»Zima«

»Zima«

»Zima«